

Gheorghe Calamanciuc

**CELEBRITATEA
GHINIONISTULUI**

roman

Chişinău • 2015

CZU 821.135.1(478)-31

C 13

Lector: Valentin Jitaru

Copertă: Ada Țâbuleac

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Calamanciuc, Gheorghe.

Celebritatea ghinionistului: roman / Gheorghe Calamanciuc;
cop.: Ada Țâbuleac. – Chișinău: S. n., 2015 (Î.S. F.E.-P. „Tipografia
Centrală”). – 200 p.

300 ex.

ISBN 978-9975-53-510-6.

ISBN 978-9975-53-510-6.

© Gheorghe Calamanciuc, 2015

PARTEA ÎNTÂI

1 Să nu mă credeți chiar sărit de pe fix, dar n-am nici siguranța sâmburelui de mac (tropul ăsta eminescian se ține de capul meu cu încrâncenată încăpățănare) că proza ce-o încep chiar acum se va lăbărța neapărat să încapă în cămășoiul unui roman. Cu atât mai mult, nu-s încrezut că va rămânea să poarte acest titlu – TE SINUCIDE IUBINDU-MĂ (în timpul scrisului, câte alte idei te mai cearcă!). Un lucru e cert: cu această, să-i zicem, expresie, posibil e să vă mai întâlniți: cei care au citit cărțulia de monodrame („Să mă iubești sinucigându-te, să te sinucizi iubindu-mă”), semnată de mine cu pseudonimul Gheorghe Calaman-ciuc, și-au dat seama imediat că acest titlu inițial al prozei ce-o încep chiar în aceste clipe e a doua parte din trunchiul titlului aceluia volum, ce-i drept, cu verbul alunecat din conjunctiv în imperativ: „să te sinucizi” – în „te sinucide”.

Segmentul din acel titlu („Să te sinucizi iubindu-mă”) speriase pe unii colegi ai mei de la teatru. Mi-l imaginez și-n aceste clipe, cum, cu o aripă smulsă din umărul în-sângerat, acest titlu înjumătățit se târâie din urma mea, agățându-mi-se cu unghiile cârligate de cracii blugilor și implorându-mă să nu-l las orfan („Sictir, râio! Nu-ți dai seama că-i îndemni pe proști la suicid?!”).

Ei, judecând la nivelul prietenilor mei de pahar cu neuronii în descompunere, mari deosebiri n-ar fi între cele două segmente din titlul cărții celeia de monodrame. Unii deștepți din zoinița asta de oraș împuțit cu aer slavon au ajuns să afirme că n-ar fi chiar nicio

deosebire între să iubești pe cineva sinucigându-te și să te sinucizi iubindu-l(o). Cum nu-i nicio deosebire, descreieraților? E una să iubești pe cineva ca un idiot disperat, fără vreo fleandură de speranță, simțind că degrabă îți pui mâinile pe piept, și alta e să-ți pui ștreangul în gât sau să te arunci de la etajul nouă cu imaginea nesimțitei(tului) care nu-ți răspunde cu aceeași nebunie la fierberea ta erotică! Chiar mă enervez dacă nu sunteți de aceeași părere!

E adevărat, la acest argument al meu (mie-mi părea irefutabil!), un prieten pe care-l numesc Dicționar, că-i tare hâtru, zice: și într-un caz, și-n altul, nu înseamnă numaidecât a-l îndemna pe un nenorocit să-și pună ștreangul. Mai degrabă, înseamnă a-l îndemna să iubească cu aceeași demență, ca acel idiot (idioată) disperat(ă), cum îi zici, fiind gata în orice clipă să-și pună capăt zilelor de dragul (sau din cauza) acelei brute care nu-i răspunde la dragostea-i pătimașă, devoratoare”.

Nu l-am contrazis auzindu-l că-i zice „brută”, dar am căzut pe gânduri: totuși ar fi corect să ne revărsăm resentimentele asupra unui individ, care refuză să ne răspundă cu aceeași risipă la pasiunea noastră cărei ne place să-i zicem iubire? Pentru că, într-adevăr, ne place să-i zicem așa! Sau nu știm, pur și simplu, s-o numim altfel? Ori îi spunem dragoste (ah, câte fațete mai are și ipocrizia asta!), ca să ne putem justifica apoi nesăbuințele făptuite de hatârul ei?

Destul cu filosofările! E arhiștiut: dacă-l plictisești (iriti) cu reflecții de două parale în primele două-trei pa-

gini, cititorul te poate trimite într-un loc rușinos, iar cu cartea ta să acopere gura unui borcan destupat de murături, în lipsa capacului de plastic.

2 Actrița e o palidă statuie. Așa cum stă pe taburet, în avanscenă, cu ochii larg deschiși – a pocăință? a resemnare în fața destinului ce i-a spulberat, până la golul pus-tiitor, nădejdiile? – așa cum stă ninsă de reflector într-un violet de Bacovia, pare a fi gata să ia pe umerii săi firavi toate poverile femeii de la începuturile lumii. Pauza de la începutul spectacolului își întinde aripile, spectatorii din sală încep a-și aburi nedumeririle – actrița însă continuă să-i țină, statuie încăpățânată, în irisurii de tăciune, până la durere deschiși. În sfârșit, fluturele buzelor ei își despică aripile:

Numele meu e Femeie... Sună modest, pentru că așa a vrut Preaînaltul. Sună măreț, pentru că eu am născut această lume... Sună absurd, pentru că tragicul și inegalabilul meu sacrificiu, de mii sau, poate, de milioane de ani, sfârșește în moarte...

Actrița își înlătură cu dosul palmei mici o șuviță de păr (dar n-o zărise nici ochenele celor din primele rânduri!) ce-i alunecase pe frunte:

Oricum, continui să-mi trăiesc aventurile pe acest pământ, cu fiecă veac, cu fiecă clipă râvnind tot mai puțin la eternitate... Mărturie îmi este, poate, și această istorie, repovestită mereu de la începuturile lumii...

Actrița coboară din scenă. Trece prin fața spectatorilor din rândul întâi, iar ochii ei aprinși devin din ce în

ce mai blânzi, lăsând impresia că ar căuta pe cineva. În sfârșit, oprindu-se în fața unui spectator care, s-ar părea, o privește cu sporită curiozitate: *În șoaptă: Astăzi se împlinesc nouă zile de la înmormântarea sinucigașului meu... Îi fac un mic praznic. Dacă dispui de timp, vino și dumneata. Mi-am chemat colegele, au să vină și trei prieteni de-ai lui...*

Pe neașteptate, corpul i se răsucește violent. Urcă în scenă, întreaga ei făptură arzând în flăcările obidei: *El, de fapt, nici n-a avut și nici nu putea să aibă prieteni! Doamne, cum am putut să iubesc un asemenea monstru?!* Ia loc pe taburet: *Monstru mic. Era așa, de statura mea, slab ca un schelet. Demonstrează pantomimic, folosindu-se de un manechin: Eu singură l-am scos din ștreang. M-am repezit la dânsul înnebunită, m-am urcat pe taburet, l-am cuprins de mijloc, săltându-l în sus, i-am scos ștreangul și m-am prăvălit cu el la podea...*

Actrița e strivită de neputință și deznădejde. Monologul continuă: *În clipele următoare, pierisem. Am stat multă vreme cu simțurile paralizate, lângă trunchiu-i în care se sfârșise agonia, până când reușii să smulg din disperarea-mi leșinată un dram de putere și să ajung la aparat ca să telefonez...*

Urmează o pauză confuză. Pentru că cele câteva rânduri de spectatori, pur și simplu, nu știi, – să aplaude? să nu aplaude? Și pentru că pauza rămâne cu aripile desfăcute, bătaile din palme încep leneș, nesigure – de unde să se mai iște și siguranța ceea, când actrița stă, iat-o, aproape leșinată la podea? Siguranța îți poate veni, cel puțin,

dintr-o abureală de bucurie, dar de unde să se ia și dânsa, când bărbatul acestei femei (e soțul eroinei pe care actrița asta o aduce-n scenă – înțeleg ei, că nu-s proști!) și-a pus capăt zilelor? Majoritatea spectatorilor sunt tineri cu o brumă de carte și nu pot să nu priceapă că nu toate ce le vorbesc actorii din scenă sunt adevărate – ferească sfântul să fie așa! – dar totuși, dar totuși... Actrița asta atât de răscolitor își trăiește nenorocirea, încât nu poți, pur și simplu, să rămâi indiferent. Dar să te repezi să bați zgomotos din palme tot nu-ți iese – e ca și cum te-ai hlizi mergând din urma mortului, astupându-ți gura, la auzul unui banc...

3 Actrița asta care-și arde sufletul pe scândura scenei e iubita mea. Mai corect, fosta iubită. De până la căsătorie. Căsătoria ei. Cu arhitectul acela idiot care a sfârșit-o în ștreang. De care a fost îndrăgostită ca o nebună. Și cu care și-a trăit cei trei ani în frământări sterile, trecând dintr-o dezamăgire în alta. Zămislind și un prunc – tâmpita! Dar nu mă pregătesc să-i înșir nenumăratele scene de caznă ce le-a trăit cu nihilistul ei țicnit.

Contactat în prealabil la telefon, a urcat într-o după-amiază, toată transpirată, în biroul meu de la etajul patru și m-a rugat să scriu o monodramă. Despre calvarul ei familial din acei trei ani. Și s-o fac cât se poate de rapid. Ca s-o poată juca. Să-și scoată, să-și reverse înafară toată revolta, tot veninul ce i-au invadat sufletul, toate colțișoarele ființei. Pentru că înnebunește! Revede în

somn, terorizând-o, toate scenele acele oribile și-i rupe-n bucăți nopțile, secătuiind-o. A luat o consultație și de la doctorul neurolog, George Drăgan, care-i cel mai bun în urbe. Pentru că e actriță, a sfătuit-o și el: dacă și-ar retrăi în scenă suferințele ce i le pricinuiseră nefericitul nihilist, s-ar putea diminua, cu fiecare spectacol jucat, și urmările stresurilor ce le-a avut. Până la urmă, presupune doctorul, calvarul familial din cei trei ani ar putea să ia forma unei povești dureroase și triste, inventată de cel care a așternut-o pe foi.

Nebuloasă și sclifosită filosofie. I-am spus-o și ei atunci, refuzând să-i satisfac capriciul. Se ridică din jilț, făcu trei pași și îngenunche lângă scaunul meu, palidă ca o amintire cu disperări:

– Scri-o, te rog! Fă-o în numele celor mai plăcute clipe ce le-am petrecut împreună!

I-am ajutat să se ridice, sărutând-o pe buzele uscate:

– În biroul meu nu se joacă spectacole, Adri (numai eu îi ziceam așa – toată lumea o numea cu prenumele întreg din buletin).

– Ești un bou de crezi așa! și reveni în jilț.

– Mama naibii! Ești încrezută c-aș putea scrie o monodramă? Nu știi că toată viața am scris doar piese în două, în trei acte și n-am încercat altceva? Mi-s pline sertarele de maculatură – pot să ți le dau să ațâțe focul maică-ta cu ele, că, oricum, nu mi le montează nimeni. Și, după ce-mi băgai în gură o gumă de mestecat, că lăsasem de-o săptămână fumatul: Trebuie să fii un idiot foarte talentat să scrii un text cu care un singur actor –

tot idiot foarte talentat! – să poată hipnotiza să-l asculte o sală întreagă de gură-cască timp de o oră... și mai mult chiar!

– Și care-i problema? Își înfipse-n mine Adri ochii ei mari. Noi suntem cei doi idioți foarte talentați!

O spuse cu un aburit de uimire, de parcă anunța un adevăr cunoscut și de boschetarii cu nădragii pișați care-și cârlesc uneori somnul pe scaunele din fața teatrului nostru din urbe. Și continuă cu mâhnirea unei femei a cărei ureche a conținut să mai prindă cântec de pasăre:

– Cât îmi era nenormalul cela în viață, mă mai sunai din când în când... Și la spectacolele mele te vedeam mereu... Dar, după înmormântarea lui, cauți să nu dai ochii cu mine. Ești sigur că faci bine?

– Nu sunt sigur...

– Ei, vezi? Dar de ce continui?

– Dacă încui ușa, facem sex? Hai nu te codi atâta, ca nu mai ești virgina din hotelul *Zarea*, nu?

Adri își ridică ochii și din ei se scurse atâta tristețe dureroasă, că-mi veni să zbier de nesăbuița-mi:

– Iartă-mă. Știu că nu-ți arde de asta. Dar m-a înfierbântat nu știu cum uitându-mă la picioarele tale frumoase...

– Multumesc. Știu că-ți plăceau...

– Și-mi mai plac!

Și o apucau cu amândouă mâinile de fese, săltând-o pe masă. Andri îmi prinse cu mâinile-i reci labele nesățioase, ridicându-le la gură, și începu să mi le sărute:

– Iartă-mă, dragule, că te-am părăsit și l-am ales pe el... Îmi întunecase mințile cu declarațiile lui nebune de dragoste... „Iubește-mă! mă îndemna de zeci de ori. Iubește-mă sinucigându-te! Dar eu, mă asigură cu ochi lucitori de schizofrenic încălecat pe buza prăpastiei, eu mă voi sinucide iubindu-te. Numai atunci ai să mă crezi cât de mult te-am iubit!”

Continua să-și țină obrajii reci între palmele mele fierbinți, suflându-și cuvintele printre degetele mele noduroase:

– Cam mult a durat viața mea familială... dementă, a ta... mai puțin. Sper că ai fost fericit cu Lica – Dumnezeu s-o ierte...

– Poate că am fost... Dacă am înțeles eu ca lumea ce înseamnă a fi fericit cu vreo femeie... Păcat că n-a rămas văduvă până a te cunoaște pe tine...

O rugai să-mi povestească în detalii cum și-a trăit cei trei ani cu nenorocitul ei, care a ales ștreangul. Lăsând în urma lui o văduvă atât de frumoasă și, pe deasupra, și cât se poate de deșteaptă – tămâia mamei lui de prost! Adri trase fermoarul la poșetă, găsi și-mi întinse un disc:

– Am vrut să nu-ți răpesc mult din timpul tău. Am înregistrat aici de-a mărunțelul tot calvarul ce l-am avut...

– Hai, că n-a fost numai calvar... Avea cioclej bun nihilistul?

– Lasă băloșeniile astea, te rog! Și, după o pauză ce-i scoase lumini ironice în irisuri: Nu vreau să te amărăsc, dragule, dar și acela, cum îi zici tu, îi era... mai impună-

tor... Văd că te-ai posomorât – tu m-ai provocat să-ți spun asta!

– Da' nu m-am posomorât defel! („Plângi după scula lui, se observă cu ochiul liber”) – chiar îți mulțumesc că ești foarte sinceră cu mine...

Ieși îngândurată și tristă, ca o crizantemă în octombrie cu ploii. Iar eu îmi spuneam că Adri așa și n-a înțeles când îi vorbisem că a fost, poate, un păcat pentru amândoi că atunci, când am întâlnit-o pe ea, Lica nu devenise încă văduvă. Nu-s convins că a înțeles aluzia. Că ar fi reacționat bolnăvicios – sunt sigur! Trebuia să priceapă, dar n-a priceput: dacă aș fi avut-o atunci pe Lica de soție, ea, Adri, nu mă m-ar fi interesat. Pentru că Lica, fosta mea colegă de clasă, ajunsă a-mi fi concubină mai târziu, a fost femeia care mă mai stăpânește. Și după moartea ei. O simt și acum alunecată adânc în simțurile mele și-o mâhnire de rană sângerândă îmi rupe sufletul, în auz cu șoaptele buzelor ei de ceară uscată: *De-aș fi singură pe lume, plecarea-mi în neant ar fi o binecuvântare așteptată... Dar ești tu, dragul meu Titus [am lăsat-o chiar de la începutul dragostei noastre să mă reboțeze cu numele de când eram elev – coincidea și cu cel al lui taică-său, căzut în iunie 1941, eliberând Basarabia de ciuma roșie], există scumpa mea Mihaela – ah, ce nedreptate, Doamne, că n-a fost s-o procreez cu tine! – două ființe dragi sufletului meu, și un regret amar mă stăpânește când îmi dau seama că am să vă împovărez degrabă cu mare necaz...*

Mi-a rămas de la ea un mic jurnal. Pe foile lui și-a picurat lacrima suferințelor în acele două săptămâni, înaintea sfârșitului. Le-am tastat la calculator și, citindu-le de sute

de ori, pasaje întregi mi-au rămas dăltuite-n creier, de le pot reproduce și-n căderile mele bahice când rămân să dorm pe scaune, în birou...

4 Cu Adri a fost altceva. Ea a trecut prin viața mea – se va reaprinde oare? – ca o flacăra de foi uscate-n luna lui cuptor. A ars dogoritor și s-a mistuit. Ca un dor încărcat de patimi arzătoare peste care, fulgerând, cade securea dezamăgirii.

Era ca o trestie jucăușă. Îi cântau piciorușele în tocuri înalte, când o lăsam să treacă, de-o zăream în urma-mi, îndreptându-se spre blocul, vecin cu al meu, unde sta cu chirie cu o colegă de serviciu. Mă fulgera pe furiș cu ochii ei mari, negri (nu-mi puteam imagina să aibă altă culoare, pentru că-i fluturau în jurul urechiușelor șuvițele-i bogate de păcură). O lăsam întotdeauna să mă depășească și să-și continue drumul, dar într-un amurg de gutui copti de octombrie se opri:

– Pe mine mă așteptați, domnișoară?

– Asta mi-a mai lipsit! răspunse înțepată. Mișcați-vă, ce stați? Nu-mi place să mă urmăriți mereu din spate.

– Mă interesează cel mai puțin ce nu-ți place dumitale! îi răspunsei în tonul ei. Hai, mergi!

– Ba mergeți dumneavoastră!

– Mersul meu, duduia, nu se potrivește cu al dumitale. Al meu e cu zăbavă, un mers de prinț – legănat, princiar...

– Uite măi! Și al meu?

– Al dumitale, domnișoară, e de... țărăncuță-gimnastă, care și-a lăsat geanta cu manuale pe prispă și se grăbește-n câmp s-o ajute pe mama la strâns fasole...

Trestia de gimnastă privi în juru-i și pe buzele-i tremurânde înmuguri un zâmbet subțiat-ironic, de care un boschetar s-ar simți totuși fericit:

– Am auzit de dumneavoastră că mai... mângăliți hârția, dar mă așteptam să fiți un om mai serios. Și se întoarce cu moț, aruncându-și gentuța-n umăr, tot neagră și ea, și pășind smucit, de-i tremurată fesele mici de căprioară în pârgă.

O petrecui aprins de ciudă până o înghiți ușa alimentarei din blocul ei. Hotărâi scrâșnind atunci („Dacă aș fi și eu mai curajos, ca toți bărbații!”) să cuceresc această redută încăpățânată. Cu orice preț! La început, chiar și cu cel al umilințelor. Puteam să-mi imaginez în acele clipe leșinate că doar peste trei zile mi se va zbate-n brațe într-o cameră a hotelului *Zarea* din capitală?

5 Și când spectatorii din ultimele rânduri își pregătiseră palmele – dacă Actrița stă lungită la podea fără să miște, nu-i un semn oare că așteaptă să fie aplaudată? – uite-o că se ridică! Și trece la jocul pantomimic: pune în farfurie câteva linguri de salată și... coboară scările! La ei, în sală! Obrajii palizi de muribundă s-au transfigurat, trăgând peste ei paloarea mărului copt dintr-un octombrie blând:

Am făcut un lighenaș întreg de salată boeuf. Dar am pus prea multă sare în ea, mi se pare... Vreau să gustați și voi. Propune unui spectator: Hai gustă, te rog. E prea sărată, așa? Am stricat salata, nebuna de mine. Maioneză are destulă, nu? Of, of, of! Și acum ce mă fac? Salam nu mai am, castraveți murați, de asemeni. Dar dacă mai fierb niște cartofi? Îi tai frumușel și-i pun în salată. O amestec și... va fi O.K., nu-i așa?

Urcă în scenă. Vine în avanscenă cu un taburet. Ia loc. Își trage mai bine pe genunchi rochia gri. Ochii ei negri, obosiți, în care încep a se desface petalele metalice ale unei sfidătoare neîmpăcări, acum sfredolesc privirile curioase ale spectatorilor: *Locuiesc aici, într-un cămin familial. E garsoniera lui. I-au dat-o de la institut. Nu v-am spus? Lucra într-un birou de proiectări. Arhitect, ce mai!...*

Atunci, când, în birou, mi-a căzut în genunchi rugându-mă să-i scriu o monodramă, ca să-și poată deplânga-n scenă destinul cu ghinion, mă rugase să-i intercalez în piesă și două-trei texte de cântec, compuse de soțul sinucigaș. M-am zvârcolit ca un condamnat să găsesc modalitatea cum s-o fac. Am mai sunat-o de câteva ori, propunându-i să renunțe la acele texte, dar n-a fost chip:

– Mi le-a cântat de-atâtea ori, Iluță, dragă („De-atâtea ori i-am spus să mă slăbească cu diminutivul ăsta și să-mi zică Ilie, ca toată lumea”). Nu pot renunța la ele. Și-s foarte frumoase – poți spune că nu-s frumoase? Și pentru că tăceam: Ei, vezi? Și-apoi, într-un monospectacol, cântecul, dacă, cu textu-i și melodia, mai și întregeste mesajul piesei, e un suport minunat pentru actorul... tâmpit care se apucă de așa ceva.

M-am mocoșit, m-am căznit și uite că le-am lipit pe toate cele trei. Să-i dăm pace lui Adri să-l cânte pe ăsta, primul, – să te crucești numai ce talente avea nihilistul acela de sinucigaș! Căci și melodia, și textul îi aparțin lui! Era gelos nenorocitul de arhitect. Ascultați-o și murmu-rați și voi, dacă puteți:

*Doamnă cu ochi grei de înger trist...
Te-am văzut aseară, ah! plutind
C-un bărbat alături surâzând,
Doamnă cu ochi grei de înger trist...
Și de-atuncea inima îmi coc
Într-o disperare și mai grea,
Ce să fac cu mine, doamna mea,
Că mă simt un om făr' de noroc?*

În clipele acele înghețasem (asta se petrecuse la spectacolul în premieră absolută): în spatele Actriței apăru un bărbat. Pirpiriu, înveșmântat în costum negru, cu plete până la umeri, având fața pudrată din belșug – era spec-trul soțului ei, sinucigașul, – lesne de înțeleș. Pentru mine, cel puțin, autorul piesei.

Actrița se răsuci spre el – pajură, gata să-i scoată mă-runtaiele cu ghearele-i ascuțite: *Cine, mă nihilistule, te-a inspirat să scrii textul ăsta?*

Bărbatul: *Tu, iubito...*

Actrița: *Cum puteam eu să te inspir, înamorat nenorocit, să scrii aceste versuri plângărețe, când ți-am spus de-o mie de ori în acești ani că te iubesc?! Și am început să-l bat cu pumnii ca o nebună.*

Bărbatul se lăsă bătut, căzând, cârpă neajutorată, la podea: *Mi-ai spus-o de-o mie de ori, dar nu te-am crezut nici-odată...*

Mai târziu am aflat că Adri îl botezase: *Bărbatul-figurant*. Intervenind cu brutalitate în textul meu și mai dându-i acestui personaj (trebuia să fie mut, dacă-l numise figurant!) și mai multe replici pe care trebuia să le spună ea!

Adri, înainte de spectacol, mă rugase să intru neapărat în cabina ei de machiaj („Vom discuta cu colegii actori, vom servi un păhăruț de țuică de prune de la taică-meu, mă rog, cum să nu sărbătorești asemenea eveniment?“). Hotărât să nu-mi iau nici rămas bun – ieșisem de la spectacol cu demnitatea de dramaturg băligată, nu? – și mă ciocnii nas în nas cu Directorul:

– Încotro, domnule dramaturg?

– Acasă...

– Păi, nu sărbătorim evenimentul?

– A intervenit, nerușinata, în textul meu – nu vreau s-o văd!

– Unde te duc eu, n-ai s-o vezi. Am să te servesc cu un *Cabernet*, de care n-are nici Mircea Dinescu. Vino după mine.

Și coborâram în beciul teatrului, proaspăt inginerit de Director. În seara ceea m-am îmbătat butuc. Dimineața, mă trezii, cu bostanul cât *doba* bunicii din șlagărul știți voi care, într-un dormitor din casa Directorului, care mă întrebă cât se poate de serios:

– Nu știi, dle dramaturg, cine a condus de la teatru mașina și a băgat-o în curte – eu sau dumneata?...

6 Slavă Domnului! Am scris monodrama și m-am spălat de istoria smiorcăită a lui Adri – iadul prin care a trecut cu nihilistul ei nenorocit îl veți „savura”, cu unele întreruperi, în sala mică de spectacole. Dacă doriți să-l înghițiți, mai pe viu, timp de o oră, urmăriți afișele teatrului: cel puțin, o dată-n lună spectacolul se joacă în sala mică. Are ce are („Eu, autorul, ar trebui să-mi dau seama, mai întâi și-ntâi, ce anume are, dar Domnul mi-a dat mintea ce-mi aparține și n-ai ce să-i faci!”) istoria asta anapoda a actriței Adri și a soțiorului ei sucit care se născuse, probabil, cu morbul puturos al suicidului în creier. Mie-mi rămâne doar să vă mai delectez povestindu-vă despre unele rendez-vous-uri palpitante ce le-am avut cu domnișoara căcărizată de orgoliu, Adri (cred că ați priceput că-i una și aceeași tipă?), care se alegea cu plăceri diavolești știindu-se curtată de câți mai mulți cavaleri în același timp. Dar refuzând să facă sex cu vreunul! Pe pielea proprie m-am convins în noaptea ceea halucinantă din hotelul *Zarea*.

Putoare cum eram și mai sunt, fiindu-mi lene să mă deplasez vreo trei sute de metri până la blocul unde stam cu chirie, ca să iau dejunul, intru în cafeneaua vizavi de teatru și o văd stând la o măsuță cu un flăcăuan chipeș, având un bondar zburlit de mustață sub nas. Caut cu ochii unde să mă așez, dar codana îmi face din deget. Mă apropii:

– Luați loc aici, domnule regizor...

– Nu-s regizor. Sunt redactor literar. Este o asemenea funcție nostimă în teatrul nostru... Și continuam, ca un Nihalache, să stau în picioare.

– Vreau să vă întreb ceva, că... băiatul a terminat și se grăbește...

– Nu mă grăbesc nicăieri, silabisi nedumerit flăcăul.

– N-ai înțeles, măi Pavel, că am o vorbă cu domnul redactor? își încruntă domnișoara (pe atunci, încă nu-i cunoșteam numele) sprâncenele negre arcuite.

– Bine, gemu băiatul, lovindu-mă peste bot cu aruncătura furioasă a ochilor.

Chelnerul ce mă cunoștea se apropie zâmbind:

– Avem numai pârjoale cu garnitură de hrișcă – ce mâncăm?

– Nu-mi dai pârjoale cu garnitură de hrișcă – îmi aduci garnitură de hrișcă cu pârjoale.

– Mă așteptam să mă luați peste picior, domnule Pădurariu, zâmbi îngust ospătarul. Și se îndepărtă.

Domnișoara mă privea cu o ironie aprinsă negru în ochii ei grei de întuneric („Nu te holba așa, pirpirio, că nu mă cutremur!”). Așteptam să-mi aducă dejunul. Care chiar sosi cât se poate de rapid:

– Poftă bună, domnule redactor.

– Mulțumesc, Gheorghită.

O lăsați să-și soarbă în tihnă suncul, iar eu mă năpustii asupra ciorbei. Flămânzisem rău, pentru că, de obicei, nu mai reușesc să-mi iau micul dejun, chiar dacă mi-l gătesc seara, în ajun... Și-mi veni ideea!

– Te-aș invita la mine în garsonieră, dar am vecini guralivi și proști. N-ai vrea să pleci cu mine în capitală?

– În capitală? Până ajungem, înserează – ce să facem noaptea în capitală?

– Sex. Noaptea în capitală se face foarte reușit sex.

– Uite că nu știam! izbucni fata, lăsându-se pe spetea scaunului, iederă cu sâni de leoaică tânără, întinși. Și unde să-l faci – pe scaunele celea de lângă voievodul Ștefan? N-are să vă fie rușine? E sfânt totuși...

– Acum e sfânt, dar a fost și el bună poamă... Și deodată-mi amintii de vărul Mitică, administrator la hotel: Luăm o cameră la hotelul *Zarea*.

– *Zarea*? În mizeria ceea? Acolo te poți duce, domnule Pădurariu, cu-o târfă ordinară – cu mine, nu. Simțeam că mi se oprește bucata de pârjoală-n gât: Și cum vă veți explica la recepție neștiind cum mă cheamă? Să-mi spuneți Adri. În buletin sunt Adriana.

– Bine.

– Nu-i deloc bine, că nu plec.

– Fii sănătoasă...

– Nu! protestă Adri. Eu nu-s obișnuită așa!

– În ce sens?

– Insistați. Eu sunt obișnuită să fiu rugată. Să fiu implorată. Fierbinte, cu lacrimi în ochi.

Veni rândul meu. Să râd. Cu hohote, că-și întoarseră capetele spre noi toți mâncării de la mesele vecine:

– Extraordinar! Ești fantastică, măi Adri!

– Șșș! duse degețelul la buzele tremurânde domnișoara („Ce Dumnezeu îi tremură mereu buzele subțiri când vorbește încet?”): Sunt niște fete care mă cunosc...

– Ei, și? Că doar nu ești măritată?

– Vreau să mă mărit, dar nu mă ia nimeni..., și-i tremurată buzele și mai abitir.

Se apropie Gheorghică:

– Mă achit pentru amândoi.

– Pentru mine, mă achit eu, încruntă sprâncenele Adri. Și-i întinse chelnerului banii care-i numără iute, îndepărându-se.

Îi vorbesc sfredelindu-i smolile irisurilor:

– De astăzi ai să-mi plăci și mai mult.

– Serios? De ce, mă rog?

– Pentru că nu m-ai lăsat să-ți plătesc prânzul.

– Sunt fată bine educată. Și îi tremură iar ironicul buzelor: Ai să mă ceri în căsătorie? Sunt aproape sigură că ai face o alegere bună.

– Să vedem cum ai să susții testul („*Mama mia!* De unde explodă-n mine atâta curaj?!”). La noapte. Consul-tai ceasornicul: Exact peste o oră, mașina mea, o rablă de *Fiat* de culoare gri, te va aștepta vizavi de autogară.

Ieșii singur. Fără s-o privesc. Îmi era teamă...

7 Actrița Adri pare epuizată. Ochii ei își trec negura disperată peste fețele tinere ale spectatorilor, lăsând impresia unui deznodământ care se lasă prea mult așteptat. Dar chiar n-avea cum să survină acel deznodământ, pentru că povestea tragicei și bizarei ei căsnicii de-abia începe cu adevărat să se depene pe scândura scenei – cine cunoștea asta mai bine decât mine? Omul, care i-a ascultat de zeci și zeci de ori mărturisirile-i imprimare pe disc? Firește, nu toate au încăput în cămășuica acestei monodrame, pentru că n-aveau cum! Le-am însăilat și eu în pagină pe cele mai încărcate de sensuri, mai cauzatoare de emoții,

dacă-i potrivit spus așa. Și apoi n-aveam nicio experiență în ale monodramei – până atunci, tastasem la calculator câteva drame și comedii ușurele ce le jucaseră doar actorii amatori din așa-zisele teatre populare.

Nu-i pot spune chiar că-i de corvoadă, dar munca de redactor în teatru îmi asigură, leșinată pe jumătate, existența pământescă. Salariul îmi este subțire de tot. Căci, chiar în primele săptămâni de la venirea Alianței democratice la guvernare, lefușoara mi s-a redus cu aproape două sferturi – m-a ajutat să aflu această „bucurie” contabilă-șef – și sârmanii actori, care cu multă osârdie votaseră râvnitorii la putere de coloratură țipător democratică, s-au pomenit și ei cu micuțele lor salarii pungășite. Publicasem atunci, iradiat spumos de revoltă, o scrisoare deschisă, adresată Prim-ministrului, dar m-am ales doar cu luatul peste mândria armăsarului din partea amicilor. Mie, ce-i drept, îmi mai cade câte-un chilipir când mi se comandă să compun vreun scenariu pentru așa-zisele tv-uri. Căci niciun regizor, din păcate, nu se repede să-mi monteze vreo piesă în teatrele profesioniste. Deocamdată, îmi scarpin orgoliul (pe gratis, firește) de om al scrisului doar cu micuțele mele articole pamfletare, publicate în săptămânalul *Văpaia*, directorul căreia îmi permite să-i persiflez cum îmi place pe venetici, cozile de topor ale neamului și pe politicienii noștri de două parale.

Le voi însăila pe unele și în textul acestei proze, dar ceva mai târziu, pentru că, uite-o pe actrița Adri deschizându-și gura frumoasă cu buzele-i înfiorate de-un tremur: *Cum puteam eu să te inspir, înamorat nenorocit, să scrii*

acest text plângăreț, când ți-am spus de-o mie de ori în acești ani că te iubesc? îl întrebai atunci, clocotind de mânie – cred că vă amintiți de versurile acele lacrimogene, de altfel destul de drăguțe, pe care vi le-am cântat? Și am început să-l bat cu pumnii ca o nebună.

Și iar apăru în spatele ei Bărbatul-figurant, care, la spectacolul în premieră, mă înfuriase, pentru că-l inventase Adri. Din capul ei. Așa cum îl zămislisem eu – îmi lămurise, smiorcăindu-se, la telefon a doua zi, dimineața, după beția cu Directorul – spectatorii l-ar fi reținut de tot palid („E una, dragule, spectatorii să-și imagineze, din spusele mele, cum arată, și alta e să-l vadă în carne și oase în scenă cum se mișcă, rostind din când în când câte-o replică”).

Bărbatul-figurant, iarăși lasându-se bătut, matahală nenorocită, dată cu var, căzând la podea: *Mi-ai spus-o de-o mie de ori, dar nu te-am crezut niciodată...*

Actrița îl lăasă întins, alunecat în leșin parcă: *Ah, îmi spuse asta cu o tristețe atât de sfâșietoare, de-mi venea în clipele acelea să-l strâng de gât, până-l omor! Așa era sinucigașul meu – un nihilist incurabil. El își zicea om absurd.*

Bărbatul-figurant: *Sunt un om absurd..., confirmă, ridicându-se de pe podea.*

Actrița nu-i răspunde dintr-odată, de parcă își aduna în gură scuipatul să-i înălbească mutra și așa prea îndeajuns de alb-colilie: *Tu îl ai pe Nietzsche în creier încă din pânțelele mamei! Ce fel de om absurd ești tu? Eu, da. Eu sunt o femeie absurdă, pentru că-mi trăiesc cât mai deplin aventura aici, pe pământul ăsta fără Dumnezeu. Cu toate că sunt pe*

deplin conștientă, ca și tine de altfel, că libertatea mea nu costă nici două parale și că viața-mi se consumă numai în incertitudine. Și pentru că Bărbatul-figurant despică un rânjet curbat, de maimuță: Nu zâmbi. Cel mai tare mă irită zâmbetul tău ironic și stupid. Poți să nu deschizi gura. Știi ce vrei să-mi spui: că nu crezi în nimic!

Bărbatul-figurant, lăsând să clămpănească doar buzele-i groase: *Nu cred în nimic...*

Actrița: *Mă plictisești. „Nihilist nu e acela care nu crede în nimic, ci acela care nu crede în ceea ce este”, i-am aruncat atunci un citat dintr-un eseu al lui Albert Camus...*

Înserasem în piesă această spusă a marelui scriitor francez, pentru că știam: pe timpuri, la începutul carierei sale, Adri era, pur și simplu, fascinată de eseurile, romanele și piesele acestui nobelian, fondator al curentului existențialist. Îmi amintesc foarte bine cum într-o seară o găsii citind, în așternut, cu două perne sub cap, *Mitul lui Sisif*:

– Bine că ai venit... Că mi-e așa de frică... Și arătă spre două cărți de pe noptiera de-alături: Am citit zilele astea *Străinul*, *Caligula* și acum termin eseul ăsta...

– Văd că-ți place?

– Foarte mult. Dar mi-a fost și groază uneori... Înțelegi? Camus ăsta te face, chiar te obligă oarecum să crezi că existența noastră decurge sub semnul fatal al absurdului, care... îți paralizează voința să lupți cu nedreptatea, cu răul. S-ar părea că, în felul ăsta, și viața nu are niciun sens, dar... mite celebritatea ce-o râvnim cu toții...

– Camus a avut-o. L-a pedepsit talentul, vorba lui Chamfort...

– Pe noi a refuzat să ne pedepsească? Adri căzu pe gânduri, învăluită prompt de o tulburare. Mă aplecai s-o sărut pe gură, dar mă opri moale: Noi amândoi, măi Ilie, suntem niște ghinionişti... Şi zâmbi doar cu regretul buzelor: Nişte ghinionişti celebri. Şi, dacă ne gândim bine, nu toate secăturile au parte de celebritatea... noastră, așa cum e...

– Draga mea ghinionistă, ca să fii celebru, trebuie să te cunoască tare, tare multă lume.

– Taci și nu mă întrerupe: de ce n-ar exista grade diferite de celebritate? Celebritate orășenească, republicană, europeană, mondială? Noi, fiind pedepsiți în măsură mai mică de către talent, așa a fost voința Proniei, firește, avem celebritate orășenească...

– Tu o ai. Eu n-am s-o am nici pe asta...

Adri îmi încolăci gâtul cu iedera mâinilor ei de mado-nă neînfrântă, șoptindu-mi la ureche:

– Nu fi trist. La ghinionişti ca tine, celebritatea ajunge mai târziu – ar putea să te caute pe-aici..., ca să-ți pună coroana de lauri, dar tu să dormi dulce într-o stea, sub un pom... care rodește patruzeci de soiuri de fructe în același timp...

– Patruzeci de soiuri? De unde ai mai luat și tâmpenia asta?

– Nu-i tâmpenie. Un inginer de la Universitatea Syracuse din SUA a conceput un asemenea pom. Cum începe să rodească, îl duce și-l răsădește-n Paradis... pentru tine.

– Mulțumesc!

– Camus a avut o copilărie plină de lipsuri. S-ar putea ca... absurdul ăsta dureros să vină de-acolo? Tu ce zici?

Eu am preferat să tac filosofic, pentru că altceva, în afară de romanul *Străinul*, nu citisem nimic:

– Mai dă-l în mă-sa pe Camus ăsta, că am adus un *Negru de Purcari*. Și *Negrul* ăsta îngrozitor de scump, îmbrâncit de embargoul rușilor, cere și haleală – mi-e negru-n fața ochilor de foame ce mi-e.

Și trasem de pe ea plapuma într-un albastru cu horboțele, descoperindu-i, până-n slipul alb, celălalt alb bronzat al coapselor și picioarelor, care mă făcură să uit imediat și de sticla de *Purcari*, și de haleală, și că mă cheamă Ilie, dar și Titus, cum avea să mă alinte Lica, după ce Adri, îndrăgostindu-se pușcă de arhitectul nihilist, mi-a dat papucii...

Ș Toate astea au fost hăt după aventura ceea de la hotelul *Zarea* pe care o voi invoca numaidecât ceva mai târziu, pentru că Adri a fost întotdeauna o tipă enigmatică și bolnavă de orgoliu și vreau să știți asta. Acum însă mă sună Ștefan-Dicționarul:

– Ce-ai vrut, DEX-ule?

– Măi Pădurariule, tu ai auzit ce fac găgăuzii noștri?

Nu auzisem:

– Nu cred că sunt ai noștri. Ei întotdeauna au fost ai rușilor și rușii au fost ai lor. Dar ce au mai făcut?

– Bașcanul lor, Mumuzal, și capetele pătrate din adunarea lor populară vor să facă referendum, ca *republica* lor găgăuzească autonomă să devină și mai autonomă, un fel de țarcușor rus, vopsit în culoare găgăuză.

– Și eu ce trebuie să fac?

– Publică și tu un materialaș de atitudine în *Văpaia* și declară pentru găgăuzii care au puțină minte că n-ai vrea să fii un găgăuz debusolat...

Explic: rubrica ce o susțineam în ziar se numea: *Cine n-aș vrea să fiu?* Sorbindu-mi ceaiul de dimineață, îmi amintii de un camarad de armată, găgăuzul Grișa. Mi-am deschis calculatorul și am tastat textul ce urmează:

N-aș vrea să fiu un găgăuz prostit de bașcanul Găgăuziei, polkovnikul Mumuzal, și alți edili ai Gagauz-Yeri, aventurieri politici, căror li-e în cot de zestrea spirituală ce le-au lăsat strămoșii lor – limbă, tradiții, obiceiuri.

Dacă s-ar pune problema să fiu găgăuz, aș consimți să fiu un găgăuz cel puțin ca un Grișa de pe timpuri, un camarad de-al meu din armată, care, acum mai mulți ani, fiind cursanți amândoi la o școală de sergenți din or. Nikolaev, m-a luminat și pe mine de unde s-a luat pe lumea asta poporul lui. Grișa cunoștea perfect că strămoșii lui, trimiși de țarul rus, Alexandru I, n-au venit în Bugeac cu cernoziomul în căruță, ci l-au primit din belșug în acest colț al Basarabiei și încă pe gratis. Și de-aceea Grișa considera că-i și de datoria lui să cunoască limba binefăcătorului țar. Dar eu discutam cu el pe atunci în limba moldovenească, în care rupea bine de tot, pentru că, zicea el, pe îmaș și în curtea școlii asta îl ajuta să se joace mai lesne cu copiii de moldoveni, care îi erau buni prieteni.

După armată, am rupt legătura cu el și nici numele de familie nu i l-am reținut. Dar până în ultimul moment, am avut o zdreanță de speranță că instituțiile statului au să aplice legea și au să stopeze desfășurarea acestei debandade politice, dictată și dirijată de Kremlin – ce puerilă speranță cu asemenea edili în fruntea statului! Mă pomeneam că-l tot întreb pe Grișa-găgăuzul: nu te-ai lăsat și tu îmbrobodit, măi Grișa, de capetele pătrate din Adunarea Populară și te vei duce să votezi pentru revenirea R. Moldova în îmbrățișarea unui imperiu care te va îndemna și în continuare să-ți învețe nepoții într-o limbă străină sângelui tău și al strămoșilor tăi?

În toamna lui 1991, când v-ați autoproclamat independența, patrioții frontiști au pornit spre Comrat, înarmați cu bețe de răsărită, să vă domolească avântul revoluționar-separatist. Și printre ei eram și eu, dragă Grișa. Și-n cele două nopți, cât am înghețat ca dracul într-un autobuz la o intersecție de drumuri, mă tot îngrozeam: ce fac eu, de ne întâlnim „pe câmpul de bătălie” – îți dau (îmi dai) la bot sau coborâm într-un beci și ne îmbățăm frățeste, ca doi oameni normali care n-au nimic de împărțit în această încă gubernie, R. Moldova, decât sărăcia?

Autoritățile statului s-au dovedit a fi jalnic neputincioase în fața unei mâini de aventurieri, ghidați de coloana a cincea rusească din țărișoricuța R. Moldova: referendumul a avut loc, fără niciun fel de incidente, votându-se cu peste nouăzeci de procente separatismul. Ba mai mult, acel bașkan, Mumuzal, membru al guvernului, n-a fost atins nici cu-o mătrăgună uscată de justiția noastră căcată de corupție, iar fotoliul ministerial al găgăuzului își așteaptă solemn stăpânul să-și odihnească fundul de ingrat rusofil.

Scriu cu peniță otrăvită – îmi dau seama de asta. De aceea și-i sunt profund recunoscător directorului ziarului că mă publică. Cu pseudonim, firește. De ce? V-ați pri-ceput: îmi tremură fundul. Mi-e frică, într-adevăr, să-mi pierd bucata de pâine, așa subțire cum e, la teatrul de care sunt legat tot mai mult și mai mult...

9 La hotelul *Zarea* am ajuns când puricii amurgului aprinseseră luminile pe străzile Chișinăului. Pentru că-l sunasem din drum, vărul Mitică, cum intrarăm în hol, îmi puse cheia în palmă:

Îi frumoasă cocota, îmi suflă-n gaura urechii, nu mi-o dai și mie?

– Nu-i cocotă, curvarule. E virgină.

– Virgină?! se holbă Mitică, să-i crape ochenele. Și cum de a venit?

– S-o dezvirginez, naivule.

– Cât îi plătești?

– Jumătate de milion, Mitică.

– De euro?! se îngălbeni vărul până-n gurguiul nasului.

– De cupoane. Mi-au rămas... de când dispăruseră rubelele rusești...

– Ce prost mai sunt și eu! se însenină slăninოს Mitică, de unde să aibă un sărântoc ca tine juma' de milion?

– Bine, Mitică, te-ai stresat un pic, dar îți revii tu, și-i făcui semn bătăioasei „virgine” să mă urmeze.

Am luat între ghilimele acest cuvânt magic, acum bun doar pentru botezul gimnazistelor, pentru că, într-adevăr,

nu mă cercase nicio păpădie de gând că această domnișoară, Adri, ar mai putea fi neexplorată! Căci gimnazistă la sigur nu era. Știam că-i studentă la actorie, Academia de Arte din capitală și atât.

Intrăm. Adri își scoate pardesiul, îl pune pe cuier. Își trage scaunul lângă geam. Privește prin sticla murdară în curtea înțesată de mașini. I-s umerii mici, încovoiați un pic, în așteptare mută.

– Eu ce fac? Merg să aduc ceva mâncare? Că avem un *Belâi aist* – cred că ne ajunge...

Adri mă fixează incolor în tuciuriul ochilor:

– Numai o sticlă? Așa de puțin?

– Aranjează patul conjugal, comoaro, că mă întorc repede.

Nu intrai în restaurantul hotelului, că-s prețuri mari („Bine că nu s-a cerut la restaurant, că o pârleam...”), ci traversai și intrai într-o alimentară. Cumpărai juma' de kil de șuncă, o franzelă și o ciocolată *Dor*, zburând scările-n sus, ca un mânz hrănit cu jăratric:

– Asta-i pentru tine, că... mi-a fost dor, și o sărutai pe frunte.

– Mulțumesc. Dezbracă ciocolata și o lăasă neatinsă pe ambalaj. Așa vă sărutați amantele la prima întâlnire, domnule Pădurariu?

– Las-o cu „domnule”, că-mi pierd pofta de mâncare. Tutuiește-mă, că mi-o sporești. Și-i oferii cuțitul, șunca și o farfurioară: Sau s-o fac eu?

– Fă-o dumneata, că nu m-am spălat încă pe mâini.

Fata luă prosopul, ca să intre-n baie, eu i-o luai înainte și ne pomenirăm amândoi nas în nas în băița minusculă.

– Și cine operează șunca?

– O operez eu, dar să-mi spăl labele. Și chiar răsucii robinetul, să curgă.

Domnișoara mă urmărea cum îmi băiesc labele și genele ei lungi mă-nnebuniră subit. Îmi ștersei, cu fierbințeli, mâinile de prosopul ei și o înșfăcai de umeri, apropiind-o. Ea se propti cu lăbuțele în pieptu-mi, dar gestu-i mă turbă. Îi apucați tâmplele și-i absorbiți buzele în tremur până-n adâncul gurii mele-nnebunite.

Și-atunci simții cum îi leșină brațele și cum se frânge din genunchi. Mă speriai și o prinsei, de-o transportai pe brațe, culcând-o pe patul nedesfăcut. Într-o fulgerare de clipă, îi smulsei pantofiorii și începui să-i trag blugii. Își reveni, tresărind galben. Zise scurt:

– Sunt virgină, să nu-ndrăznești...

Mă prăvălii pe patul de-alături, îmi trasem perna sub cap și începui să râd. În hohote înăbușite. Și jalnice. Ca un clovn în ring, în fața unui public descumpănit ce nu știe – să râdă, să nu râdă? Și dacă nu râde el, nesimțitul, trebuie să râdă dansul, clovnul! („Carpănul mamei ei de virgină! Să dau eu un sfert de salariu pe benzină ca să car o inocentă atâția kilometri! Și să mai cumpăr coniac și șuncă! Codane necultivate-mi trebuie mie, burlac bun să mă însoare babele?!”). De-aceea clovnul râde. Acum, cu jumătate de gură. Strâmb. Și unica lui spectatoare, ridicată pe șezute și sprijinită de speteaza patului, îl privește prin negura genelor lungi ce-l turbară nespus acum câteva clipe. Și, dacă vede că publicul nu schițează barem un zâmbet de două para-

le, clovnul se oprește din răs. Acum însă pare și mai ridicol. Căci, rolurile inversându-se, publicul de-acum e dânsul, iar clovnul din ring devine Adri. Care începe să râdă. Sunător. Înalt. Pe *do*-ul de sus al portativului. Dacă degeaba, pentru că el, publicul, uite-l, încrețește un fel de zâmbet de boschetar flămând, dar îi iese un rânjet. De fiară rănită...

10 E duminică. M-am trezit pe la 6:00, dar continui să stau lungit în așternut. Zorii, prin geamul în care-mi oglindesc mutra în fiecă dimineață, țes fluturi palizi de lumină gălbuie. Nu-l deschid niciodată. Geamul. Pentru că sub el, la o distanță de praștie, trei tomberoane își expun balconului meu (ei, de-ar fi al meu! dar e al patronului care mi l-a dat cu chirie) gurile lor falnice prin care ies mirosurile gunoaielor. Putorile lor apocaliptice sporesc în orele matinale când le răscolesc boschetarii în căutarea resturilor de alimente. Oare când vom intra în U.E., îi luăm și pe acești nenorociți cu noi?

Îmi înfoi perna sub cap. Mă întind, deschid sertarul de sus al noptierei, ajung jurnalului Licăi. Micuțul ei jurnal, în care și-a picurat disperarea în ultimele zile înainte de moarte. Citesc: *Mă vei vizita la mormânt după slujba de duminică, pentru că știu: în celelalte zile, muncești mult pentru a te întreține și a o mai ajuta și pe Mihaela.*

Să-mi aduci, rogu-te, și câte-o floare din când în când. Și câte două-trei bucățele de ceva bun pe care să le dai celor oropșiți de soartă... Și nu te grăbi să pleci când vii. Meditează la tot

ce-a fost plăcut în pușinul timp ce ne-a fost hărăzit să-l petrecem în doi, la farsele reciproce pline de haz, când uitam parcă de timp și de anii ce-i aveam. A fost frumos! Dar frumosul este efemer, dragul meu Titus...

Da, scumpa mea Lica, toate, zici, sunt efemere în această lume. Dar despre efemeritatea frumosului nu-mi amintesc să fi discutat noi vreodată. Vezi, suferințele acele nemernice ți-au răsucit oarecum unele viziuni. Îmi amintesc foarte bine cum discutam noi pe marginea unei maxime de Mihai Eminescu referitor la frumos. Care nu se pretează unei definiții. Ca și alte categorii ce țin de estetic. Ca și sentimentul omului care, zicea Poetul „nu se poate acoperi pe deplin... în definiție”. Atunci tu, entuziasmată, exclamasei: „Nimeni n-a iubit așa ca Eminescu! Nimeni n-a trăit așa de profund simțământul iubirii, ca marele nostru poet, așa-i, dragule?”

Atunci consimțisem că ai întru totul dreptate, botișorul meu drag, cum te dezmierdam uneori (buzele tale pe care nu mă mai săturam să le sărut, când dădea uneori peste tine supărarea, se strângeau, gurguindu-se într-un botișor ce mă amuza la culme). Acum nu pot să fiu de acord cu tine că frumosul de pe acest pământ e înghițit de efemer. Frumosul, ca și adevărul sacru, e înfrățit de-a pururi cu nesfârșitul, pentru că sufletul nostru va fi mereu și mereu însetat de el, incomparabila mea Lica.

În dimineața fiecărei duminici, înainte de a mă pregăti să merg la mormântul tău, îți recitesc jurnalul. Cred că așa voi face mereu, nefericita mea Lica. Pentru că nu pot să-mi închipui, nicidecum nu pot să cred că ai putea fi

fericită în lipsa mea. Acolo, în steaua ceea a ta din imensitatea înspăimântătoare ce o înconjoară.

Închid jurnalul, punându-l, ca pe-o dureroasă relicvă, în sertar. Mă scol. Mă studiez în oglinda de la garderoabă – e suportabil, m-oi rade mâine. Mă îmbrac. Iau din frigider cele două pachetele cu dulciuri pentru „oropsiții de soartă” și ies. Două flori voi cumpăra de la florăria din centru...

11 Sunt aproape sigur: nu-ți face mare plăcere, dragă cititorule, că-ți bag pe gât această monodramă, țesută cam cu de-a sila în canavaua acestui roman. Dar înțelege-mă și pe mine: Adri, fiind actriță de profesie, cum altfel mai palpabil și mai convingător și-ar mărturisi povestea căsniciei ei nefericite decât de pe scândura scenei? A sfătuit-o s-o facă și doctorul George Drăgan, m-am lăsat și eu convins să-i zămislesc piesa-monodramă când m-a rugat căzând în genunchi. Mi-a fost amarnic ciudă, că și-a permis să-l mai aducă-n scenă pe strigoiful cela de sinucigaș, dar ce să-i faci? Regizorii, la montare, își pot permite fel de fel de scornituri și, dacă și-a pus umărul la regizare și Directorul, trebuie să înghit și să tac. Cu atât mai mult, rămas fără Lica, nu pot garanta că, într-o seară arsă de patimile diavolului, n-aș putea să mă pomenesc între picioarele ei de miss-ispita...

Acum iat-o, pășește în avanscenă. Ia loc pe scaun. Zâmbește palid: *Vă mai amintiți cum l-am făcut praf cu maxima lui Albert Camus? Nu vă amintiți? O reproduc: „Nihi-*

list nu e acela care nu crede în nimic, ci acela care nu crede în ceea ce este” Bărbățul meu holbă niște ochi de broscoi.

Bărbatul-figurant își curbă corpul de matahală, vorbindu-i Actriței sâsâit în creștet: *De unde ai mai scos-o și pe asta?*

Actrița Adri: *Vino, frigidule, aici, lângă mine... (Bărbatul-figurant se execută:) Și culcă-ți capul cea absurd și prost în poalele mele... Și stârpește-ți zâmbetul nerod, că te plesnesc!*

I-am ciufulit chica și i-am pieptănat-o cu toată duioșia mea de femeie însetată de-o dragoste ce întârzia atât de amarnic să vină... Ce simți? I-am întrebat, gata să-mi țâșnească lacrimile. Spune că ți-e bine...

Bărbatul-figurant, cu ceafa în cuibul poalei femeii: *Mi-e bine...*

Actrița: *Ei, vezi? Înseamnă că totuși crezi în mângâierile mele! Tu nici nihilist nu ești dintr-o bucată! De fapt, încă nu mi-am dat seama cine ești. Și nici nu mai vreau să știu! Atunci el îmi răspunse, mângâindu-mi genunchii, că ar crede din toată inima în mângâierile mele, dacă ar fi adevărate și veșnice...*

Bărbatul-figurant, făcând o mutră de apostol cu *Theatetus*-ul lui Socrate subsuoară: *Dacă ar fi adevărate și veșnice...*

Când i-am dat piesa, gata tastată și imprimată pe foi, am atenționat-o că acest răspuns al bărbatului ei, ros de viermele iminentei sinucideri, este, poate, cel mai insultător dintre toate. „Vezi cum îi vei răspunde în scenă la această groaznică insultă, îi spusei cât se poate de serios. Dromaderul recunoaște că n-a crezut niciodată în sinceritatea mângâierilor tale – poate fi mai mârșavă jignire

pentru o femeie, proastă și nenorocită ca tine, care l-a iubit cu atâta patimă și dăruire?" Trebuia să mai adaug: „... și care l-a părăsit, de dragul lui, pe un altul, mult mai frumos și mai vrednic decât nihilistul tău”, dar nu i-am spus-o. Cred că s-a priceput și singură...

La acea premieră, Adri îi va răspunde violent, dar nu peotriva așteptărilor mele: *Cum poți să spui, ingraturile, că mângâierile nu-mi sunt adevărate? Ce neuroni deformați ai tu în creierul tău putregăios de arhitect, care-ți spun că mângâierile-mi sunt false? Creierul tău absurd îți vorbește așa? Și știți ce mi-a răspuns? Că nu contează aici creierul, ci simțirea!*

Actrița hohotește, strâmbându-și gura frumoasă: *Ao-leu, dragule! Tu, care în primele două nopți, după logodnă, refuzai să-mi iei virginitatea, tu vorbești de simțire?! Vine și mai mult în avanscenă: Să vă spun cum a fost...*

Bărbatul-figurant, mugind înspăimântător, porni să protesteze printr-o pantomimă violentă, burlescă.

Actrița îi trimise printre dinți o țâșnitură disprețuitoare de viperă: *Tu ești mort! Spânzurat nenorocit! N-ai fost capabil să-ți iei zilele măcar într-un mod mai onorabil! În tine n-a tremurat niciun oscior de donjuan barem adormit!*

12 Deschid televizorul să mai văd: n-au părăsit mai-danul tinerii ucraineni care sunt revoltați la culme de politica pupcuristă prorusă, promovată de președintele Ianukovici și camarila lui? Dezolantă situație: tineretul și crema intelectuală a Ucrainei doresc să-și clădească un destin european, iar Kremlinul nu vrea nicidecum să-i

scape din îmbrățișarea-i imperială! Țarul-k.g.b.-ist, Putin, nu-i permite vasalului său, Ianukovici, să-și dea demisia, cu toate că lucrurile spre vărsare de sânge merg. Protestatarii cer alegeri prezidențiale și parlamentare anticipate, ca poporul să aleagă în mod democratic – vrea să intre în Țarul care încă nu există, uniunea eurasiatică, ca să-i ducă de căpăstru și-n continuare Moscova, ori o apucă pe calea progresului și democrației care e unica – Uniunea Europeană?

Schimb postul: iarăși Marcel Pavel își urlă (are voce bună de cântăreț de operă, nu poți contesta) șlagărul *Frumoasa mea*, textul căruia e o mostră de rudimentar poetic. De câte ori îl aud interpretând această piesă (am mai spus-o, pare-mi-se și-n altă parte – ce zăpăcit sunt, Doamne!), mă întreb: oare omul ăsta (că s-ar putea să aibă bacul și chiar studii de facultate serioase, nu?) nu înțelege că versul acela, „Eu sunt altarul vieții tale”, adresat iubitei cu care face dragoste nebunește („Să ne iubim ca doi nebuni”) este o impietate? Ce caută sfântul altar într-un text primitiv ce invocă o banală smiorcăială erotică?

Îmi amintesc la sigur că scriam și cu altă ocazie: o mare nenorocire s-a abătut de mult asupra sălilor de concert și a micilor ecrane din acest colțișor de Basarabie. Ba și din România. Această nenorocire se numește textul mediocru de cântec.

Vorba ceea: nu-i cum vrea omul, ci cum vrea Domnul. Preaînaltul nu-i dă nici El talent cu carul viermelui visător de pe Terra. O face pentru genii, dar la „depărtări de veacuri”. Și dacă Dumnezeu l-a înzestrat pe Mihai Ciobanu

și pe alții câțiva cu voci care înduioșează inimile, inclusiv pompa mea mai puțin sensibilă, asta nu înseamnă că le-a mai dat și darul de poet. Și dacă Mihai, când îi învăluie sufletul vreo melodie, bate în ușa redactorului de la Editura „Pрут”, inegalabilul poet-textier, Vasile Romanciuc, al doilea, ambițiosul și talentatul interpret X (i-am dat numele în *Văpaia* și cred că-i destul) bate cu degetul în masă, în tactul melodiei ce-l învăluie și pe el și... *strocește* textul. Și când se adună și ele, textele, mai multe și proaste, le donează și învățăceilor mai tineri ai Domniei Sale. Aceștia din urmă, când vor prinde și ei cheag de cântăreț, vor face exact ca dascălul lor.

De când ne bălăcim în apele democrației, n-am auzit ca vreun ministru al Culturii sau al Educației să aibă insomnii din cauza textelor agramate de cântec, care – cazuri frecvente de tot! – mai sunt și încoronate cu premii la concursuri și festivaluri! Se creează impresia că cei din juriu ori n-au în componența lor oameni cu elementare competențe în arta poeziei, ori, la aprecierea „șlagărului”, pur și simplu, nu se ține cont de calitatea textului! Și mediocritatea continuă să rânjească în voie din scenele de concerte și de pe ecranele televizoarelor. Opriți-o, măi!

Și-n clipele următoare, mi-am lăsat nasul în jos, sceptic: dar cine s-o oprească, oameni buni, dacă cei cu luarea deciziilor te mai pomenești că *strocesc* și ei versuri?!

Îmi dau perfect seama că cititorul vremurilor noastre înghite mai greu texte cu probleme de astea ce mă frământă pe mine. Parcă îl văd (și mi-e frică de asta, zău

că) cum îmi închide cartea la pagina cu aceste văicăreli ale mele: „Lasă-mă naibii, măi *pisateli*, cu scâncetele tale, că noi le știm pe toate și chiar protestăm la un păhărel de țuică bună, dar ce folos? Mai bine revină la capitolul când farmazoana de Adri, în camera cea de hotel, te-a adus la condiția lupului cărui i-a alunecat din gheare o căprioară cu carne dulce de nespus. Nouă istorii de astea ne plac, că de tâmpenii politice sau de cele cu parfumuri estetice suntem sături până-n gât!”

Închid televizorul și reiau lectura cărții lui Dan Puric, „Fii demn!”. De fiecare dată când iau în mâini o carte, semnată de vreun intelectual de speță, îmi amintesc de o referință a lui Nicolae Bacalbașa dintr-o carte, *Dialoguri socratice*, pare-mi-se, de Viorel Dinescu, care ne îndeamnă să ne păzim de intelectuali, că s-ar putea să ne mânjim, or, intelectualul de multe ori este prostituata puterii degheizată în călugărița moralei. Ultimele șase cuvinte, aproape sunt sigur, le-am reprodus întocmai. Slavă Domnului, îmi zic lăsându-mă în jilțul cu scârț, cu picioarele pe un taburet, slavă Celui de Sus, că România și, mai modest, partea asta furată de ruși a Basarabiei au început să aibă intelectuali, de cărțile cărora te poți apropia fără teama de a te mânji.

Cărțile acestui mare actor și gânditor (revin la Dan Puric) pot fi luate în mâini nu numai fără frica de a fi trădat, dar numaidecât cu sentimentul că, dacă n-ai fost, decum înainte vei fi coparticipant la acel „contra-exercițiu, și anume acela de verticalitate” ce a asigurat „dăinuirea miraculoasă a acestui popor”.

Hăt după miez de noapte, stând lungit cu cartea deschisă pe piept, îmi ziceam că a doua zi, dacă voi reveni la scris, voi încerca să-mi aduc totuși aminte cu ce s-a terminat aventura ceea de la hotelul *Zarea*. Că m-a durut rău atunci, maturizându-mă cu un șir de ani. Voi încerca să-mi amintesc în detalii, îmi spuneam, potrivind un peticuț de hârtie la pag. 55. Ce semn o fi acesta – divin, necurat? – că taman pe obrazul înțelept al acestei pagini, Dan, autorul, se întreba: „Ce au oare anumite amintiri în ele, că nu pot fi uitate? Pesemne că sunt niște bucăți de suflet ce te-nsoțesc mereu...”.

13 – Hooo! Oprește-te, duduie, c-are să-ți plesnească gura de-atâta râs!

– Dacă nu pot, zău! răspunse printre hohote, de-acum mai potolite, Adri.

– Atunci, râde-nainte! Până-i crăpa...

– Vai, ce vulgar! Și se întoarse cu fața aburită spre figura-mi pleoștită-n umilință: Râsul dumitale jalnic m-a pornit... De ce trebuia să hohotești așa de caraghios – chiar n-ai trăit până acum o experiență ca asta?

Trebuia să recunosc că nu. Dar orgoliul, atât de ponosit doar cu câteva clipe-n urmă, mă cocoși:

– Vorbă să fie! Dar nu arătai defel să fii o neprihănită. Dar asta e! Îmbracă-te și o frecăm din gară!

– Chiar te rog, domnule redactor – și încă literar! – să nu vorbești cu mine ca un boschetar! Nu ți-e rușine? Tăceam, alunecat în rahat: Nu m-am cerut eu să mă aduci aici! Ori, poate, m-am cerut?

Mă luminai un pic că mă tutuiește:

– Nu te-ai cerut, nu...

– Atunci?

– Păi... Știi că vii într-o cameră de hotel... cu un bărbat care te vrea... – ce nu-i clar aici?

Se ridică. Reveni pe scaunul de lângă geam, lăsându-se, pe pervaz, cu bărbia-i mică în căușul palmelor minuscule:

– Greșeala mea e că... nu ți-am spus din capul locului, înainte să ne pornim încoace, că... nu-s deloc așa cum ți-a părut dumitale că sunt...

– Poate o lași și cu „dumitale”?

– Voi încerca mai târziu, dacă... o vrea Domnezeu sau... necuratul să ne mai vedem. Repet: e greșeala mea și o recunosc: eu te-am chemat la masa noastră atunci... Eu am acceptat – și cu atâta ușurință! – să venim în capitală... și să mă aduci în hotelul ăsta... atât de fain! Și se ridică dreaptă, sfredelindu-mă cu smoala fierbinte a ochilor: Prin urmare, ca să nu-ți pară rău că ai consumat atâta benzină cu mine până aici, ia și mă dezbracă! Violează-mă!

Împietrii. O nebunie ca asta nu mi se arătase nici în visele mele de coșmar erotic. Nu citisem ceva asemănător nici în romanele de dragoste, și nu erau puține, pe care le citisem pe parcurs de decenii!

– Îmi fac un duș fierbinte și te apuci de treabă, bine? ciripi vesel fata și intră în baie.

Rămân, stâlp culcat, dat cu dohot, cu privirile înfipite în tavanul cojit pe alocuri, întrebându-mă: visez ori îmi pare? Dacă visez, îmi zic, e cât se poate de normal, dar,

dacă îmi pare că-i vis, ci nu-i deloc vis, e *lajă* de tot, vorba declasaților. Nu poate nicidecum o domnișoară cu creier sănătos să-și sacrifice virginitatea cu un bărbat aproape necunoscut, venind cu el la prima întâlnire. Doar că nu-i în toate mințile, îmi zic. E bolnavă, sireaca de ea. De nu mă iau în mâini, o încurc rău. Rău de tot. Dar mi-a părut atât de inteligentă! Și, pe deasupra, înzestrată cu simțul umorului. Un simț rafinat de tot. E și ironică, ce-i drept... Pare să aibă și o educație bună. Nu suportă să vorbești cu ea mojicește. Și bine face... Și atunci? Și dacă-mi pune condiția ca, după ce-i fac treaba, s-o iau în căsătorie? Îi stric jucăria și-o iau! Stai, stai! Și dacă-mi joacă o farsă, îmi întinde o cursă? Cum poți s-o verifici – e sau nu e? Nu aveam, cu toată experiența mea în ale sexului, nici cea mai păcătoasă idee cum pot fi testate virginele! Hai, dragă, doar n-are să mă oblighe s-o... Iat-o! Iese numai în slip și-n sutien! Închid ochii. Mă prefac că am adormit. Încep să sforăi încet... Da' de-aici, trag cu urechea... Desface plapuma... Se vâără-n așternut...

– Nu te prefac că dormi, domnule... Pădura... – am să-ți spun bădiță, bine? Că ești mult mai în vârstă decât mine. Îmi dau seama că nu dormi. Eu continui să sforăi mai intens: Termină, te rog! Eu nu renunț la sforăit: Hai, că n-am făcut atâta drum, ca să ascult sforăitul dumitale, bădiță! Încetează!

Încetez. Dar ochii nu-i deschid. Urmează o pauză – s-o bagi în borta... șoarecelui.

– Sunt sigură că te gândești... că joc o farsă. Eu reîncep sforăitul: Termină, ți-am spus! Eu îl termin, dar nu

întru totul: Că nu-s nebună, bădiță-al meu, să-ți permit să mă faci femeie, că, iată-mă, am răbdat până la douăzeci și cinci! Sunt hotărâtă să mă dărui întâia oară bărbatului după ce voi merge cu el în fața altarului... De lăsat am să te las să mă dez..., nu, că sunt aproape dezbrăcată. Să mă săruți, vreau să spun. Că poți săruta tare bine. Da' eu vreau să-mi mângâi corpul... Că n-a făcut-o nimeni până la dum... tine, îți jur! Te las, pentru că ești primul bărbat pe lângă cine, când trec, mă scutură frigurile. Nu înțeleg prea bine ce-i asta... Cum crezi – ar putea să fie dragoste? Că eu n-am fost îndrăgostită ca lumea niciodată. N-am luat pe nimeni în serios când mi se făceau declarații de amor. Mi-a venit și mie acum dorința asta, că-mi arde țeasta... Vreau să-mi mângâi corpul cum știi... tu mai bine, că ești bărbat cu multă experiență, nu? Și să mi-l acoperi cu săruturi... tot-tot să mi-l acoperi, din creștet până-n unghiile picioarelor – ai observat măcar ce piciorușe am? Port numărul 36. M-am băit bine, sunt curățică-curățică, vino...

14 Bărbatul-figurant se retrage în spatele scenei (sau, poate, mai bine ar fi să dispară în culise?) și asta ar părea să aducă o anumită ușurare în toată ființa actriței Adri – obrajii i se limpezesc, cărbunii ochilor se încălzesc, umerii i se destind:

Mi-am mai amintit o strofă din cântecul cela – era prima, pare-mi-se... Vă spusese: și versurile, și melodia sunt ale lui. Ale sinucigașului meu... Era talentat băiatul. Păcat, că-n gu-

noiștea asta de provincie nu avea un compozitor cu care să colaboreze. Dar nici nu dorea s-o facă! Își improviza singur melodiile la texte și mă puneă să i le cânt:

Doamnă cu surâs de înger trist,
Obosit-am tot mereu, mereu
Să mă țin topit de pasul tău,
Doamnă cu surâs de înger trist...
Câte nopți te-am mângâiat în vis
Sub un pom de stele viscolit
Și erai cuminte la iubit,
Doamnă cu surâs de înger trist...

REFREN:

Se călătoresc, se călătoresc
Anii, doamna mea,
Și îmbătrânesc, și îmbătrânesc
Tot pe urma ta...
Înc-o toamnă-acum, înc-o toamnă-acum
Trece-n amintire
Și nu pot să-ți spun, și nu pot să-ți spun
Despre-a mea sfielnică iubire...

După pauză, pasăre visătoare: *Ce logodnă de vis am avut! Multă șampanie, muzică bună, felicitări sincere...* „Hai, copii, mergeți în dormitorul vostru”, ne spuse maică-sa și ochii îi străluceau de bucurie, privindu-ne cum pășim ținându-ne de mâini...

Pe masa din dormitor ne aștepta un buchet mare de mic-sandre. Era sfârșitul lui august. N-am să uit niciodată lumi-

na scăpărătoare, multicoloră a acelor flori, alături de care, pe masă, albea cămașa mea de noapte. Ea urma să fie martora de taină a feciorelniciei mele... Toată noaptea mi-a acoperit corpul cu săruturi. Spre zori, am adormit amândoi și somnul a ținut până după prânz. Seara, după ce a stins lumina, așteptam, fremătând, să se năpustească asupra-mi și să... (Reapare Bărbatul-figurant – arătare mătăhăloasă, înspăimântătoare, protestând prin gesturi disperate). Ce mai vrei, momâie? Nu înțelegi, nefericitule, că ești un simplu figurant? Că misiunea ta umilitoare e să repeți, ca un somnambul, replicile pe care ți le dau eu?

Actrița face o pauză. Și fluturele zâmbetului ei e trist, ca respirația unei crizanteme lovite de brumă: *Iarăși până după miezul nopții mi-a sărutat corpul ce-mi ardea ca para și, când m-a invitat, rugător, să ieșim afară ca să privim la cerul cu stele, săgetată de o neagră presimțire, l-am întrebat înfricoșată: Nu ești cumva impotent?*

Bărbatul-figurant, din spate: *Nu, nu!*

Actrița: *... răspunse speriat – e cu desăvârșire sănătos, mă încredință, îmbujorându-se ca o fată mare, dar că n-are nicio experiență în domeniu... Și-i este frică...*

Bărbatul-figurant: *Mi-e frică...*

Actrița răsuflă ușurată: *L-am îmbrățișat atunci cu atâta patimă! Mie trebuie să-mi fie frică, scumpule, îi șopteam arsă de o sete ce mă amețea. Ție n-are de ce să-ți fie... El a alunecat din brațele mele și, după o pauză confuză, îmi spuse cu adâncă amărăciune că nu-i este teamă de el, ci de viața noastră, care, după asta, va deveni și mai absurdă...*

Bărbatul-figurant: *Va deveni și mai...*

Actrița, cu asprime: *Repetă replica în întregime.*

Bărbatul-figurant: *De viața noastră mi-e frică. Va deveni și mai absurdă...*

Actrița Adri, disperată: *M-am înfiorat atunci, rece, toată: Dar cum vom face copii?! (După o pauză.) Mi-a răspuns, eliberându-și cu totul brațul, că acest lucru și-l dorește în viață cel mai puțin. (Îi face semn Bărbatului-figurant să tacă.) Ba nu și-l dorește defel, repetă logodnicul meu și barba începuse să-i tremure, semn că era emoționat rău. (Îl oprește iarăși prin gestul mâinii.) Merg la părinții tăi și le spun totul! îl privii hotărâtă în față, și lacrimile ce-mi tâșniră fierbinți îl trântiră disperat în genunchi. M-a implorat să n-o fac.*

Bărbatul-figurant: *Nu! Nu! Te implor! (Cade în genunchi.)*

Actrița, mai potolită: *Bine, consimții. Te-aș face de râs, într-adevăr. Ne întoarcem dar în dormitor și-ți faci datoria de soț.*

Bărbatul-figurant protestează: *Nu, nu!*

Actrița (Bărbatului-figurant): *Așteaptă. (Spectatorilor:) Și începu să geamă înfundat. Rugându-mă să nu ne grăbim.*

Bărbatul-figurant: *Să nu ne grăbim... (Îngenunchează iarăși.)*

Actrița, cu năduf: *Uf! Se lăsă iarăși în genunchi: „Să nu ne grăbim, mă rugă și-i văzui ochii plutind în lacrimi. Să așteptăm până la nuntă... Ne-om cununa și...” Îi ordonai să se ridice. O bănuială groaznică îmi împietri, fulgerător, inima. E bolnav, mi-am zis, terminată. Are o boală venerică ticălosul... și se teme să nu mă... să nu-l descopăr! L-am*

apucat înnebunită de braț și l-am târât în dormitor. (Îl apucă pe Bărbatul-figurant de braț și-l trece în cealaltă parte a scenei, apoi revine.) Am aprins lumina și i-am ordonat tremurând: Arată-mi-o! El nu înțelege. Repetai: Dezbracă-te și arată-mi-o! Se însenină atunci pe de-a-ntregul logodnicul meu. Răspunse, ca un copil ce-și regăsi jucăria pierdută, deși un pic stricată: „Ești o nebună. Cum ai putut să mă bănuiești de așa ceva?!”

15 O duminică, cu soare călduț și aer ofticos. Plec la cimitir, la mormântul Licăi. Iau maxi-taxi. Achit cu trei lei călătoria. Merg trei stații. Aud: „*Ostanovka țentr!*” Așa se vorbește peste tot în acest oraș. În limba „eliberatorilor”, scursură din falnicul Răsărit, care ne-au venit după 1940 să ne scoată opincile și să ne învețe să fierbem *holerkă*. Ni le-am scos singuri cam într-un deceniu. Ne-au învățat a fierbe și a vorbi în limba lor în două-trei zile. Cobor. Mă apropii de o florăreasă:

– Cu cât vindeți crizantema, doamnă?

– *Cito, cito?*

Apuc o floare. Pot vorbi în limba lui Putin(ă), dar mă încăpăținez:

– Cât costă o floare, fa fumeie?

– Aaaa! *Po moldavski nemnoșko ponimaiu – deseati lei ștuka* (Moldovenește înțeleg un pic – zece lei bucata).

Mă interesez: dar în ce limbă am întrebat-o prima oară? Zice că românește. Și mă muștră, legând cele două cozi de floare cu o panglică neagră:

– *I voobșe, nado govoriti pe celoveceski i togda srazu poi-miom drug druga* (Și, în genere, trebuie să vorbim omenește și ne-om înțelege îndată).

Nu mă las și-o întreb, de-acum în limba genialului african crețos din parcul central al capitalei: ce-ar însemna să vorbesc omenește?

– Uite-l ce gust de vorbă are! sări o femeie de-alături ce vindea legume. Parcă n-ar ști cum se vorghește la noi! Încremenii cu ocheanele înfipte în buclele ei maiestuoase: Mai așteptați olecuță, intelighenților, – termină Putin cu naționalistii ceia de la Kiev și-are să se apuce și de voi, că tare-i pupați în cur pe *evropenii* ceia în ultimii ani. Și, răsucindu-și batoza, mă privi ca pe un șoarece cărui îi strivi cu adidasul capul: Ei, să fii tu bărbătușul meu, intelighentule, te-aș învăța în doi timpi și trei mișcări cum se grăiește-n orașul nostru.

Nu mai întind vorba: n-aș vrea nicicând și cu niciun preț să fiu bărbătuș de legumară (înghițiți-mi și femininul pe care DEX-ul îl neglijează). De legumară moldoveancă. Cu bujori stufoși înfloriți în obraji. Cu fese elefantine, ferecate în blugi. Încălțată în adidași, măsura 42, cu care, când mă privea pieziș, reușise, pesemne, să strivească un șoarece. Șoarecele eram, firește, eu. Cu tot respectul și întreaga prețuire pentru cultivatorii de legume, dar n-aș vrea nici în ruptul capului să fiu bărbătușul unei legumare. Unei legumare moldovence ca asta ce m-a trecut, înșfăcându-mă de laba strivită, printr-o băltoacă mocirloasă plină cu lipitori care, odată cu sângele, sorb și ultimele globule ale speranței într-o revenire sau

ajungere la normalitate. Cărei i-aș dori totuși, că-mi păruse încă tânără, să zămislească o casă de copii cu prorusul Durdodon, dar să-i ducă să le facă educație unionistă Mihăiță Țeapă.

Ajung. Asist la serviciul divin. Nu mai aștept să fiu miruit. Ies. Depun cele două crizanteme pe cele două brațe ale crucii. Aprind lumânarea. *Și nu te grăbi să pleci când vii*, îi aud vocea moale alunecând până-n timpanele mele, ca o pâlpare înfiorată de zefir. *Meditează la tot ce-a fost plăcut în puținul timp ce ne-a fost hărăzit să-l petrecem în doi... A fost frumos! Dar frumosul este efemer, dragul meu Titus...*

Îngenunchez. Aștept, îmi spun, până se va topi lumânarea. Nu cred că ai dreptate, Lico. Ar fi o catastrofă nimicitoare ca tot frumosul ce l-a creat și continuă să-l mai creeze Ziditorul pe pământul ăsta să dispară. Îți amintești ce spunea Eminescu? Că frumosul e o minune ce „nu se poate acoperi pe deplin... în definiție”? Cum să dispară el, scumpa mea Lica, cu nenumăratele și nemărginitele lui mistere, lăsând această lume, bună-rea cum e, în prizonieratul funest al urâtului? Și-apoi, draga mea, pentru ce Dumnezeu ne-a mai dat suflet? Ca să zboare, ca ciocârlia spre soare, să zboare mereu în întâmpinarea frumosului. Și nici nu știi dacă, măcar pentru câteva clipe, unul fără altul ar mai putea exista. Dar după ce dispare omul? Păi trupul, s-ar cădea, să nu-l mai cerce setea de frumos, că se duce să-l mistuie viermii și uitarea, dar sufletul? Să nu aibă el nevoie de frumos și acolo, în stea? Nu pot să cred să nu aibă, Lico. Căci frumosul e hrana lui permanentă

divină, e licoarea ce-i potolește setea, e aerul de lumini cu care respiră...

16 Tăceam, simțind că mi se înfierbântă țidva („Tămâ-ia mă-tii de virgină! Pe tine te scutură frigurile când treci pe lângă mine – mincinoasă mică, ai găsit prostul să te creadă! – dar pe mine mă scutură acum toți dracii! Uită-te la ea! Mă cheamă să-i acopăr trupul cu pupături, dar de jucărie să nu mă ating, că-i îngeriță neprihănită!”)

– Ce faci, bădiță, nu vii?

– Lasă-mă... să mă mai gândesc... Poate bem un coniac, mai întâi?

– Îți trebuie pentru curaj? Nu-mi deschisei pliscul. Adri se răsuci spre patul meu: Chiar n-ai întâlnit până acum nicio nebună ca mine? Și, după o pauză enervantă, clipind de câteva ori din genele-i lungi: Nu-i bine să bei. Ai putea să devii agresiv. Te previn: am făcut câțiva ani karate și știu să mă apăr, dar ar fi o prostie să ajungem la asta. Eu vreau să ne iubim frumos. Cât mai frumos posibil. Pentru că... îmi spune inima: n-am să mai am eu parte de dumneata... Nu că sunt prea tânără pentru dum... tine, dar... ești un bărbat prea rece... Voiam să spun, prea orgolios. Soiul ăsta de tipi nu se țin de coada cuiva – sunt prea mândri...

– Și tu îți dorești un mânzoc, să-l poți duce de căpăstru?

– Doamne ferește! N-am putut să-i sufăr niciodată pe bărbații fără demnitate! Am avut vreo douăzeci de mă-

măligari de aștia care mi-au făcut curte și... chiar m-au cerut în căsătorie... unii, dar cum să-ți legi destinul cu unul ca ăsta care se lasă, cum spui, dus de căpăstru mereu? Și, după ce se întoarse iar cu fața-n sus, închizându-și pleoapele: Doamne Dumnezeule, iată că mă părăsește... Iată că dispare... Acum n-am nicio dorință să-mi faci ce te rugai adineauri... De ce oare?

Simții o împunsătură-n inimă („Bată-te să te bată de inocentă! Ce diavol mi-a aprins în bostan ideea asta tâmpită să te car la o asemenea depărtare? Și să te mai aduc în mizeria asta de hotel bun doar să-i găzduiască pe nenorociții ce dorm prin subsoluri?”). Ce să-i faci, dragă, îmi zic băligat, – i-a pierit fetei dorința să-i mai acopăr cu pupături corpu-i de sireună neîntinată! Și dacă i-a dispărut această dorință năstrușnică – în ea a încolțit, nu în mine! – să-mi smulg părul de la pu... din cap?!

– Te-am întrebat ceva, nu? Încât mai scrii și piese de teatru, cred că te duce capul mai bine – de ce, acum două-trei minute, îmi ardea sufletul de dorință, iar acum... m-am răcit ca o broască din fântână?

– Admirabilă comparație! Am s-o folosesc undeva...

– Fuuu, ce banalități! Pentru asta am făcut eu atâta drum?

– Și ce mai vrei?! răcnii ca un stricat, sărind în picioare.

– Nimic. Nu ți-am spus adineauri... că mi-a pierit orice dorință?

– Și ce am eu cu dorințele tale... neghioabe?

– Exact. N-ai nimic, domnule Pădurariu...

– Perfect! Îmbracă-te și plecăm.

– Acum, aproape de miezul nopții? Și, după o pauză muiată într-un ironic de crizantemă tristă: Poate pleci singur și... mă lași verișorului tău? Am văzut că i-am plăcut...

Mă așezai pe marginea patului ei, punându-i o labă melancolică pe un pepenaș învelit în sutien roz:

– Ești burdușită cu draci. N-are să-i fie deloc ușor ghinionistului care te-a lua.

Adri gemu ușor:

– Îmi dau seama... Scoate-mi-l.

– Ce?

– Mă mai întrebi? Și își săltă piepturii, slobozind un oftat ce mă încălzi subit.

Îi scoasei smucit sutienul și mă repezii lacom să-i sorb, cu fierbințeli demente, cele două mere domnești – cunosuseră ele oare până atunci pârjolitoarea nebulie a sărutului?...

17 Actrița Adri, ninsă de un reflector violet, e alunecată într-o reverie dureroasă: *Eram înnebunită, într-adevăr. Judecați și voi: e lucru de șagă? A doua noapte după nuntă, mirele-soț să-și acopere mireasa-soție cu săruturi, dar să nu încerce măcar s-o... posede! M-a săgetat groaznic atunci că a înhățat o boală venerică. De-aceea am răcnit să-mi arate zestrea... S-a indignat atunci că am putut să-l bănuiesc de așa ceva. Mi-a părut că-i sincer. Și m-am înmuiat într-o clipă ca o prăsadă răscoaptă... Și mi-am trecut brațele cămașii peste umeri (Face ce spune). Cămașa mi-a alunecat, înfiorându-mă din creștet*

până-n călcâie... (Actrița e goală.) Logodnicul meu încremeni, privindu-mă ca un căzut din lună – nu mă văzuse până atunci în costumul Evei în plină lumină. Ochii lui lunecară, uimiți, peste umerii mei, se opriră, strălucitori, pe sâni, spre care întinse vrăjit mâna... (Bărbatul-figurant întinde mâna spre sâni Actriței.) Nu-i atinge! strigai la el, hohotind ca o stricată. (Bărbatul-figurant își retrage mâna speriat.) Îl îndemnai apoi, apropiindu-l cu flăcările ochilor: Netezește-mi-i... Îmi mângâia sâni, șoptindu-mi tremurat că n-a bănuț că sunt atât de frumoși...

Bărbatul-figurant: *N-am bănuț că...*

Actrița îi face semn Bărbatului-figurant să tacă, în clipele următoare lăsând să-i alunece mâna pe pânțele, pe coapse... (Bărbatul-figurant întinde mâna să-i mângâie coapsa.): *Strânge-ți laba!* (Bărbatul-figurant se execută.) *Și, cuprins, pe neașteptate, de-o panică stranie, se aplecă și-mi ridică de jos cămașa, trăgându-mi-o pe corp... Simții că mă-nfior dureros până-n unghii... (Bărbatului-figurant, care între timp se îndepărtase:)*

Ridică-mi cămașa! (Bărbatul figurant face ce i se spune.)
De ce-ți tremură mâinile?

Bărbatul-figurant: *Nu trebuie?*

Actrița: *...mă întrebă cu privirea tulbure și frântă. Și îmi șopti fierbinte în obraz că... nu îndrăznește... nu poate... Nu știi de unde îmi apăruse acel curaj... (Sarcastică.) Dacă nu te descurci singur, cheamă pe cineva să-ți arate cum... Ia-mă în brațe și du-mă în pat!*

Bărbatul-figurant o duce pe Actrița pe canapea, apoi se face nevăzut.

Sună telefonul. Actrița tresare. Ridică receptorul: *Alo! Ascult... Mi-am dat seama că ești tu, Alex... (Nemulțumită.) Nu mă mai supăr, dragă, dar nici motive de bucurie n-am... Păi, ați fost colegi de birou atâția ani, și nu vii să-l pomenim?... Bine, bine... La revedere!* (Închide. Revine în avanscenă, se așază pe taburet, dar imediat se ridică.) *Aoleu! Cartofii!* (Fuge la aragaz. Scurge apa. Îi lasă să se răcorească, aceste mișcări putând fi efectuate și pantomimic) *Fustangiul! Iarăși s-o fi dus cu gagicile lui la vreo terasă.* (Reproduce, strâmbându-se:) *„Până mâine, mort-copt trebuie să finalizez un proiect. Șeful mi-a pus în vedere: astăzi e ultima zi”. Mincinosul! Nu știți ce oră e?* (I se răspunde din sală.) *Mulțumesc. Mai am o oră. Acuși aranjez masa. Afemeiatul ăsta de Alex m-a curtat o vreme și pe mine... E bărbat bine, ticălosul... „Nu te supăra, îmi șoptea pe ascuns, când bărbatu-meu îl adusese la o cafea, dar nu te merită deloc...”.* *Îmi venise să-i trag una peste bot: Tu mă meriți, vrei să spui? Ești mai înalt, mai lat în spate?*

Bărbatul-figurant, reintră în rol: *Sunt mai înalt, mai lat...*

Actrița se smucește, mimând o lovitură de palmă: *Atunci chiar eram să-l lovesc peste gură: Vrei să-mi sugerezi, pe ocolite, că și demnitatea ți-e mai impunătoare?* (Scurpă în direcția Bărbatului-figurant.) *Uite că o fac pe țiganca. Toate astea, măi Alex, nu valorează pentru mine nici cât o ciupercă cu viermi. Ce valorează? Spiritul, amărâtule! Spiritul! El râse atunci ca un țap, pentru că umblu cu vorbe mari.*

Bărbatul-figurant râde ca țapul: *Umblu cu vorbe mari!*

Actrița e toată numai dezgust mustind în sarcasm: *Să vă închipuiți numai, dragii mei prieteni, ce brută! Bărbatu-*

meu, coleg de birou al dânsului, fierbea cafeaua la bucătărie, iar el, nesimțitul, mă întreabă în zeflemea: „Spune-mi, rogu-te: ce minuni îți face soțiorul tău, pe care n-aș putea să ți le fac eu?” (După pauză.) Ce minuni? Tu ai fi în stare, măi Alex, să iubești o femeie – nu-i neapărat să fiu eu aceea – sinucigându-te? Sinucigându-te iubind-o, firește! Alex rămase cu gura căscată: „Cred că aiurezi, dragă? Râse apoi cu poftă: au trecut timpurile acelea când îndrăgostiții leșinați se sinucideau în numele iubirii. Acum se sinucid doar idioții!”

Bărbatul-figurant reintră în rol: *Idioții – da!* (Dispare în culise.)

În monodrama ce i-am scris-o, Adri, cu surâs de viespe ironică, reproduce dialogul cu Alex, colegul lui bărbatu-său și fustangiul, curățind cartofi. Îmi vorbise, după ce a citit lucrarea, că va modifica câte ceva în comportamentul scenic al eroinei, că scenele astea, încadrate-n cotidian, nu prea-i sunt pe plac. Tema suicidului, zicea, e una ce ține mai mult de filosofia absurdului și mai puțin, de cea existențialistă.

Nu-mi amintesc în detalii discuția ce-am avut-o atunci chiar în biroul meu de la teatru. Dar țin minte bine că servisem câte un păhăruț de coniac cu ciocolată – mă pregătisem la nivel, că mă anunțase când vine. Și pentru că trecuseră vreo două săptămâni de la ultimul sex cu o amantă mai veche, tranzitară prin urbe, transpiram de dorință sorbindu-i, prin siniliul bluzei, sânii plini – îmi ardea mie atunci de filosofia absurdului?! Răsucii cheia-n broască, mutai laptopul pe un scaun și o aburcai pe masă. Nu se împotrivi defel – scutură doar din picioare să-i scot

pantofiorii. Îi scoasei și celelalte ce-ar putea îngrădi atacul soldățelului. Îmi fulgerai privirea aprinsă spre ochii ei mari – Doamne Dumnezeule! în păcuriul lor încremenise o apatie de muribund cu luciditatea atrofiată. Mă înspăimântai. Dar carnalul din mine cerea descărcare! Imediată! Fără proptele moral-ortodoxe! În interioru-mi declanșat începu să urle revolta clocotind în gelozie: cum, carpănul mă-sii! l-a preferat pe nenorocitul cela de arhitect, dar nu pe mine?!

18 Sună celularul. Arunc peste el pantalonii sportivi – de-abia s-a crăpat de ziuă, trebuie să mai dorm! Afurisitul e insistent, nu tace! Ridic, cătrănit:

– Ascult!

E Dicționarul, prietenul și fratele meu de cruce:

– Măi Ilie, tu dormi?

– Știut că!

– Armata rusă a invadat Crimeea, măi!

Înghet. Știam că sute de proruși înarmați ocupaseră instituțiile administrative din Simferopol, dar nu credeam că se va ajunge la asta:

– E numeroasă?

– Ce?

– Armata, Dicționarule!

– Mai numeroasă decât a lui Baiazid-Fulgerul – vreo cincizeci de mii! Dacă nu-i opresc U.E. și americanii, Putin(ă) ăsta va ocupa tot Estul Ucrainei – știi că el nu recunoaște noua conducere de la Kiev?

– Am auzit... Și de la mine ce vrei?

– Publică și tu ceva în rubrica ceea a ta din *Văpaia*...

– Să-l rog pe Putin să-și retragă de urgență armia? Vrei să mă dau în spectacol, Dicționarule? Și, după o pauză, dându-i lui Ștefan un pumn zdravăn în falcă – în gând, firește: Și cum să-l intitulez?

– Materialul? Pentru că rubrica ta e *Cine n-aș vrea să fiu?*, zii și tu că... n-ai vrea să fii *drugul* (prietenu) lui Putin(ă). Dar ia „ă” între paranteze.

– Ai dreptate – să-i zicem în continuare fără desinență, că dezonorăm sărmana noastră puțină în care tata, Dumnezeu să-l ierte, ținea brânza de oi...

– De acord. Să n-o spurcăm. Apucă-te.

Vai de capul meu! Ziarist din mine, ca din boz – dulceață. Pornesc calculatorul. Îi dau bătăi:

Dintre toți bipezii cu grai sau fără grai ai fostului imperiu, u.r.s.s., poate cel mai mult nu mi l-aș dori drug pe Putin.

La prima investiție a fostului spion în funcție de Președinte al Federației Ruse, circula o știre baladescă precum că noul țar-k.g.b-ist de la Kremlin ar fi un vlăstar pre nume Putină al unuia din oștenii sau curtenii ce-l însoțiseră pe Dimitrie Cantemir în Rusia după ce turcii îi măcelăriseră la Stănilești, în 1711, pe bravii aliați ruso-moldoveni. Frații noștri „eliberatori” și fiii lor din urbea noastră scrâșneau de „bucurie” la auzul acestei baliverne, iar mioriticii patrioți, printre care mă număram și eu, jubilau lângă butoaiile beciurilor din garajuri: „Dacă Putin ăsta fără desinență se trage din sămânța unui călăreț cu spada frântă al lui Dumitraș-Vodă, care s-a pupat atât de spumos cu mărețul Petru I, atunci, poate,

și moldovenii noștri s-ar putea bucura de un tratament mai frățesc pe șantierele de construcții ale Rusiei, și sicrie ar veni mai puține cu căzuți de pe schele sau cu pungășiți și maltratați în secțiile de miliție rusească. După care și armata din Transnistria poate primi ordin să se retragă în matușka ei, ba, te pomenești, și kazacii vechi și mai noi ar putea să spele putina din urma tancurilor, că au în țara lor morminte și pământuri destule părăsite care-i așteaptă". Și atunci, mă întrebam, influențat de analiști proști, ca și mine: de ce, la o adică, n-aș putea fi drugul lui Putin?

Dar s-a arătat apoi că Putin e o puțină burdușită cu pulbere explozivă și ură față de popoarele însetate de libertate. Și, auzind, văzând la televizor cum sunt spulberate zeci și zeci de sate cecene sub exploziile ghiulelelor putiniste, mi-am zis că drug cu Putin poate fi doar dracul. Necuratul s-a cuibărit în sufletul acestui dictator cu ochi de spân, care, micuț Napoleon, cum se crede, și-a asumat marele ambăț al lunganului Petru I – să cotopească teritorii străine, declarându-le rusești. Și la săvârșirea acestei opere diavolești să se folosească nu numai de scursura din propria-i țară de pe teritoriile ocupate, dar și de cozile de popor băștinașe. După Osetia de Sud, Abhazia a urmat, iată, Crimeea. Și-apoi și țărutul Pupcurciuk din Transnistria, cu banda lui, așteaptă cu nerăbdare să intre în imperiul lățit cu blagoslovirea Dumei.

Nu, n-aș vrea cu niciun preț să fiu drugul lui Putin. Și colegii, prietenii mei nu vor. Dar k.g.b.-istului cu ochi albaștri îi este-n cot de resentimentele noastre, pentru că el, în schimb, ne dorește! Ne vrea! Ați văzut-o și voi, nesimțitorilor, – printre cei zece prieteni, desemnați de Publika TV, prieteni la cataramă

ai R. Moldova, deci și ai noștri, este și cel mai iubit, după Vladimir Ilici, Vladimir Putin!

Pe când și în urbea noastră un referendum de aderare la țarul tău multinațional înrobit, Volodika?

Îl citesc o dată. După a treia lectură, îmi dau seama că are prea multă otravă pamfletară. Mi-l va publica oare Toader, redactorul-șef, dacă taică-său i-a lăsat numele Muscalu? Și-l trimit să-l citească lui Ștefan-Dicționarul, că-i specialist notoriu în ale ortografiei...

19 Pe colega mea de clasă, Lica, întotdeauna am păstrat-o într-un fagure al inimii. De prin clasa a V-a, o căutam cu ochiul matinal să văd de nu lipsește la ore, pentru că părinții, ca și ai mei, o luau deseori la lucrările câmpului, mai ales toamna. Toți colegii mei o aveau de dragă și îi trimiteau scrisorele. În afară de mine. Care eram cel mai timid cu domnițele. N-am văzut să-l fi preferat pe vreunul – fata își căuta de ale învățăturii, ieșind cu notele, în vacanțele de vară, dacă nu prima, apoi a doua.

După ce ne împrăștiasem, după facultate, prin școlile unde fuseserăm repartizați, ne vedeam o dată în cinci ani, cum ne fusese înțelegerea. Ne-am apropiat unul de altul la a patra întâlnire a absolvenților. Fără a o întreba, mă înștiință, cu privirea-i înnegurată, că a rămas văduvă – soțu-i, un bărbat frumos și vrednic, îi decedase stupid căzând, alunecat pe gheață. A rămas cu o fiică, Mihaela, ce-i este dragă ca lumina ochilor. Și eu îi împărtășisei că îmbătrânesc, așa și negăsindu-mi pereche – ultima care-mi răscos-

lise un cotlonaș al inimii („Să crapi tu cu ciudățeniile și visurile tale sucite, Adri!”) mi-a dat papucii preferându-l pe un nenorocit de arhitect care a refuzat să-i zdrobească fecioria în primele două nopți după nuntă și care nu voiește nici în ruptul capului să aibă copii. Lica schiță pe buzele-i pline un zâmbet de albină tristă:

– Cu fosta ta iubită refuză să-i facă sau, în genere, preferă să nu aibă urmași?

– În genere, îi lămurii, – consideră că e o mare absurditate să lași din urma ta copii.

– Și dânsa n-a observat de la început că-i un sucit?

La care îi deschisei misterul:

– E îndrăgostită butuc, nu poate nici acum fără el, așa torturată cum e de filosofia lui păguboasă. Mă sună mereu spovedindu-mi-se – până acum n-am putut s-o trimit în mă-sa să n-o mai aud...

– Nu e în firea ta să fii rău. Și, emoționată, cerându-și parcă scuze pentru că îndrăznește: Îmi pare tare rău că nu-ți găsești ursită, pentru că... în școală, dintre toți băieții, pe tine te apreciam cel mai mult... Și colegele, pe ascuns, te simpatizau... Cu toate că făceau și mult haz de timiditatea ta... Tot așa ai rămas?

– Timiditatea nu m-a părăsit cu desăvârșire. Dar am un handicap prostesc – caut întotdeauna să-mi afixez orgoliul de cuceritor de inimi, insistând să obțin cât mai rapid ceea ce – așa mi se năzare mie! – merit pe deplin să-mi aparțină!

– N-aș putea crede niciodată, Ili... Titus dragă, că ai avea un asemenea orgoliu... Și căzu pe gânduri Lica.

Ceilalți colegi se îndepărtară, în grupuri mici, pe aleile parcului în care arțarii respirau pașnic galbenul toamnei târzii. Ne ridicarăm, la un îndemn interior, și pășirăm pe o alee cu iarbă gălbuie sub pași, străjuită de două rânduri drepte de molizi piperniciți ce se ambiționează să crească de mulți ani în solul blând al Basarabiei.

– Tare mi-e trist, Ilie... Nu, îți voi zice Titus, cum îți spuneam noi în școală... Ș-apoi și taică-meu e Titus... Pentru prima oară vin la întâlnire cu colegii noștri, conștientă că nu mă așteaptă nimeni să mă întorc acasă...

– Dar Mihaela?

– Mihaela își face masteratul la Sorbona.

– Rămâi la mine până mâine-dimineață – eu tot sunt bolnav de tristețe și... mă prăpădesc de urât...

Lica se opri, răsucindu-și spre mine salcia nemângâiată. Ochii ei se uitau la mine alungiți a mirare și-n clipele acelea îmi doream să-mi lipească o palmă peste obrazu-mi de ciorici.

– Ești flămând ori... chiar crezi într-adevăr c-ar putea să-ți fie bine cu mine?

– Și una, și alta, răspunsei fără să ezit, simțind cum încep să mă înfierbânt.

– Suntem creștini, Titus dragă, – sunt obligată să-i fiu fidelă încă cincisprezece zile...

Chiar nu găseam ce să-i spun. Mi-a insuflat și mie mama credință și frica de Dumnezeu, de mic mă lua la biserică la slujbele de duminică, dar, molipsit în școală, apoi la facultate de râia ateismului, puneam la îndoială un șir de dogme din Vechiul Testament și am tot amâ-

nat să frecventez biserica, iar după venirea *perestroikăi* lui Gorbaciov îi trec pragul mai mult în săptămâna Postului Mare să primesc Sf. Împărtășanie...

– Cincisprezece zile, zici? Mă tem că n-am să am răbdare să aștept atât. Ş-apoi, mâine-dimineaţă pleci în comuna ta, nu?

– În oraşul ăsta mi-au trecut cei mai frumoşi ani ai adolescenţei... Şi Lica oftă, adunându-mă câteva clipe fierbinţi în cele două regrete căprui: Tare n-aş vrea să plec, dragul meu coleg...

– Aoleu, ce dramatic sună: „dragul meu coleg”! – îmi vine să smiorcăiesc o lacrimă.

– Mă rog, eu nu cochetez cu scrisul, ca tine! Nu te-au primit în Uniunea Scriitorilor?

– Du-te-ncolo! Tare mare nevoie au ei de un dramaturg anonim din provincie!

– Capitala refuză să te accepte? Nu aștepta nici tu să-ți ceară regizorii piesele – cum termini drama, o multiplici și le-o duci cu fuguța la teatre s-o citească.

– Ce naive mai sunt și doamnele astea învățătoare de la țară! exclamai ca un personaj dramatic de două parale. Tânjesc rău trei piese ale mele într-un sertar al directorului artistic de la Naționalul capitalei – în trei ani, comoaro, ilustrul n-a binevoit să-mi citească barem două pagini!

Lica se opri. Mâna-i mică se cuibări în palma-mi de dramaturg și burlac ghinionist și-n acele clipe aburele cald al compasiunii sale îmi învălui toată inima. O atrasei spre mine, sărutând-o pe buze. Cu patimă. Cu îndârji-

re disperată. Tânăra văduvă continua să stea cuminte în brațele mele, șoptindu-mi în guler:

– Doamne Dumnezeule, mi-aș fi închипuit vreodată că am să mă las sărutată de tine? Și încă din prima, fără să depun o cât de mică împotrivire? Așa, măcar să-ți arăt că nu mi-e străină pudoarea... Zici că ai ghinion? Oricum, nu dispera. La alde tine, dragule, se mai întâmplă să ajungă celebritatea mult mai târziu („Mi-a mai spus prostia asta, mi se pare, și nebuna ceea de studentică, Adri...”), apoi, oglingindu-mă în mâhnirea ochilor ei căprui: Chiar am să rămân noaptea asta la tine. Și, adăugând, ca o ștengăriță, dar serioasă: Dar cu o condiție: partida de sex se amână pentru altă dată...

– Așa să fie! acceptai cu ușurința unui virgin, aflat în fața primului test de maturitate sexuală, dar în gândul meu: „Numai să te aducă neica în așternut!...”

20 Cele două mere domnești nu cunoscuseră tulburătoarea dulceață a dăruirii trupești. La sigur. Cum vă spuneam, începui să le absorb cu asmenea patimă dementă, încât copila începu să țipe, zvârcolindu-se. Atunci îi astupai strigătul cu gura-mi arzând în pară lacomă, frământându-le sălbatic. Pântecul lui Adri se arcui. Pendulându-și în smuciri violente capul, se smulse din captivitatea sărutului. În fulgerarea clipei următoare, cioriciul obrazilor mei zvâcniră, palmuiți cu putere:

– Lasă-mă! Lasă-mă, că strig! Și-ai s-o pățești, violato-rule!

Eu, violator?! Brațele-mi leșinară. Protestatara sări din pat sprintenă. Obrajii împrăștiau flăcări. Lăbuțele îi tremurau încheindu-și sutienul:

– Ți-am spus că-s virgină ori nu ți-am spus?! Bruto fără obraz!

– Cred că ai comis o tautologie regretabilă, castitateo, – bruta, dacă-i brută, de-acum e fără obraz.

– Pe cât de deștept ești în stilistică, pe-atât de... prost – în arta seducției! Scuză-mă.

– N-ai de ce să-ți ceri scuze – sunt un prost desăvârșit.

– Bine că recunoști – asta-mi place. Apoi, după ce alunecă sub cearșaf, trăgându-l până sub bărbie: Uite că am mai făcut un schimb de replici. Acum cinci-șapte minute, parcă nu mai aveam ce ne spune...

– Nu te bucura. Că... iar coboară vidul peste noi...

– Lasă-l să coboare... Și-și trase peste amurgul ochilor mari pleoapele lungi.

Concentrându-se. De parcă avea intenția să-mi trimită cât mai precis un scuipat în frunte. Spuse, luptându-se parcă cu moleșeala somnului: După ce... mi-ai făcut asta, domnule Pădurariu, mă întreb: eu eram chiar proasta ceea... care de-atâtea săptămâni te pândeam, dimineața, la fereastră? Să văd când ieși din bloc, ca să cobor și eu din urma... duminică. Că-mi plăcea de mama focului să te văd cum mă aștepți să trec ca să-mi admiri picioarele... Mi-s frumoase, bădiță, nu?

– Frumoase. Dacă-ți face plăcere să auzi de la mine asta...

– Care proastă nu-și dorește să audă așa ceva? Și, după ce deschise ochii, care mi se părură alunecați într-o me-

lancolie rece: Spuneam că mă întreb dacă eu eram acea... și nu-mi vine deloc să cred că eram eu. Ce se petrece cu mine, bădiță Ilie, – poate-mi spui dumneata?

Îi răspunsem și eu ce-mi veni:

– Păi... ești o copilă cu mulți draci. Și tu singură nu știi ce simți și ce vrei.

– Știu și singură că-s cu draci... Și, în pauza când își chemă pe buze o păpădie de surâs mâhnit: Ai dreptate... Nu mai știu... ce simt și ce vreau. Sunt o nenorocită... Am ajuns la douăzeci și cinci de ani și... încă nu m-am îndrăgostit așa, ca să mi se tulbure mințile... Și, zvâcnindu-i pieptul: Dar unde găsec eu un bărbat care... e în stare să mă iubească... Sinucigându-se, să mă iubească?!

– Ai țipat o mare prostie.

– Nu mă întrerupe, te rog! Și, în acele clipe, mi se păru că o asprime gălbicioasă îi acoperi obraji: Să uit de îndemnurile aspre ale mamei... Ca să fiu și eu ca toate colegile mele – să-i dau trupului ce-i predestinat și lui... Să cunoască și el plăcerile smintite ale diavolului...

– Acum judeci cât se poate de sănătos, constatai cu o tresărire fierbinte.

– „Cât se poate de sănătos!” își sluți gura Adri. Și în somn cred că te gândești la... Ai fi tare fericit acum dac-aș desface picioarele și te-aș chema la ospățul orgiei?

– D-apoi cum!

– Îhî. Și mă iei de soție?

– Cred că... te-aș lua...

– Așa le-ai promis la toate pe care le-ai...?

– Nu-s un donjuan. Am fost întotdeauna cu femeile... un timid.

– Dumneata, timid?!

– Ia mai termin-o cu „dumneata”! O mai fac și eu uneori pe curajosul, dar, în fond, am rămas un timid. Și unul ghinionist... Care nu e în stare să se îndrăgostească și el, ca toată lumea, ca să poată fonda o familie...

– Da’ eu... am fost îndrăgostită nu mai știu de câte ori – ți-am mai spus asta. Însă, de fiecare dată, se întâmplă că-mi fac doar iluzii... Cu dum... matale, bădiță, mi se părea ceva mai serios, dar...

– Dar ce?

O pauză, fâlfâind din aripi obosite, se prăbuși, din nevăzutul înalt, în odaie. Deschisei geamul. Stinsei lumina să nu dea năvală roiurile de țânțari cu care hotelul *Zarea* își câștigase o reputație proastă în plus. Scoasei capul, răsucindu-l în stânga și-n dreapta, – nu se zărea... la *Zarea* nicio fereastră luminată. Ieșea că noi eram unicii neadormiți, și la propriu, și la figurat, de-a lungul întregului perete al blocului. O jerpelitură de tristețe, aburită de revoltă, începu să-mi jilăvească sufletul („Ce caut eu – carpanul mă-sii! – cu domnișoara asta trăsniță în nenorocitul ăsta de hotel? Pe ce-am contat eu, burlac ghinionist și credul, când am invitat-o să plece cu mine în capitală?!”). Mă mai întrebam: și, dacă mi-a anunțat că-i nedefrișată, ce duh necurat și hapsân m-a împins să-i frământ carnea cu atâta animalică sete?; eram mai flămând ca flămânzii?; n-a fost o răzbunare stupidă pentru neprinceperea-mi, pentru credulitatea mea?; n-a fost un

strigăt înecat în disperare în fața destinului meu brăzdat de ghinioane?

Fac o paranteză, răsucindu-mă spre azi: au trecut ani destui după întâmplarea ceea absurdă, dar și acum, când îmi apare în față actrița Adri, de-acum un nume cunoscut în breasla servitorilor scenei, o rușine jignitoare îmi ferestruiește, cărbun încins, creierul. Nu, nici pe departe nu simt vreo vină pentru ce s-a întâmplat, ci-mi reproșez crâncen (cu anii, reproșu-mi mi-e tot mai adormit, firește) pentru credulitate și naivitatea-mi. Dar am ajuns, până la urmă, să înțeleg un lucru simplu, dar care mă neliniștește și mai mult – timiditatea! nenorocita de timiditate față de sexul frumos, moștenită ancestral, – pesemne, o pedeapsă de care-mi amintise și blânda, duioasa mea Lica, Dumnezeu s-o ierte, – mi-a jucat și-mi mai joacă festa! Probabil, sunt blestemat s-o înfrunt toată viața, ca să arăt cât de cât bărbat în fața oricărei Eve care-mi declanșează dorințe carnale...

– Nu aștepta degeaba să-ți răspund ce simt..., auzii, în sfârșit, glasul de pasăre rânită al copilei. Mai bine zis, ce simțeam față de dum... matale, bădiță... N-am ce-ți explica, pentru că... nu-mi dau seama chiar, zăpăcita de mine, ce era aceea...

– Trebuie să înțeleg – încă nu-ți dai seama dacă și ceea ce simți și pentru mine miroase a iluzoriu?

– Ceea ce am simțit, bădiță, pentru că, drept să-ți spun, acum, în inima mea, s-a cuibărit doar o banală amărăciune...

– Ei, chiar banală! protestai eu. Las-o naibii de amărăciune! Iartă-mă, am fost un nesimțit, cum ziceai... Dar

totuși nu pot să cred că era la mijloc doar dorința de a mă vedea admirându-ți picioarele. Uite, asta chiar pute a banalitate!

Răspunse de parcă ținea în palmă un fluture roz, rugându-l să nu-și ia zborul:

– Spui asta, pentru că n-ai de unde să cunoști ce înseamnă pentru o nebună idealistă ca mine... să știe că unul ca Ilie Pădurariu este fascinat de picioarele ei...

21 La un semn al Actriței, Bărbatul-figurant îi aduce pe buza scenei un mic fotoliu căptușit cu piele gri. Adri se lasă-n el, oftând. Fără să-și vadă spectatorii:

Vă vorbeam de fustangiu Alex care îmi făcea curte, un prieten al bărbatului meu, sinucigașul: „Idioții se sinucid”, îmi răspunse Alex.

La care, eu îi lămurii încă o dată: Tu nu m-ai înțeles, Alex. Și nu știi dacă poți pricepe asemenea lucruri... Eu îți vorbeam de o iubire frumoasă și puternică, care... te-ar sinucide.

„Aoleu! exclamă vesel afemeiatul. Numai nebunii își doresc asemenea iubire. La ce folosește ea?”

Bărbatul-figurant intervine din spate: *La ce folosește?*

Actrița: *Așa m-a întrebat. „O asemenea dragoste, adică o asemenea nebunie, dacă și există, zice, nu se încadrează în normalitate. Iubirea trebuie să te înalțe, să te înnobileze, să te îndemne la fapte mari! Într-un cuvânt, să te facă să-ți trăiești viața cât mai din plin cu puțință!*

Bărbatul-figurant, patetic: *Să te înalțe! Să te îndemne! Să te facă!*

Adri: *Vorbești ca un marxist sadea, Alex dragă. (Alune-când palidă în melancolie.) Eu mi-am dorit întotdeauna altceva... Și la acest altceva nu pot ajunge gândurile tale... Soțiorul meu scump zice că iubirea e o absurditate. Și încerc uneori să-l înțeleg...*

„E un nebun, îmi șoptea fierbinte la ureche Alex. Mă tem, că sunteți amândoi niște țicniți...”

Bărbatul-figurant intervine, dar mai puțin curajos: *Niște țicniți...*

Actrița sare din fotoliu, țipă: *Piei din ochii mei!* (Bărbatul-figurant se îndepărtează.) Femeia amestecă salata (și totul ce va face în continuare poate fi executat pantomimic), pune două-trei linguri într-o farfurie, apoi coboară în sală, gustând din mers mâncarea. Propune unei spectatoare, apoi își dă seama.) *Stai să iau o altă lingură.* (Urcă, apoi coboară iute.) *Acum nu mi se pare prea sărată.* (Spectatoarea gustă salata.) *E bine? Mulțumesc. Acuși am să văd răciturile dacă s-au prins...* (Urcă în scenă, verifică.) *S-au prins de minune! Au să fie toți mulțumiți de bucatele mele!* (Dar imediat se întunecă.) *Arhitectul meu nu mă lăuda niciodată că mă pricep la gătit... „Mâncarea, zicea, e una dintre cele mai dezgustătoare absurdități ale lumii. Ca și iubirea”. Se referea la sex, în special. Dar să nu credeți că... Era de o virilitate înspăimântătoare. Când se apuca de mine, nu mă slăbea până-n zori... Dar nicicând n-am simțit să-l ardă! să-l frământ-te pasiunea!*

Sună telefonul. Actrița ridică: *Da, da... Eu sunt... Bine, Cristy... Nu, că m-a sunat și Alex. El tot nu poate... Zice că are de finalizat un proiect... Minte? Transmite-i că-i un porc!*

Tu ai de finalizat, nu el? Uite, măi! Să fii sănătos! (Închide. Reapare Bărbatul-figurant. Înfuriată, urlă.) Să nu lași din urma ta măcar doi-trei prieteni adevărați, asta nu-i absurditate, ucigașule?! Mereu îmi spuneai, afurisitul, că și viața noastră – auzi? viața mea și a ta! – e o înfiorătoare absurditate! (Îl bate cu pumnii în spate pe Bărbatul-figurant, care nu se apără.) Că nu crezi nicio iotă în nemurirea sufletului, păgânule...

Bărbatul-figurant: *Nu cred, nu...*

Actrița: *Dar de ce trebuia să te răzbuni atât de josnic?!*

Bărbatul-figurant: *E răzbunarea mea...*

Actrița încearcă, așa pare, să-și adune ultimele forțe pentru a nu fi strivită de avalanșa amintirilor: *Îi aud de dincolo glasul-i absent, pierit. (Se apucă de cap, astupându-și urechile.) „E răzbunarea mea... E răzbunarea mea... E răzbunarea mea...” Așa-mi răspunde mereu de dincolo... (Se răsucește violent către Bărbatul-figurant, acela retrăgându-se speriat câțiva pași.) N-ai putut să te răzbuni în alt mod, lașule?! (Lovește disperată cu pumnii în poada, plângând fără lacrimi.) Când ai să vrei să-ți pui capăt zilelor, îl rugam, încearcă de mă iubește. Până la uitare de sine de mă iubește... Dar nu încerca – iubește-mă! iubește-mă! iubește-mă! Până când vei simți, dureros, foarte, foarte dureros vei simți că te sinucizi iubindu-mă!...*

Acum actrița Adri pare a fi secătuită de orice vlagă: *„Nu pot... Și nici nu vreau să te iubesc așa cum îmi ceri tu, îmi spunea cu un cinism care mă întuneca... Ar însemna să-miucid libertatea, de vreme ce așa crede într-o divinitate...” (O ironie dureroasă îi înspică buzele-i palide.): În care divinitate, tâmpitule?*

Bărbatul-figurant, timid de tot: *În iubirea ta...*

Actrița: *Da... Așa-mi răspunse și a doua oară când ședeam pe o bancă în curte: „În iubirea ce ți-aș dărui-o ție până la uitare de sine. Mi-aș asasina libertatea la care țin... mai mult decât la tine, iartă-mă...” Mi-au intrat în creier, ca un stigmat, aceste cuvinte ale lui. Țin minte că... înnebuniseră în zilele acelea salcâmii, vorba poetului, și noi ședeam, ca niște străini, pe banca ceea, respirând atât de dulce și atât de trist parfumul... Și pentru că citise, pesemne, în ochii mei mai multă nedumerire, teamă, poate, decât în alte dăți, continuă mai blând, dar cu același cinism cu care mă obișnuisem: „Eu, scumpo, lipsit de libertatea ce mi-ar răpi-o iubirea-mi totală, deci și veșnică, pentru tine, nu mai pot să devin Dumnezeu...”*

Apropo, acest episod ce-l înregistrase Adri pe discul pe care mi-l dădu în biroul de la teatru (vă amintiți?), se termina cu exclamația: „Iată pentru care monstru te-am părăsit eu atunci, scumpul meu prieten!” Să fi fost potopită de regrete sincere oare în clipa ceea?...

22 Cred că ai înțeles, cititorule drag (bravo! dac'-ai avut răbdare să ajungi cu lectura până la această pagină!), că protagonistul acestui roman nu sunt eu, ci actrița Adri, fosta mea... Chiar ce mi-a fost Adri când era domnișoară? Amantă, nu, că n-am ajuns, cu adevăratelea, până la asta nici acum. Prietenă? Nici asta n-aș putea spune. E de-a dreptul ciudat, dar, cu cât înapteaz cu scrisul, cu atât mai limpede îmi dau seama că Adri îmi acaparează tot

mai mult și mai mult spațiu cu monologul cela al ei în scenă. Și a mai avut tâmpita idee să-l mai aducă și pe Bărbatul-figurant, punându-l să repete ca un papagal câte-o replică. Directorul, fiind pus la curent de mine chiar după prima reprezentare, dădu din mână a lehamite: „Ce să-i faci dacă-i *sfoloci* (ticăloasă)?”.

N-am motive a mă revolta? Cu cât Adri, domnișoara virgină, și Adri-actrița, cu istoria ei idioată de soție a unui arhitect sucit ce și-a pus capăt zilelor, zic, cu cât aceste două Adri pun stăpânire pe tot mai mult spațiu în paginile mele, pe atât mai iluzorie devine intenția-mi de a mă afirma ca personaj principal în această proză. Pe care am identificat-o roman. Care va fi, ultimul, firește. Mă urmărește o presimțire barbară că așa va fi...

Mi-aș dori, bunăoară, să-mi vină-n pagină mai des regretata Lica, dar nu se întâmplă așa! Până la urmă, am înțeles de ce: rândurile din micuțul ei jurnal ce mi l-a lăsat înaintea de moarte într-atât mă întristează, de mi-e frică să nu transmit această amărăciune și cititorului.

Între timp, s-au mai consumat niște evenimente și la teatrul nostru, care n-ar trebui să fie cu totul neglijate. A decedat, după o boală groaznică, soția Directorului. Bietul de el i-a ridicat de urgență un monument de toată frumusețea, pe care sunt imortalizate în granit două fotografii – și în ambele apar, surâzători, ei doi! Un monument asemănător, la doar câțiva pași (în cimitir, teatrul își are rezervată aleea lui pentru actori) a fost edificat și de frumoasa actriță, soția fostului secretar literar, decedat stupid, postul cărui mi-a revenit mie. Scaunul de redactor a

venit să-l încălzească Ștefan-Dicționarul, prietenul meu. Acum avem birourile alături. Dar ceea ce voiam să spun e că mă încrâncenez urât de fiecare dată când văd pe un monument imaginea unei ființe vii, cunoscută mie, alături de soțul (soața) decedat(ă). Mă cearcă mereu senzația că, în mod inevitabil, va trebui cândva să procedez și eu la fel..., și nu-mi doresc deloc așa ceva!

Directorul își mai poartă suferința în ochi. Și când tace, și când zâmbește. Fiu-său, tot actor, cu voce frumoasă, s-a apropiat și m-a rugat să-i compun un text de cântec închinat mamei. În privirea lui umedă, suspina și suferința-mi pentru mama. Suferință împietrită în sufletu-mi de două decenii de când am pierdut-o. M-am grăbit să intru tot atunci în birou. Am încuiat ușa. Și-n vreo jumătate de oră, lacrimile mele s-au zbătut peste coala de hârtie. Până am terminat textul. Și i-am mulțumit în gând fiului suferind că mi-a oferit șansa să-mi frig inima frântă alături de inima lui...

Ar mai fi de spus și alte lucruri legate de cotidianul meu incolor, dar sunt atât de mărunte, că aș putea ușor să-mi conduc cititorul în dezamăgiri urât mirositoare. În clipele acestea, stau aplecat, ca un bleg, deasupra claviaturii laptopului nou-nouț (Directorul și-a făcut pomana și ni l-a dat să-l exploatăm amândoi – eu și Dicționarul. Uite-l că bate ușor în ușă):

– Salut, șefu'! Și intră lăsându-și batoza uriașă în fotoliu.

– Să termini, Dicționarule, să mă numești șef, c-am să te trimit...

– Directorul, chiar în prima zi când m-a angajat, mi-a spus că-mi ești primul șef, adică *neposredsvennâi nacealnik*. Ceilalți doi directori adjuncți sunt mai deasupra. Își șterge gâtul transpirat: Văd că te-a părăsit inspirația...

– Când apari tu, întotdeauna mă părăsește.

– Pot să dispar?

– Încotro?

– Acasă. Tare mi-e somn. Ast' noapte am privit meciul până la 3:00. Căcănarii de spanioli au pierdut de la Portocala mecanică cu scorul 5:1 – poți să-ți închipui așa ceva?! De ciudă, m-am îmbătat criță cu Lucian...

– Dacă ar fi câștigat spaniolii, nu te îmbătați?

– M-aș fi îmbătat, dar nu așa de tare – îmi crapă bostanul... Și, după un șfichi de pauză, oftând tragic: Nimeni în troleibuz n-a observat, dar Budulai a observat îndată! (Explic: bătrânul actor care deține toate titlurile onorifice din fostul u.r.s.s. și din actuala R. Moldova e rebotezat de toată lumea cu numele eroului filmului care i-a adus celebritate). Taman terminase de hrănit cei doi căței ai noștri din curte. Se uită el la mine, măsurându-mă din cap până-n picioare: „Domnule Dicționar, că-mi zice și el cum m-ai rebotezat tu, nu-ți pare, domnule Dicționar, că pășești cu un picior cam greu?” Eu: „Nu-mi pare că pășesc greu, maestre”. „Chiar nu te deranjează nimic-nimic?” insistă Budulai. Eu: „Nu mă deranjează nimic, maestre, – căpățâna mă cam doare, că spaniolii s-au făcut de râsul găinilor ast' noapte...”. Dar Budulai nu se lasă: „Mie-mi pare, frate, că pantoful de pe dreptul, când pășești, te trage-ntr-o parte...” Eu încep să mă irit. Îmi pun ochelarii, arunc ochii și

îngheț: piciorul stâng îmi era încălțat în pantof, dar nu în sanda, ca dreptul! Iată așa, șefu, – sunt de-acum o ruină. Ți-a mai trebuit să pui cuvânt să fiu angajat?

Am răs singur. Ca Nihalache. Îndemnându-l apoi să treacă la știrile externe.

– Știri foarte proaste, prietene: Ucraina e în doliu. Separatiștii ruși au doborât un avion militar ucrainean și au murit patruzeci și nouă de soldați de elită ucraineni. Noul Președinte, Petro Poroșenko, a trimis armata în contraofensivă.

– Înțeleg că judec ca un prost, Dicționarule, dar ce mai vor rușii ăștia – nu se mulțumesc că au ocupat Crimeea, sub pretextul că și-au eliberat conaționali de-acolo?

Ștefan mă privește cât se poate de atent, ridicându-și măturica sprâncenelor:

– Vor să mai „elibereze” câteva regiuni din Ucraina – e simplu de priceput, dragul meu camarad. Ca s-o poată băga în noul țărc, Uniunea Eurasiatică.

– De cine să le elibereze? Să le ocupe!

– Rușii niciodată nu ocupă, Ilie. Ei, de când sunt sub soare, mereu anunță că „eliberează” pământuri. Le „eliberează” de băștinași, pentru a le stăpâni.

– De când mă gândesc eu să scriu un material despre asta...

– Da' tu nu te gândi – scrie-l. Și ieși. Să plece să doarmă. Că-l potopește somnul. Din cauza fotbalului. Băui încă o cafea tare și tastai următoarele rânduri:

În ultimele două secole, cred că cele mai multe și mai crâncene blesteme s-au bătut de capul eliberatorilor. Și pentru că

și părinții mei tot au fost „eliberați” de trei ori, eu, copil încă fiind, mi-am zis: sunt de acord să fiu văcar, cioban, căruțaș (și chiar am fost doi ani după absolvirea celor șapte clase), muzicant la cumetrii (chiar am cântat la câteva la o armonică cu foalele cârpite), dar eliberator, să mă tai! n-am să fiu! Pentru că-mi povestea mama: dacă în vara lui 1941, eliberați de ruși, nemții, în schimbul a două desette de ouă, i-au dat câteva calupuri de zahăr, în vara lui 1940 și primăvara lui 1944, „eliberați” de-acum de către ruși de români, adică de noi, pentru că a refuzat să le dea găinile de bună voie, tata a fost mângâiat pe spinare cu câteva paturi de armă. Mă înțelegeți: prinsesem ciudă mare pe „eliberatori”.

Nu, n-am fost și nici n-am să fiu atât de prost să mă fac eliberator. Cu toate că am fost ispitit, la îndemnul celor doi Mircea, să-mi aburc ranița în spate, luându-mi adio de la vecini, și să plec spre Comrat, înarmat cu un băț de floarea-soarelui. Ca să-i eliberez pe moldoveni de găgăuzi, că aceia se burzulisera, instigați de kazacii ce veniseră la Tiraspol să-i „elibereze” pe ruși de către moldoveni. M-am prezentat apoi la comisariat cu livretul de ofițer sovietic, comandant de tanc, hotărât să fiu eliberatorul moldovenilor din Transnistria, dar mi-au răs în nas zicându-mi că armata națională, încă inexistentă, nu dispune de tancuri – toate fuseseră trimise în Rusia, cu accepția Comandantului nostru Suprem, Ivan Negreață.

Acum, chiar de-aș avea vână de eliberator, pe cine aș putea elibera? Pentru că-mi trag rădăcinile, pe linie paternă, din Bucovina, iar pe cea maternă, din Ținutul Herța, la o adică, m-aș avânta să eliberez de ucraineni și ruși aceste ținu-

turi românești – țarul Putin(ă) cum îi „eliberează” pe ruși de ucraineni din așa-zisa Novorossia? Dar patosul de eliberator și unionist mi se topește ca europenismul lui Voronin, pentru că-mi aduc aminte de tratatul semnat de E. Constantinescu și L. Kucima – n-are să protesteze liderul de la Kremlin că încalc convențiile internaționale?

E clar că nu vreau să fiu eliberator. Dar, dacă chiar aș vrea, pe cine totuși aș putea elibera? Poate că n-ar fi rău să-i eliberez pe moldovenii de kazacii din Transnistria? Să-i rog pe neînfricații directori de școală, Eleonora Cercavschi și Ion Iovcev, să pună pe picior de război două detașamente de elevi, înarmați cu praștii, și să-i izgonesc pe „pacifiștii” armatei a 14-a, cu toate tancurile și rachetele lor. Ar rămâne zguduită toată Europa de isprava noastră! Iar prezidentul Obama m-ar angaja consilier cu salariu dublu în probleme de securitate în zona Nistrului.

Nu doresc defel să fiu eliberator, dar dacă m-ar ruga capul Găgăuziei și membrul Guvernului R. Moldova, Mumuzal, să-i eliberez țara de moldovenii nemulțumiți și neparticipanți la referendumurile ce le fac ei? Și dacă și bulgarii din Taraclia m-ar implora să-i eliberez de moldovenii care nu doresc să se unească cu găgăuzii ca să formeze o gubernie putinistă, ce-aș face oare? Eu spun că nu-mi place să fiu eliberator, dar parcă poți refuza să le faci servicii unor minorități pașnice, „binevoitoare” cu care, pe vremuri, o duceam tot într-o mare prietenie, luminată de internaționalismul proletar?

L-am citit de trei ori, i-am corectat greșelile (cele ortografice au rămas să le mai descopere și să le nimicească Dicționarul, că-i plăcerea lui). Și, ca întotdeauna, sim-

ții o ușurare tămăduitoare cutreierându-mi toată ființa. Asta mi-e răsplata cochetării mele cu publicistica – nu mi-a adus nici bani, nicio umbră de celebritate (o râvnesc oare?), dar aceste materiale, așa naive, rudimentare poate, cum sunt, îmi aduc o ușurare catartică, indiferent dacă văd lumina tiparului sau nu. Într-un cuvânt, mă descarc, scriindu-le, de năduful dezgustului, disprețului, revoltei chiar ce-mi sunt provocate de viciile, nedreptățile acestei lumi. Al cărei ghinionist anonim sunt și eu...

23 „... n-ai de unde să cunoști ce înseamnă pentru o nebună idealistă ca mine... să știe că un Ilie Pădurariu e fascinat de picioarele ei”. Așa mi-a răspuns sturlubatică Adri, dezvelindu-și laba stângului dinspre fereastră, la care trasem un scaun, punându-mi pe căptușeala lui vineție fundul blugilor, rămași cu catarama descheiată la centura de piele.

– Uită-te, bădiță, la piciorușul meu – ai mai văzut în viața matală la vreo domnișoară un picioruș mai mic, cu degețele mai fine? Și, după o pauză cochetă, gata să mă bage-n podea: E, poate, unica șansă în viața matală să mângâi asemenea bijuterie și chiar... să mi-l săruți – de ce nu?

– N-am mângâiat în viața mea și..., cu atât mai mult, n-am pupat picioarele muierilor.

Răspunsul ei nu veni dintr-odată. Simțeam că hâtrișoara codană se concentrează. Și chiar începu să mă umflu, că nu găsea ce să-mi spună. În sfârșit:

– Ce-ai spus matală, bădiță, nu are logică sănătoasă din trei motive: unul – nu e un picior de muiere, ci de copilă ce nu și-a pierdut castitatea; al doilea – nu-i defel un picioroi oarecare pentru un pantof măsura 42, ci unul miniatural – o adevărată comoară cu care m-a înzestrat Dumnezeu, și, al treilea, n-a fost mângâiat decât de măică-mea în scăldătoare...

Constatai pentru sine, cu anumită ciudă, poate, constatai că niciuna dintre reprezentantele sexului naibii pe care mi le trimisese destinul să respire sub același cearșaf ori, pur și simplu, să-mi cunoască sărutul, nu-mi trezise în asemenea măsură uimirea cu făclia erudiției ei. Ba, poate, chiar admirația. Până atunci nu mi le trimisese, firește. Pentru că, peste un șir de ani, mi-a trimis-o Domnul (ah, doar pentru patru anotimpuri!) pe Lica. Îmi sună și acum în urechi cuvintele unui compozitor talentat, Mircea Stan, un alintat și admirat al femeilor frumoase: „Titus dragă [mai vă amintesc – colegii noștri de clasă, influențați de dânsa, mă rebotezaseră cu acest nume] m-a fascinat enorm Lica ta. Nu îndrăzneam s-o privesc în ochi – nu-mi amintesc să fi întâlnit o femeie cu o asemenea prestanță – are o alură de regină, prietene! D-apoi, vocea ei, răspunsurile ei inteligente ne hipnotizau pe toți...”.

Acum stau eu hipnotizat, ca un tăuraș în arenă cu picioarele împiedicate, stau cu ocheele prinse de degetele piciorului dezgolit, ca niște mărgelă șlefuite de aurar, și nu mă hotărâsc să întind spre ele laba. Mă concentrai, pleoștit, înnegurat: chiar nu citisem nicăieri despre o tâmpenie ca asta când bărbatul îi sărută muierei degetele

la picioare? De-odată mă înțepă două versuri dintr-o romanță mai veche: „... din părul ce l-am sărutat / șuviță cu șuviță”. Păi, părul, nu piciorul! Zisei, încrețindu-mă:

– Mulțam pentru că-mi dai fericita șansă să devin un linge-picioare, dar nu pot.

– Aoleu! Consideri că asta te-ar umili?! Doamne, ce dezamăgire! Nu-mi imaginam defel că ai putea fi așa de..., așa de...

– ... timid, îi venii în ajutor.

– Nemaipomenit! exclamă terorista, trăgând plapuma peste bijuteria-i cu cinci degete, tot caste firește, și răsu-cindu-se cu fața spre perete. Stinge, te rog, lumina, că vreau să dorm.

O stinsei. Și mă prăvălii pe așternut. În blugi. Trunchiu-mi, cu toți creierii lui, era boștură. Necercat de regrete. Nici de reproșuri. Lasă-l așa, îmi ziceam, îndulcit pe de-a-ntregul de o moleșeală noduroasă. Gol. De tot. Și de resentimente. Oricum, peste vreo două-trei decenii, îi va fi mai ușor să se ridice la... Sau... să coboare? Nu, să se ridice. La ceruri. Sufletul, nu trunchiul, firește. Păcate grave nu fac. Dă-l naibii de trup! Nu e în stare barem să se înfioreze la vederea unui picioruș de virgină, nu mite să-l mai sărute... . Că-i și el, într-un fel, ghinionist – mi-am dat seama de tare multă vreme. Și-n clipa ceea mă străfulgeră, ca un trăsnet: acesta va fi titlul romanului ce-l scriu! Îl voi numi: *Ghinionistul!* Îl cântării pe limbă. Îl legănai pe apele tulburi și îngroșate ale creierului – constatai moale că nu-i ajunge ceva. De unul singur, cuvântul, așa-mi păru mie în scăpărarea ceea de gând, s-ar simți un pic

stingher. Ar avea nevoie de ceva... care i-ar da mai multă consistență.

Poate, *Ghinionistul... coboară?* Unde – carpănul mă-sii! poate coborî un ghinionist ca mine – în infern? De ce să mai coboare, când, de dimineață și până sub miezul nopții, își poartă picioarele cam rablagite tur-retur, de la garsoniera închiriată și teatru, își odihnește fundul îngroșat pe scaun – și peste tot lins și încolțit... de infern! Nu-i mai nimerit să-i spun: *Ghinionistul... urcă?* E ceva mai bine, dar... unde poate urca un... pion anonim, ca mine? În stea? Lasă-mă dracului! Un buștean nesimțit ca al meu ar împuti steaua. Stai, dragă! D-apoi... am un nenorocit de scenariu cu titlul... *Ghinionistul urcă... la ceruri*. L-am scris cu mulți ani în urmă, la îndemnul unui actor tot din teatrul nostru, idealist, firește, propunându-mi să-l trimit la un concurs republican de scenarii de film, căci Ministerul Culturii intenționa pe atunci să-și scoată Studioul *Moldova-film* din moarte clinică. L-am scris. L-am trimis. Și aleluia! Dar nu m-a încolțit dezamăgirea – știam la sigur că voi primi răspuns la paștele cailor. E bunicel titlu... Dacă, pe parcurs, îmi zic, tărăcuța-mi nu va naște unul mai genial...

Și auzii foarte deslușit râsul scurt, dar gălgâitor al lui Adri. Mă ridic și, pe degete, fac trei pași mici. Mă aplec, lebădoi rănit, asupra obrazului ei („Râde de mine și-n somn, talibana...”). Ascult, cu răsuflarea gătuată – virgina respiră ca un prunc alăptat pe îndestulate („Las-o să doarmă – la anii ei, în somn, puteai să despici lemne pe mine...”).

24 *Actrița* Adri își îndreaptă umerii, scuturându-și visarea din irisurii umezi: *Vă spuneam: Atunci a fost a doua oară când, pe banca din curte – o, ce arome de salcâm înflorit ne învăluia din toate părțile! – îmi spuse cuvintele celea groaznice: „Iubirea ce ți-aș dărui-o ție până la uitare de sine, așa cum mi-o ceri tu, mi-ar asasina libertatea la care țin... mai mult decât la tine. Iartă-mă...”* (Sare de pe taburet. Se zbugiu-mă, înnebunită.) *Era scrântit rău de tot. Și până acum nu-i cunosc toate sursele de unde-și culegea tâmpitul filozofia ceea de-a dreptul deșucheată! Vă reproduc, iată: „Eu, scumpo, lipsit de libertatea ce mi-ar răpi-o iubirea-mi totală, deci și veșnică, pentru tine, nu mai pot să devin Dumnezeu...”*

Bărbatul-figurant, rostindu-și replica repezit, drept în ceafa *Actriței*: *Nu mai pot să devin Dumnezeu, nu!...*

Actrița, înfuriată: *Piei din ochii mei, fantomă!* (Bărbatul-figurant se retrage, speriat. Adri își face cruce): *Iartă-l, Doamne! Zilele acelea terminase de citit „Demonii” și era de nesuferit!*

Sună telefonul. Adri vine la aparat fără grabă: *Alo! Te-am recunoscut, Grig... Las' că știu ce vrei să-mi spui: ai de terminat de urgență un proiect! Cum de-am aflat?... Mi-au transmis ceilalți doi colegi ai tăi de birou – și ai nenorocitului de bărbatu-meu, nu? – ei tot au de finalizat astăzi niște proiecte... Nu glumesc deloc... Te cred, cum să nu te cred? Și vă trimit pe toți de unde ați ieșit!* (Trânțește receptorul.) *Căcănari minciñoși!*

Joc de lumini. Zdruncinată, către Bărbatul-figurant, care reapăruse în profil – momâie speriată, ninsă galben de reflector): *O, Doamne! S-ar putea să fii stafia sinucigașului*

meu? (Caută să se consoleze.) De fapt, într-un spectacol ca al nostru, absurd, totul e posibil... Trebuie să precizăm: absurd în sensul că n-are absolut nimeni nevoie de el. Vă rog să fiți sinceri cu mine: cine dintre voi, la o adică, nu poate să se lipsească de acest monolog al meu? (Privește în sală.) Nu văd ridicată nicio mână. Uite-o colo, se ridică una... (Pentru spectatorul care a ridicat mâna.) Mulțumesc, dragule. Recunoaște, te rog: ai ridicat mâna doar să-mi faci plăcere mie? O micuță plăcere pentru zbuciumul ăsta al meu atât de steril, atât de absurd! Voi credeți că autorul acestei, să-i zicem, (mono)drame bizare, n-a fost conștient de inutilitatea ei chiar din clipele când s-a decis s-o compună? Dovada cea mai convingătoare e că a scris-o! Și, pe deasupra, că se mai joacă!

(Cu un aer misterios.) Ceea ce vă mărturisesc în clipele astea lipsește în textul piesei... A scris-o, vreau chiar să vă divulg secretul, un prieten de-al meu. L-am rugat eu. Pentru că, după ce l-am înmormântat pe sinucigaș, simțeam că înnebunesc. Nu puteam să dorm... Aveam coșmaruri oribile. Și atunci, m-am adresat unui neurolog din urbea noastră... George Drăgan – cred c-ați auzit voi de dânsul. Și m-a sfătuit să-mi joc calvarul... Că s-ar putea să mă descarc de stresuri... Pare să aibă dreptate – acum adorm ceva mai ușor și... coșmarurile nu sunt atât de insuportabile... Firește, o fac datorită vouă... Că veniți să mă ascultați. Dar cel mai mare e meritul dramaturgului, firește... E secretar literar la teatrul nostru. Nu cred că ați auzit de el... E prima piesă a lui într-un teatru profesionist. E cam ghinionist, sărmanul... Nu-i prea merge... în viața personală, dar și în creație...

Regizorii din alte părți nu se repăd la textele lui Ilie Pădurariu. Așa-i spune. Dânsul zice că nici nu catadicsesc să i le citească... Eu cred că partea lui de celebritate are să-i vină mai târziu. Poate, după moarte... Asta-i soarta artiștilor alde noi... Nu voia să se apuce. Dar l-am rugat în genunchi, dacă vreți să mă credeți, și a scris-o. Cred că aici nu e numai rugămintea mea. S-a revoltat bietul dramaturg în fața destinului său blestemat de a crea pentru nimeni și pentru nimic și uite că am apărut în fața voastră cu acest monolog...

(Pauză. Privește împrăștiat.) *V-am cam plictisit, nu? Ar trebui să vă... învierez cu ceva... (Meditează.) Poate... să vă cânt? N-am o voce deosebită, dar... lui îi plăcea. Era talentat, v-am spus deja, sinucigașul meu. Unele texte ale lui chiar mă răscoleau. Bunăoară... ăsta despre prima ninsoare... „Romanță din ninsoare” o intitulase el... Nu vi l-am cântat acest text? Straniu... Trebuia să-l fi cântat de-acu... Nu știu ce se întâmplă cu mine... (Arată cu degetul la tâmplă.) Poate mă?... În fine, vreți să vi-l cânt? (Cântă.)*

*Ninsoarea asta-i o minune!
Se pare, ceru-ndrăgostitul
De-o zână preafrumoasă-a lumii,
Îmbracă-n fulgi întreg pământul...*

REFREN:

*Ce minune zburătoare!
Ce ninsoare! Ce ninsoare!
Cearnă, cearnă, mă îngroape
În nenaștere, în moarte!...*

(Pauză. Actrița se concentrează, dar nu-i reușește.) *Na, că nu-mi mai aduc aminte! Las', poate altă dată... Mie, când prima oară mi l-a cântat el, mi-au dat lacrimile. Avea o voce subțire și dulce, ca de copil... Dragule, l-am întrebat atunci... Ați observat că nu-i spun pe nume? Nici n-am de gând s-o fac. Nu pot. E ca și cum l-aș dezgropa. Nu pot. Nu vreau! Ziceam, l-am întrebat atunci: dragule, ai un coleg, profesor la conservatorul din capitală, de ce nu-i dai lui textele tale? Sunt atât de frumoase! (Reapare Bărbatul-figurant.) Tu nu auzi ce bagatele se transmit la radio și televizor – te apucă groaza! Colegul tău ar fi trebuit să-î știe pe mulți dintre compozitorii noștri. Ai șansa să te lansezi.*

Bărbatul-figurant, slujindu-și gura: *N-are niciun rost...*

Actrița: *Și mai adăugă: „Actul de creație artistică este, poate, unicul lucru de cea mai tragică absurditate cu putință”. Vă închipuiți ce gogomănie!*

Bărbatul-figurant: *De cea mai tragică absurditate...*

Actrița Adri îl privește ca pe un șoarece înecat: *Bine, mă versificator absurd! Dar dacă zici că n-are niciun rost să te lansezi, că, în genere, actul de creație e cea mai tragică absurditate, de ce atunci te mai chinui să compui versurile acelea? Taci? Pentru că n-ai ce-mi spune, de-aceea taci.*

Așa tăcea deseori... Dar în ziua ceea l-a răzbit și m-a întrebat: „De ce te revolți? Ce te privește pe tine chinul meu? Numai tu ai dreptul să-ți trăiești aventura pe acest pământ ticălos? Îmi rezervez și eu dreptul la o mică aventură...”

Bărbatul-figurant, schițând un zâmbet de cămilă rănită: *La o mică aventură...*

Actrița: *Deci între noi nu-i nicio deosebire?! exclamai bucuroasă. „Nu! răspunse el triumfător. E mare deosebirea: în timp ce eu nu fac nimic pentru celebritatea mea, tu te zbuciumi, te frământâți, pentru că în tine nu se stinge niciodată (ironic) flacăra speranței!”*

Bărbatul-figurant, ținându-se ca un saltimbanc: *Nu se stinge niciodată, nu!... Niciodată nu se stinge, nu!*

25 Am dispărut amândoi englezește, fără să ne mai luăm rămas bun de la colegi. Așa, ținându-ne de mâini, am urcat în troleibuz. Cele trei stații nu ne-am privit în ochi. Cineva mă salută, dar m-am făcut că nu aud. Lica mă urmă tăcută până la etajul patru. Când descuiam ușa, îmi tremura gheara – chiar nu promisem nicio femeie până atunci în garsoniera-mi închiriată. M-a întrebat doar când intrarăm:

– De ce aveai așa emoții? Te temei să nu observe vecinii? Și pentru că tăceam: Ai mai adus și aseară una?

– Nu. N-am adus încă pe nimeni – tu ești prima.

– Da? se uimi Lica. Uitasem că ești timid... Și, după ce chemă pe buze o fulgure de zâmbet șiret: Dar acolo, în parc? Cum de ai avut curaj să mă săruți? Și cu atâta patimă!

– Mă mai oblig și eu... să-mi strivesc timiditatea. Altfel, aș arăta penibil în ochii voștri.

– Clar. Dar ai făcut-o, mi-a părut, cât se poate de firesc. Neașteptat de bărbătește, dar firesc. Nu, nu semeni defel cu acel Ili... cu acel Titus de pe timpuri...

Lica a cerut o pestelcă. Să-mi ajute la bucătărie. N-am avut să-i dau. M-am descurcat de unul singur. Mare lucru să fierbi niște crenvurști și o cafea? Am cinat în tăcere, servind câte un pahar de bere rece. Apoi am privit televizorul. O interesa și pe dânsa evenimentele din Ucraina:

– Mă mir, dragule, că până acum ucrainenii n-au blocat frontierele dinspre Rusia și Transnistria ca să nu le mai vină teroriștilor ruși atâtea tancuri și altă tehnică militară – tu ce zici? Ce păcat, Doamne, – pier zilnic soldațiiăștia ucraineni. Sunt niște tinerei care n-au experiența războiului – cum să se înfrunte ei cu niște bandiți mercenari? Ieri i-au înmormântat pe zece din Cernăuțiul tău – de acolo își trag rădăcinile străbuneii tăi, nu? De ce taci?

– Doi nepoți de-ai mei au fugit în Rusia. Se ascund să nu-i mobilizeze în armată...

– Nu-i deajuns că românilor tăi...

– Sunt și ai tăi!

– Ziceam, nu-i deajuns că ucrainenii le închid școlile românești pe pământul străbunilor lor – acum trebuie să și moară pentru Ucraina care nu e patria lor? Și, după o pauză care mi se păru enervantă: Dar cum îți place fariseul ăsta de Putin? Salută începutul tratativelor de încetare a focului cu partea ucraineană, dar cu participarea obligatorie a ucigașilor separatiști ruși!

Am lăudat-o pe Lica pentru talentul ei de analist politic, spunându-i că eu, unul, mă aștept din partea admi-

nistrației Kremlinului la orice *podleankă*. Lica nu înțelege ce-i asta și eu întind laba lacomă spre etajeră, atingându-i din plin, fără să vreau, adicătelea, sânu-i sfidător. Dicționarul rus-român, drăguțul, pare să nu conțină acest cuvânt „drăgălaș”, dar mă ajută, vâslind printre pagini, să-l mai țin pe genunchii cumiți ai musafirei mele. Îl sun pe celălalt Dicționar. Viu. Ștefan îmi spune să aștept. Telefonează, în sfârșit:

– *Podleankă* lipsește în dicționarele ce le am, dar e un derivat de la *podlâi* ceea ce în română înseamnă: mârșăv, ticălos, mișelesc. Tu ce mai faci la ora asta?

– Am adus... în garsoniera-mi închiriată prima femeie, frumoasă și deșteaptă, cum nu s-a pomenit în municipiul nostru păduchios, și acum sunt pus în fața unei mari dileme: unde o culc? Pentru că am un singur divan, dar... pe podea nu am ce așterne...

– Dacă spui că-i frumoasă și mai e și deșteaptă, culc-o lângă tine – trebuie să accepte.

Dialogul nostru ajungea integral la scoica auditivă a lui Lica, dar mina colegei mele încearcă să-mi sugereze că musafira cu dicționarul pe genunchi e departe de intențiile agresive ale gazdei. Răspunsei:

– Ai perfectă dreptate, Ștefane, dar colega mea, pe vremuri, eminenta clasei noastre, e și o exemplară creștină și... cincisprezece zile trebuie să mai țină doliu fostului ei bărbat, Dumnezeu să-l odihnească.

– Spune-i... că o duc eu la Episcopul Marchel și-o dezleagă de păcat.

– Știu că i-ai fost profesor în școală. Și mă răsucii către Lica: Auzi ce spune prietenul meu? Te dezleagă de păcat vlădica Marchel.

– Nu-i arde lui de prostiile voastre – are destule ne-cazuri cu homosexualii. N-ați auzit că aceștia l-au dat în judecată și ieri au câștigat procesul? Episcopul trebuie să scoată din buzunar douăzeci și două de mii de lei...

Ștefan a tras cu urechea și vine, la telefon, cu rectificarea:

– Nu-i mai scoate din buzunarul lui, ci al sărmanilor de enoriași. Dar, în afară de amendă, măi Ilie, învățăcelul meu trebuie să-și ceară scuze în public de la ucigă-i crucea de nenorociți pentru prejudicii morale.

Nu răbdai și zbierai:

– Ce fel de prejudicii, măi?!

Ștefan, dacă-i Dicționar enciclopedic, le știe pe toate:

– Nu urla. Episcopul a anunțat într-o declarație că 92% din numărul homosexualilor – de pe glob, pesemne, rămâne să-l sun și să precizez – sunt bolnavi de SIDA. Acum P.S.S., la conferința de presă de ieri, și-a cerut scuze, dar nu de la homosexuali, ci de la oamenii de bună-credință, pentru că a greșit un pic cifra: poponarii sunt infectați cu trei procente mai mult...

Lica închide, iritată, dicționarul rus-român:

– Terminați, că-mi repugnă.

– Ne oprim aici, Dicționarule, – încântătoarei mele colege îi este greață.

Și închid. Îi luai apoi dicționarul, sărutându-i mios

mâna, îl pusei la locul lui pe etajeră: Ce facem, Lica-Licușor, ne culcăm?

– Ai baie? Pot să fac un duș?

– O, îmi pare rău! Puterea sovietică, când ne-a părăsit, s-a cărăbănit împreună cu apa caldă din robinet. Îți încălzesc imediat o cratiță de apă – cada-i cam ruginită, dar fă și tu abstracție...

Norocul meu e că mai aveam un prosop curat. Mă grăbii să i-l duc când mă strigă și, în năboirea moale a aburilor când deschisei ușa băii, omeții sânilor ei mă încremeniră holbat. Lica țipă muzical:

– Închide ușa, Titus!...

PARTEA A DOUA

26 Iată-mă ajuns să încep a doua parte a acestui, să-ți zicem, roman și nu mă părăsește sentimentul neghiob că n-am să mai ajung să-l duc până la capăt. S-au mai adăugat vreo douăzeci de ani la acei care mă despărțeau de întâmplarea nostimă de la hotelul *Zarea*, tot atâția îmbătrânind-o și pe actrița Adri și îndepărtându-mă de ziua înmormântării lui Lica, unica femeie cu care am dus-o un an sub același acoperiș.

Aproape sterilă, urmărită de stigmatul ghinionului, a rămas și munca mea de dramaturg – piesele mele au continuat să nu fie citite de regizori („Dați-l, măi, în mă-sa și pe provincialul ăsta de Pădurariu cu piesele lui!” a exclamat un membru al juriului republican, când colegul lui mă descoperise în plic pe mine, autor al unei piese care fusese votată pentru premiul II). Altă dată, când se decidea soarta premiului republican pentru proză – că am mai spurcat laptopul și cu un roman – și, la prima votare, Ilie, provincialul, acumulasе punctajul maxim, doi din juriu au insistat să se mai voteze și voturile, până la urmă, s-au pomenit în traista autoarei unei cărți de povestiri, scrise într-o manieră rudimentară – ei, așa îmi păruse mie, ofensatul!

Și totuși, de o habă, mă simt un om aproape normal. Care-și tămăduiește rănilе cu pătlagina amintirilor. Dar nu cu a tuturor, firește. Ci cu pătlagina acelor amintiri care, vorba lui Dan Puric, „... sunt niște bucăți de suflet ce te-nsoțesc mereu”.

Mai e și altceva: m-am împăcat cu ghinionul meu și nu mai am nicio criză de nervi. O resemnare liniștitoare

s-a lăsat peste toată ființa mea. Nu-mi mai doresc nimic și prefer să fiu lăsat în pace. Asta nu înseamnă că realitățile din juru-mi nu mă afectează. Azi, bunăoară, Ștefan-Dicționarul mi-a bătut în ușă (continuă s-o facă pe nebunul) cu un camarad de-al lui care, împreună cu soția și copiii săi, este mult mai ghinionist ca mine. Să vă închipuiți numai: pe timpul sovieticilor a depus la Banca de Economii a defunctei r.s.s.m., pe contul unei organizații de construcții, 30.000 de ruble, urmând să primească un apartament cooperatist. Dar a venit Gorbaciov cu camarila lui, un mafiot a cumpărat blocul respectiv cu șapte etaje pe o sumă simbolică, a mai ridicat două etaje și le propune acum celor peste o sută de pierdanți să cumpere un metru pătrat cu cincizeci de euro! De peste douăzeci de ani, nenorociții se judecă cu mafiotul și dreptatea a rămas să sucombe la fundul mării.

Am fost rugat să compun un text de plângere pentru protipendada republicii noastre independente și suverane care mâine semnează Tratatul de Asociere cu U.E. (ne vom asocia oare cu Europa cu toate suferințele bătuților de soartă din această lume pe care Domnul continuă s-o împartă „în mizeri și bogați”?) Când tastam fraza că de douăzeci și patru de ani locuiesc într-un cămin de unde urmează să fie dați afară și că li-e rușine să se uite în ochii celor doi copii pe care i-au lăsat, până la urmă, să plece la munci în Siberia (poate acolo, prin negura taigalei, vor descoperi osemintele buneilor lor, ridicați de ruși în 1941? se întrebă tatăl), îmi venea să sbier de neputință, nestăpânindu-mi lacrimile. N-am ce face – sunt o ființă

slabă... Iartă-mi, dragă cititorule, smiorcăielile – mai mult n-am să te plictisesc cu istorii de-astea.

Afară bate vântul. Deschid geamul. A început să plo- uă mărunț și cu frig. De unde asemenea pacoste la sfârșit de iunie? E o copie cătrănită a dimineții celeia când mă trezisei în bârlogul hotelului *Zarea* cu un cap, cât o baniță stricată?

... Deschid ocheanele din care se îndărătnicește să iasă somnul. Aud apa curgând în chiuveta din baie. Terrorista, îmi zic, își face toaleta. Bine... Azi e sâmbătă, zi lucrătoare în teatru, dar directorul închide ochii dacă nu ne desco- peră prezența. Prin urmare, meditez ca un șoarece aproa- pe fericit, pot să mai dorm... Apa se oprește. Ocheanele mi se întorc spre ușa băii. Care se deschide timid, lăsând să alunece silueta de balerină a virginei. Doamne! E nu- mai în sutien și slip trandafiriu... O urmăresc printre gene – ea crede că mai dorm: se apropie, pe mărgelile degete- lor, de fereastră; împinge, cu dosul lăbuței, perdeaua-ntr- o parte; arcuindu-și fesele albe și mici, privește în curte; dă să deschidă geamul, dar renunță, răsucindu-și gâtul de lebădă spre patul meu; se hotărăște totuși – deschide, icnind ușor, jumătate de geam; de afară, se cracăna rece, furișându-se în odaie, zumzetul ploii rumegând rafale de vânt. Ucigătoarea somnului meu din bucăți stă, zgribu- lindu-se, aproape în costumul Evei, și privește cât se poa- te de atentă. Ce o fi zărit ea în curte?

– Câșșș de-acolo, c-ai să răcești...

Adri tresare, făcând un salt de căprioară speriată, alu- necând sub plapumă:

– Da’eu credeam că mai dormi, domnule redactor...
Cum te-ai odihnit?

– Excelent. Mai bine nici nu se putea. Dar mătăluță?

– Fantastică noapte. Sforăi oribil, bădiță, – niciun tractor de ăsta cu șenile n-ar putea să te întreacă.

– Da? Nu mi s-a plâns nimeni până acum...

– Înseamnă că... ai mai terorizat cu sforăitul și pe alte nenorocite ca mine?

– Te simți nenorocită?

– Nu, fericită nespul! Și începu să-și gălgâie râsul, de pendula așternutul de pe dânsa.

O lăsai să râdă în voie, ci, văzând că nu mai contește, sării, țăp sprinten, de-i astupai hohotul cu gura. Se smuci moale, apoi își lăsă, smerită, buzele să le absorb – de data asta cu o uimitoare cumițenie. Slobozind-o, mă apucă de ceafă, acaparându-mă, zvăpăiată, în gura ei. Acele clipe lungi ce-mi părură vrăjmaș de scurte au fost, poate, unicele în viața mea când mi-am dorit atât de înverșunat, atât de dureros să intru într-un corp de femeie...

27 Actrița coboară din scenă, plimbându-se și acoperindu-și spectatorii cu ochi rătăciți: *Versificator absurd!* – așa l-am etichetat. Pentru că spuse atunci o mare prostie – cum să numești tu actul de creație drept cea mai tragică absurditate?! El, de sinucigașul meu vorbesc, care-și compunea singur și melodiiile, și versurile cântecelor pe care mă ruga să le cânt și eu – adineauri v-am cântat și vouă o strofă și refrenul. Și, muncind

așa, ca prostul, nu admitea să știe nimeni de acest chin al lui. Și eu mă revoltam! Cum se putea să nu mă revolt? Și el: „Ce te privește pe tine chinul meu? Numai tu ai dreptul pe acest pământ păcătos, să-ți trăiești, cu un salariu repugnant de mizerabil, aventura ta actoricească? Îmi rezervez și eu dreptul la o mică aventură...”

Ha! Atunci i-am și răspuns că între noi nu-i nicio deosebire. Asta l-a scos din minți, protestând că dânsul nu face nimic pentru celebritatea lui, pe când în mine arde mereu flacăra speranței! Și va arde mereu! (Disperată.) Aaa, atunci venise rândul meu să mă dezlănțui: Nu-i adevărat! Nu-i adevărat... Eu sunt actriță – nu înțelegi, idiotule? Actriță sunt! În mine suferă, sângează, se nasc și mor eroii mei...

(E gata să-l sfâșie pe Bărbatul-figurant, care între timp se apropiase.) Morbul absurdității tale a intrat în toate celulele corpului meu: prin sămânța ce mi-ai pulverizat-o, prin flacăra-ți paralizantă a sărutului... (După pauză, mai calmă.) Ești un mare prost dacă-ți închipui că eu nu-s conștientă de efemeritatea... micuței mele celebrități de actriță. O spuneai chiar tu, nihilist împuțit: „Absurditatea existenței noastre a îmbrăcat cele mai strălucite forme odată cu apariția teatrului...” Cred că și ideea asta ai cules-o de undeva? Viitorul meu sinucigaș recunosc. Ei, vezi? De ce dar, cu ideile tale blestamate, mă împingi și pe mine la moarte? Nu-ți lua păcate pe suflet. (Zâmbește excentric. Declară doar pentru spectatori): Va fi o pierdere ce va zgudui lumea: rămâne pământul văduvit de o actriță, care aduce, seară de seară, în luminile rampei zvârcolirile sufletului ei bolnav de iluzii... S-a apropiat de mine atunci (Bărbatul-figurant face ce spune Actrița), m-a luat gingaș

în brațe – sinucigașul meu avea mâinile subțiri, dar vânjoase – și-a început să mă mângâie ca pe un copil...

Bărbatul-figurant – spectru palid din altă lume: *Hai, lasă, nu te mai canoni atâta...*

Actrița: ... *îmi vorbi rugător soțiorul meu și glasul lui răsună ca un descântec dulce: „Doar înțelegi: de mult s-ar fi despiciat pământul sub picioarele mele, dacă nu te-aș fi avut pe tine...”*

Bărbatul figurant: *Dacă nu te-aș fi avut ...*

Actrița Adri: *Vorbele lui mă cutremurau, înfricoșându-mă: „Dar nu știu dacă trebuie să-ți fiu recunoscător pentru asta, continuă el, de-acum trist de tot, căci numai din cauza ta nu mă pot scufunda în libertatea absolută, de care e însetată toată ființa mea...”*

Bărbatul-figurant: *Toată ființa, toată...*

Actrița: *De moarte vorbești? îl întrebai, împietrindu-mă.*

Bărbatul-figurant: *Da, iubito...*

Actrița sare din brațele Bărbatului-figurant, apucă o mătură și începe să-l bată: *Îl loveam unde se nimerea. Gemea ușor și mă ruga să nu-l bat...*

Bărbatul-figurant: *Nu mă bate... Nu mă bate... (Reușește să se retragă în fundul scenei.)*

Actrița cade la podea, ruinatedă: *Mai bine, iubeste-mă... Așa mă implora cu glasul lui plângăreț. De ce mă iubesti așa de puțin? mă întreabă, în sfârșit, când căzusem, frântă, la podea. Eu te iubesc mult mai mult, cu toate că-ți vorbesc foarte rar despre asta... Întotdeauna cuvintele, rostindu-le, mi-au golit sufletul. Te rog să mă crezi: asta m-a făcut, numai asta să compun textele pe care le știi și... nu le știi. Hai, mi-am zis, să*

nu-mi irosesc emoțiile, vorbindu-ți așa, cum o fac toți proștii! Să le topesc, mai bine, în versuri și să ți le dau să le cânți, că ai voce frumoasă...”

Bărbatul-figurant face doi pași înainte, imploră: *Să le cânți... Că ai voce frumoasă...*

Actrița Adri, înseninată: *Mi-am amintit! Mi-am amintit încă o strofă din cântecul acela! (Cântă, dansând.)*

Privește: zbor fluturii, dulcii!

Dă-mi mâna – mi-e frică, mi-e frică...

Să nu te ia, ah! cu ei fulgii

Cum ești, visătoare și mică...

(Brusc, se oprește din dans, speriată.) *Sunt nebună! Dansez în ziua praznicului?! (Pasăre visătoare.) Într-adevăr, ningea în ziua cea ca-n basme... Ar fi putut, într-adevăr, să mă răpească fulgii și să mă ducă, să mă ducă... Să mă poarte prin văzduhul virgin, prin înălțimi albastre, nemărginite, tot mai departe de pământul ăsta uitat de Dumnezeu...*

28 Astăzi Ștefan-Dicționarul intră gâfâind, fără să-mi bată-n ușă. Își lăsă pe scaun fundul maiestuos.

– De ce nu te lași în fotoliu, că-i mai comod?

– Greu ies din el, măi Ilie, – nu știi că am puțin peste o sută de kilograme? Las-o cu fleacurile astea, c-am să uit ce vreau să spun. Își suflă nasul, își șterge gâtul de sudoare: Am două întâmplări ce m-au marcat dureros, despre care vreau să-ți comunic – una s-a produs în capitală – știi că Mariana Harjevschi de la Biblioteca Municipală mi-a cumpărat cincizeci de dicționare?

I-am răspuns că-s bucuros și-l felicit.

– Faină domnișoară. Și-i director general, măi! E inteligentă foc. Ar fi o pereche minunată pentru băiatul ăsta al meu care a trecut de patruzeci, și nu se mai însoară.

– Dar pentru mine n-ar fi bună?

– Ești tâmpit? Cum să se mărite o bijuterie ca dânsa cu o ruină ca tine? În fine, dacă nu primeam banii ăștia pentru dicționare, nu mai aveam cu ce să-mi plătesc lumina și internetul și mi le-ar fi deconectat golanii.

– Dar cealaltă întâmplare ce te-a afectat s-a consumat tot la Chișinău?

– Tot. Dar să-ți povestesc despre una mai proaspătă, care a avut loc ieri, aici, în curte la noi. Știi că lui Budulai al nostru săptămâna trecută Ambasadorul României i-a înmânat Ordinul Steaua României în grad de Comandor, și nu mai înțeleg de ce televiziunile și ziarele au luat apă în gură... Îl întâlnesc eu, vasăzică, pe colegul lui de scenă X și-acela zice: „Nu te mai mira și dumneata atâta că mass-media tace – pentru ce a meritat Budulai Steaua României? Pentru că rușii l-au luat să joace rolul unui țigan așa de curajos și virtuos, că-i poți găsi unul pe potrivă doar undeva în cosmos?”

Eu atunci n-am răbdat: „Dar l-a jucat genial, măi! Și apoi nu l-a jucat el și pe Dimitrie Cantemir al nostru?” El fârnâi: „Nu știu pe cât îl putem considera al nostru. Că, dorind să ne scape de turci, a vrut să ne vândă rușilor? Și marele Vodă Ștefan a lăsat poruncă cu limbă de moarte să rămânem mai degrabă supuși Porții Otomane, decât

să fim vasalii muscalilor. El, mare savant, dragă Doamne, n-a știut de îndemnul Voievodului?”.

Eram la curent că Dicționarul era un admirator înflăcărat al lui Budulai, realizând cu el și publicând un uriaș interviu într-un ziar rusesc din urbe. Ar fi fost o mare zădărnicie deci să încerci în prezența lui a diminua, barem cât un fir de mac, importanța crucială a lui Budulai în cinematografia rusească sau în cea autohtonă pe care în prezent aproape că n-o avem. Îi împărtășii întru totul indignarea și-l rugai să treacă la a doua întâmplare ce l-a afectat în capitală.

– Ei, despre asta chiar am să mă supăr dacă n-ai să scrii și n-ai să publici un material.

– De scris pot să-l scriu, dar cine mi-l publică?

– Ești ghinionist? Să-ți scoți din bostan prostia asta. Scrie-l, că-l semnez eu. Acum ascultă. Ieri, împreună cu un prieten de-al meu mai vechi, am fost invitat de o fostă studentă de-a mea la o cafea. Și când ne sorbeam cafeluța, intrară și prietena ei cu fiul, absolvent al unui liceu dintr-un sat de lângă Bălți, actualmente student la o universitate din capitală. Venind vorba de recensământul ăsta aiuristic, după care, ai să vezi, noi, românii basarabeni, vom rămâne tot o jalnică minoritate la noi acasă, eu n-am ce face și-l întreb pe studentel: „Cine te consideri, tinere, de naționalitate– moldovean sau român?”. Răspunsul veni tăios, cu harțag: „Moldovan! Ce avem noi cu românii?!”. Și amicul nu rabdă: „Dar ce limbă vorbești?”. „Știut că limba moldovenească!” urmă prompt și cu sarcasm răspunsul absolventului BAC-ului din anul trecut care – îți

dai seama, prietene?! – timp de doisprezece ani învățase limba română! Mama intervievatului crăcit pe scaun își privea fiul cu admirație. Proaspăta absolventă a unei facultăți, la frecvență redusă, a Universității, care fusese într-un semestru și studenta mea, se simțea, pesemne, mândră, că odrasla îmbrățișează opinia ei în problemele de etnie și limbă: „Lăsați-l în pace – e părerea lui”, ne spuse mămica.

– E o jigodie care a ascultat de Stati, nu de tine.

– Așa e, dragă prietene. Mă mustră conștiința, că i-am fost și eu profesor, dar ce pot să fac? În drum spre urbea noastră, care de peste șapte decenii își îmbăloșează gura slavonă și strâmbă, mâncându-mă, mă întrebam: dacă i-aș fi fost tânărului debusolat profesor de istorie, auzind că nu s-a prins de el nimic din ceea ce i-am băgat în bostan ani la rând, nu m-aș simți scuipat de el în văzul lumii? De maică-sa, în clipele acele, m-am simțit dublu scuipat, or, argumentele mele s-au dovedit a fi de paie pe lângă cele de mancurți ale părinților ei! Și mă mai întrebam îngrozit: dar dacă studentelul a repetat sârguincios minciunile pe care un profesor de două parale, rămânând devotat manualului de istorie falsă de pe vremea u.r.s.s.-ului, i le-a plantat diavolește în creier?

– Sunt sigur, Ștefane, că mai sunt cabotine de ăștia în liceele noastre...

Dicționarul oftă de câteva ori și-și reluă discursul:

– Dar dacă eram în roba profesorului de limba și literatură română a fostului licean cu diplomă în regulă de bac? M-aș fi simțit scuipat și mai abundent, firește.

– Slavă Domnului! Au comunicat la radio adineauri rezultatele bacului: numai 46% vor primi diplome. Am terminat-o aici cu corupția.

– N-am mai terminat-o, dar mergem pe drumul bun. Măi Ilie, pe mine mă preocupă profesorii de limba română și de istorie. Ministerul Educației va trebui să-i schimbe pe cei ramoliți și mancurți, înlocuindu-i cu alții cât mai rapid! Cu unii bine pregătiți și patrioți convinși, discipolii cărora să fie imuni în fața ignoranței, să se poată alinia în avangarda luptătorilor erudiți. Care să-i lumineze, în sfârșit, și pe buneii, părinții lor, împietriți într-o mentalitate sovietică de zombi fără strămoși și fără limbă.

– Ești un adevărat Cicero, prietene!

– Cât privește recensământul, tu ai perfectă dreptate. Avem toate șansele, cum zici, ca noi, românii din R. Moldova, să rămânem și-n continuare minoritate. Și vom fi așa și în deceniile următoare, având o elită politică refractară la suferințele neamului.

– Și o școală cu profesori prost plătiți care, în fapt de seară, nu se grăbesc să deschidă o carte, ci să-și aducă vaca de la cireadă.

– Da! Cunosc un director de școală, continuă mai voios Ștefan, care are grijă personal să asiste la mulsul oilor sale la stână, să-și aducă cu mașina cașul și să-și trimită soția să-l vândă în piață. L-am întâlnit într-o duminică în centrul orașului și l-am întrebat dacă a citit în *Făclia* pedagogilor un material unde se pomenește și de școala lui. Zice că de auzit a auzit de această publicație, pentru

că i s-a indicat de la direcția raională să se aboneze la ea profesorii, dar de răsfoit n-a răsfoit-o încă, având atâtea treburi pe capul lui! L-am compătimit, firește...

– Uite cu ce conducători de școală, Dicționarule, vom intra și noi în Europa...

– Dar eu nu vreau cu alde ăștia să intru în U.E.! protestă violent amicul meu, redactorul, inimioara căruia mai sloboade câte-o lacrimă pentru copiii și nepoții acestei țărișoare. Pentru că din creierii lor încă n-au ieșit definitiv mirosurile funeste ale unei ideologii devastatoare de conștiințe.

Dacă voi asculta zilnic discursurile incandescente ale lui Ștefan, mi-am zis după despărțire, căci colegul se grăbi la somnul de prânz, am toate șansele să mă molipsesc de patetic și să devin un al doilea tribun, după Dicționar, firește, în sânul camarilei noastre, a băutorilor de țuică și de tot ce pică fără parale...

29 Simțeam că mă sufoc în gura ei. Zvăpăiata copilă continua să-mi soarbă buzele, dârz immobilizându-mi cu lăbuțele-i ceafa netunsă. Începui să mârâi din ce în ce mai furios în gura ei. Îmi dete drumul, în sfârșit:

– Uf, ce neîndemânatic mai ești, bădiță!

– În ce sens, mă rog? mă interesai, prăbușindu-mă pe patul meu.

– Încă mai întrebi? În toate sensurile!

– Să mă prezint la teatru cu buzele umflate și vinete – asta vrei tu? Mi-ar sta bine la anii ce-i am, nu?

– Dacă te consideri ramolit, n-ai decât să nu ademe-nești copile de-alde mine, seducătorule! Și iar porni să rătă – gălgâitor și înalt.

Nu întâmplător s-a dus la actorie, meditam, plouat de un început mâhnit de admirație, – are talent, mama ei de neprihănită! Încearcă să te dumerești – care din scenele ce le-a jucat de aseară până-acum au fost adevărate, și care, rod al ficțiunii? Înainte de culcare, era gata să-mi dea cu bâta-n cap că-i frământasem merele domnești, iar azi, uite-o, era să mă asfixieze cu sărutu-i. Așa se comportă o veritabilă virgină?

– Îți mai spun o dată, dacă n-ai memorizat: din adolescență am fost tratat de toți ca un timid în relațiile cu sexul vostru nenorocit. De-aceea, poate, și am avut ghinionul să nu-mi întemeiez până acum o familie. Și mai adăugai, cu un rânjat tragic-ironic: Și să te mai întâlnesc și pe tine...

– Ce dezolant! Și să mă mai târâi în capitală, cheltuind o groază de bani pe benzină! exclamă patetic Adri, zgâlțându-și și mai avan râsul.

– E cam așa, recunoscui, – au mai scumpit benzina golani. Dar să-i zicem *fnita la comedia* și s-o fre... plecăm din gară, că... trebuie să mă prezint la serviciu...

– Minciuni. Sâmbăta, Directorul vostru pleacă la vânătoare și se prezintă la repetiții doar actorii, dacă au seara spectacol. Iar matale, bădiță al meu, și prietenul cela cărui îi ziceți și Dicționar, dacă și vă prezentați uneori sâmbăta, apoi doar la golit paharele. Și-l mai invitați uneori și pe proaspătul cela Artist al Poporului, un tip

înalt și cu mustață stufoasă. Ei, îți cunosc bine programul?

Înghetai, bleg („Cu nedestelenita asta pot să dau de dracu... Are, probabil, vreun pițigoi la securitate...”), dar mă mobilizai să scot un zâmbet. Ieși unul de fiară, pesemne, încât pe codană iar o scutură râsul.

– Te-ai speriat că te spionez? Stai fără grijă – mă cunosc cu câteva actrițe de la voi – studente în ultimul an de facultate... Și le mai iscodesc și eu ca să aflu ce-mi trebuie. Că-s cam prostuțe...

– Plecăm?

– Unde?

– În orașul nostru drag!

– Sunt sătulă de urbea noastră, ca de mere-pădurețe. Și, după o pauză ce-mi păru suspectă: Îmi dau seama că verișorul îți oferă odaia pe gratis... Eu am vreo cincizeci de lei. Dacă mai ai și matala ceva bani, mai rămânem. Au niște spectacole noi și la *Mihai Eminescu*, și la *Satiricus* – de ce nu le-am privi și noi? Și-n timp ce-mi pierdusem piuitul: Ne întoarcem direct la serviciu, luni, dis-de-diminează.

– Tocmai luni?! urlai, de-mi păru că mă desfac.

– Ce strigi așa? În zilele de sâmbătă și duminică, vizităm Centrul Expozițional *Constantin Brâncuși* – are două expoziții noi pe care n-am reușit să le văd... Ne mai plimbăm prin parcuri, mai intrăm în vreo două-trei biblioteci – timpul se scurge repede. Apropo: se vorbește că la Teatrul *Licurici* se joacă un spectacol curios în versuri... *Câinii cu colaci în coadă* se numește, pare-mi-se. Nu dorești

să-l vedem? Și se joacă duminica, ziua... Și, dacă văzu că mutra mi-e de Gan... Dondodon când se vota Acordul de Asociere cu U.E.: De nu mă înșel, un Ilie Pădurariu, există așa un tip la teatrul nostru din provincie, scrie și el piese, nu?

– Știi și asta?

– Totul știu despre tine, bădiță. Numai că mai aveți un director, mi l-au arătat actrițele – unul slăbănog, ca un spectru ținut în naftalină, care nici nu vrea să audă de piesele ce le scrii. Se zvonește că-i și un inamic fioros al Episcopului – te pricepi ce vreau să spun...

– Au și gay-ii dreptul la existență...

– Au, bădiță. Numai să nu-și demonstreze perversiunile în stradă. Maică-mea îi urăște.

– Nu-i bine. Trebuie să-i compătimizească.

– Îl poți compătimi pe un nenorocit care nu stăruie cu bună știință în greșelile lui. Dar... despre altceva nu putem vorbi?

– Tu ai început, domnișoară. Plecăm?

Mutrișoara lui Adri se posomorî. Genele ei lungi de păcură se lăsară peste ochii pe care nu-i sărutasem încă („Lasă-mă naibii cu sărutatul ăsta, că-mi ard buzoaiele, ca jăratiful!”) și închisei ochenele și eu („Ce-ar fi să trag totuși un pui de somn? Și pe urmă mai vedem ce facem...”).

30 Ieri am făcut o beție soră cu... dacă nu cu o moarte întregă, cu jumătate – la sigur. Pretextul a fost unul foarte serios – Parlamentul țărișoricuței noastre (expresia îi aparține lui N. Dabija, pare-mi-se) a ratificat Acordul de Asociere cu UE. Inițiatorul și organizatorul acestor chefuri ad-hoc sunt eu, firește („E unicul talent cu care m-ai înzestrat cu adevăratelea– mulțumescu-ți, Doamne!”). Ceilalți doi colegi și amici, Ștefan-Dicționarul și mustăciosul Patrașcu, Artist al Poporului, chiar de le-ar fi hărăzit și lor câte-o pișcătură de har în acest domeniu prioritar al vieții, n-au cum să-mi facă mie concurență. Pentru că n-au cu ce. Ce-ul ăsta se compune din două elemente, aproape la fel de importante și costisitoare – băutura și gustărica. Așa deci, ca să-ți manifesti talentul de care spuneam, în mod obligatoriu trebuie să dispui măcar de unul din aceste două daruri. Dar nici Dic și nici ArtPop (hai să economisim câte-o fărâmă de spațiu) nu dispun în permanență barem de-o picătură sau ciupitură dintre cele două.

Superioritatea mea aici e zdrobitoare: eu am în birou aproape întotdeauna băutura. Și asta pentru că Preaînaltul m-a înțolit cu harul de zămislicitor al scrisului ocazional. Îi trebuie cuiva un scenariu pentru o serată jubiliară (de orice fel!), vine la mine. Are nevoie cineva să înduioșeze nuntașii cu un text de toast pentru miri, bate-n ușa mea. Dorește vreo văduvă să-și immortalizeze în versuri regretul și fidelitatea față de soțul decedat în granitul aceluia (deși, nu-i exclus, l-a înșelat deseori când era în viață), mă caută tot pe mine. Condiția, de cele mai multe ori, e una:

pentru trudă să fiu răsplătit cu băutură, cu preponderență votcă sau țuică de calitate din fructe. Adevărat, cei doi prieteni și colegi au grijă să-mi facă reclama convenită și să-mi găsească clienții.

În acest context, vă destăinui o nedreptate ce mă furnică deseori la inimă: fiind get-beget orășean, născut și crescut în mahalaua țișăniei de lângă cimitir, cei mai mulți clienți mi-i aduce, firește, Dic. În afară de unul singur, cel mai barosan și mai generos – Episcopul. Care i-a fost învățăcel. La dânsul se duce P.S.S. când are nevoie să tasteze sau să redacteze un text de importanță majoră. Ca să fiu până la urmă franc, se mai întâmplă să mă înfrupt și eu cu ArtPop din valoarea barterului dintre cei doi, dar, bănuiesc, nu în măsura în care se înfruptă Dicționarul cu fiu-său, doctorandul, care, de se ridică voinicește, lustruiește tavanul cu frizura.

Așa stând lucrurile, miza cea mare rămâne a fi barterul ce-l închei cu clienții eu. Ieri urma să consumăm două sticle de coniac (am consumat una, că cealaltă am ascuns-o în dulap pentru mine), cu care mi-a apreciat și răsplătit truda fosta studentă a redactorului, Nadiuța, pentru un catren dăltuit în granitul unui fastuos monument la mormântul nepoțelului ei decedat la numai cincisprezece ani. Mătușa lui, Nadiuța, marcată incredibil de dureros de pierderea lui Adrian, a declarat cu jurământ că, atât cât va fi ea în viață, florile nu se vor veștezi pe mormântul nepoțelului. Ne-a povestit, mie și lui Dic, mai multe momente legate de suferințele lui, dar am memorizat asta ce urmează: în una din zilele când îl măcina prăpăstios

cancerul, întrebat de părinți și ceilalți, ruinați la căpătâiul lui, ce laptop, celular și-ar dori dânsul chiar azi să-i fie aduse, băiatul răspunse: „Toate astea-s fleacuri, mamă. Dacă puteți, ajutați-mă să nu mor...”. Ce cutremurătoare luciditate în fața unei funeste presimțiri la numai cinci-sprezece ani!

Mormântul băiatului e la trei pași de cel al Catincuței, regretata soție a lui Ștefan și, când, săptămâna trecută, ne-am dus cu flori la mormântul ei, mi-am citit și versurile, simțindu-le prăbușindu-se-n mine, ca într-un mormânt proaspăt săpat...

Începusem cu o informație demnă de luat în seamă: ieri am făcut o beție de zile mari la mine-n birou cu cei doi, în cinstea Acordului. ArtPop s-a dus în barul teatrului după șase plăcintuțe (la sindrofiile ordinare, nu ne permitem asemenea lux – mâncăm doar câte una). În această pauză, l-am pus pe Dic să-l sune pe Director ca să participe și el – proaspătul redactor nu îndrăznește și-l sun eu: „Măi, voi chiar de dimineață vă apucați de băut? Tu, în loc să mai scrii vreo recenzie la spectacolele noastre... Ți-am citit-o ieri pe cea din *Spros i predlojenie* – e de căcat. Cuscrul meu, Vasile-șoferul, n-ar scrie-o mai rău”. Eu îi răspund că aprecierea lui mă umilește („Eu știu, dle Director, că mereu crezi că spectacolele dumitale sunt cele mai țapene, dar vino să sărbătorim evenimentul, că de-acum, la sigur, Alianța noastră ne bagă-n UE, că n-are încotro”), la care el: „Mă tem că are să ne bage-n cur, Pădurariule, dacă au să continue să fure țara precum au furat-o în anii ăștia”. Și închise.

Așadar, vine Patrașcu cu plăcintele:

– Ce stați, măi, așa de supărați?

– Directorul refuză, face cernit Dic.

– Parcă n-ați ști: el în timpul zilei nu bea. Dă un cuțit, c-am mai adus din cabina mea două cepe.

Îi întind cuțitul și-i spun, să știe și el:

– Directorul zice, Patrașcule, că recenzia mea la spectacolul lui Nelly Cozaru e de căcat.

– Da? Chiar așa a zis? De ce oare? Că eu am citit-o și mi s-a părut cât se poate de normală.

Eu destup sticla și torn. Dic înfulecă juma` de plăcintă, după care-și șterge de genunchiul meu laba-i măsluită:

– Ilie dragă, doar știi că Directorul ține la tine. A zis-o și el așa, că era nervos – lui, când i se ridică zahărul, îi sare țandăra...

Și ArtPop, după un moment de ezitare ironică:

– Îi sugerez eu șefului, măi Ilie, că scrii un roman...

Și că e și dânsul personaj în proza ta. Și ai să vezi că, de-acum înainte, are să te frece mai puțin... Dar e de dorit să nu ne zugrăvești nici pe noi doi cu toate *huiurile* noastre, cum îi place Directorului să spună...

31 Actrița Adri va relua acest catren de cântec, dar îl va cânta din micuțul fotoliu:

Privește: zbor fluturii, dulcii!

Dă-mi mâna – mi-e frică, mi-e frică...

Să nu te ia, ah ! cu ei fulgii

Cum ești, visătoare și mică...

În după-amiaza ceea, soțiorul meu venise mai degrabă cu un sfert de oră, bine dispus, că terminase un proiect la care lucra de câteva luni. Am luat cina împreună și m-am grăbit să plec, neinvitându-l la spectacolul din seara ceea – jucam rolul unei curtezane geloase și proaste ce-mi dispăcea la culme. Îmi dispăcea curtezana, nu rolul. Actorul care nu reușește, pe parcursul repetițiilor, să-și îndrăgească rolul e un actor ratat, nenorocit, pe care, în stradă, prietenii teatrului evită să-l salute. Ziceam, plecasem la teatru, lăsându-l la geam. Iată în seara ceea, când tot văzduhul, între cer și pământ, era invadat de minunea fulgilor, el a compus acest text. Mi l-a citit când m-am întors acasă. Mi l-a cântat, de fapt, căci versurile se nășteau odată cu melodia...

(Bărbatului-figurant, cu o neașteptată violență): *Figurantule!* (Bărbatul-figurant se apropie cu fuguța). *Eu cu tine, mă, mai mult stric spectacolul! Nu mă sfredeli așa cu ochii tăi incolori – eu știu ce vorbesc. Ți-am explicat de la bun început: tu ești un om mort, o arătare, o fantomă fără suflet. Și dacă n-ai suflet, nu poți avea nici emoții! Cum am să simt că-ți colorezi replicile, te bat peste gură! Înțelesu-m-ai?* (Bărbatul-figurant se îndepărtează, mătăhăind din cap.) *Ce idee tâmpită am mai avut și eu! Să mai aduc în textul unei... – e o monodramă oare? – un figurant și încă unul vorbitor! Trebuie să te ducă mintea la așa ceva! Cred că vă dați seama că aceste reflecții ale mele nu fac parte din textul piesei? Nu degeaba, Pădura-riul meu s-a supărat foc la premieră... Dar las` că i-a trecut... Nu ține el mult la mânie. Dacă n-a renunțat cu totul la mine atunci, când l-am părăsit... de dragul arhitectului meu nenormal... Sinucigaș afurisit!*

(Sună telefonul. Femeia îi face semn Bărbatului-figurant să ia receptorul. Acela ridică). *Auzi o voce de femeie?* (Bărbatul-figurant dă din cap afirmativ.) *Spune: „Bună ziua”.*

Bărbatul-figurant: *Bună ziua.*

Actrița: *Sărut mâna.*

Bărbatul-figurant: *Sărut mâna.*

Actrița: *Întreabă: „Cu cine am onoarea să vorbesc?”*

Bărbatul-figurant: *Cu cine am onoarea să vorbesc?*

Actrița: *Sony?* (Bărbatul-figurant dă din cap: nu.) *Caty?* (Din partea Bărbatului-figurant, același joc.) *Lili?* (Bărbatul-figurant confirmă.) *Salut-o.* (Bărbatul-figurant o privește nedumerit.) *Spune: „Sărut mâna, domnișoară Lili”.*

Bărbatul-figurant: *Sărut mâna, doamnă...*

Actrița îl întrerupe: *Domnișoară, tontule !*

Bărbatul-figurant: *Săru' mâna, domnișoară tontu...*

Actrița: *Uf! Întreab-o: „Ce doriți?”*

Bărbatul-figurant: *Ce doriți?* (Continuă să asculte.)

Actrița: *Vrea să vorbească cu mine?* (Bărbatul dă din cap afirmativ. Adri ia receptorul.) *Salut, scumpo! Păi, ce pot să mai fac? Vă aștept pe voi și, ca să nu mă stric cu totul la cap, îmi mai depăn și eu povestea vieții mele unor oameni credu...buni... Nu, nu vine niciunul dintre amicii lui... Toți au de finalizat niște proiecte... Într-adevăr, ne va fi urât fără bărbați, dar ce să-i faci? Dar i-am invitat, dragă, pe fiecare în parte! Nu. Nu le-am spus că au să fie și doamne... Înțelege-mă și tu: e praznic, nu petrecere. Așa-i, n-a avut nenorocitul prieteni... A vorbit cu tine un bărbat? Și mie mi se pare că-i*

bărbat... Da, arată bine... E cam mut, dar nu face nimic... Nu, nu în sensul în care te gândești tu... Când îi spui să vorbească, vorbește. Adică, vorbești, mai întâi, tu, și el repetă... Sigur că e nostim... El va fi la sigur! Bine. Te aștept.

(Închide. Bărbatului-figurant): Lili arde de nerăbdarea să te cunoască. Ia seama: are sub patruzeci, dar e fată mare. Spune la toată lumea că e virgină... S-ar putea. Secolul ăsta unde la un bărbat revin două-trei femei poate fi numit secolul virginelor. Cine să le..., Doamne, iartă-mă! Lili – virgină, Sony – virgină... Dacă și eu nu eram insistentă în seara ceea, când logodnicul meu mă invitase afară să privim cerul cu stele, mi-aș fi purtat și eu acum virginitatea pe la praznice... Pentru că, așa, îndrăgostită lulea cum eram, hotărâsem să-l părăsesc chiar a doua zi. Dar s-a lăsat, ca un copil, ajutat de mine și... a fost cum a fost... În loc să plâng eu, plângea el: „Fă cum știi, mă ruga în genunchi, dar să nu rămâi însărcinată!”

Bărbatul-figurant cade în genunchi: Să nu rămâi însărcinată...

Actrița: Suntem logodiți, iubitele, îl mângâiam eu pe creștet (face cum spune). Degrabă facem nunta... Sunt mezină și părinții ne adăpostesc în apartament când vom dori – au spațiu destul... Se ridică iute și-n ochii săi îngroziți nu văzusem nici urmă de lacrimi. Erau uscați și reci ca lama bri-ciului: „În ziua când aflu că-mi porți copilul în pânțece, mă sinucid...”, îmi șopti alb logodnicul – ce logodnic? îmi era de-acum soț cu acte-n regulă! – (Se așază pe canapea.) Și-n clipa ceea am înțeles: tânărul din fața mea mă poate iubi, dar mă poate și urî, cum n-a urât niciun bărbat, de la începuturile lumii, vreo femeie...

Ce groaznic am obosit! (Sieși; poate imaginii din oglindă:) Te-ai rablagit rău, doamnă... (Din ce în ce mai dură.) În scenă n-ai voie să dai semne de oboseală. Pur și simplu, n-ai voie! (Cu o violență încrâncenată.) Spectatorul nu vine cu biletul plătit, mai irosindu-și timpul de odihnă, să te vadă pe tine, ramolito, cum clipocești în scenă! Unica porțiune de pământ din orașul ăsta amărât de provincie, unde arde sufletul ca focul, sunt acești câțiva metri pătrați unde te afli tu acum. Pe acești metri de podea n-ai dreptul să fii nicio clipă hodorigită, căzătură, decât atunci când personajul tău o cere! (Mai calmă.) Tu-ți dai seama, doamnă, de ce au venit ei (arată spre spectatori) în această seară aici? (Pauză.) Să scape de singurătate? S-ar putea. Sau, poate, să evadeze în altă singurătate? Și asta-i posibil. Să retrăiască clipele unei iubiri pierdute? Nu exclud nici asta. Dar să-i întrebăm. (După ce ascultă câteva replici din sală, în șoaptă, cu un aer de confidențialitate.) Dar eu zic că vi-e frică... Vă terorizează adevărul vieții... De el fugiți, de el vă ascundeți, nu-i așa?...

32 De n-ar fi murit Lica la numai un an de concubinaj, se prea poate că aș fi reușit să-mi sfidez ghinionul și aș fi avut și eu un suflet lângă mine, legat în fața altarului și cu acte matrimoniale în regulă. Norocul însă ocolindu-mă, continui să-mi duc ghinionul în spate, ca pe-o povară cu care, am o scârboasă presimțire, voi coborî în infern... ori mă voi ridica la ceruri? Să fim serioși – ce semințe roditoare de bine și frumos am semănat eu în solul acestei lumi, ca atunci, când în trunchiul meu va pieri ultimul

acord al inimii, sufletu-mi să prindă aripi și să se ridice la ceruri? Chiar l-am rugat la modul serios pe Dic să-l întrebe pe fostul lui discipol de școală, Episcopul, acum un înfocat moldovenist („Îi doctor în teologie, măi Ilie, și-i dobă de carte, dar nu-l mai pot convinge că e, ca și noi, român”), ziceam, îl rugasem să-l întrebe pe ierarh: un nenorocit ca mine, care, iată-l, nu mai reușește să lase-n urma lui nimic ce i-ar perpetua numele, ar putea să aibă în trupul lui un suflet care, în momentul alunecării-n neant, i s-ar ridica, nevăzut, la ceruri?

Ștefan-Dicționarul, dacă-i om serios când nu uită și, mai ales, când știe că pentru efort se ma alege cu recompensa cea mai modestă și mai plăcută din lumea asta – două-trei pahare de vin alb (roșu-i place și mai mult, dar îi ridică tensiunea („Mai bine ți s-ar ridica altceva”, îi spusesei cândva și căzuse, cu profundă mâhnire, de acord) și, firește, o plâcintă-două (dacă se insistă din partea gazdei, mănâncă și cinci). Ziceam, Dic a investigat cazul și a intrat azi, la 9:30 (niciodată nu se prezintă fix la 9:00, motivând că Directorul, în ziua când l-a angajat, avea dispoziție lirică, spunându-i că redactorul nu are oră fixă de prezentare la serviciu, important e să-și facă bine treaba. După bătaia în ușă („Pot să te *deranjasesc*, șefu’?”), își lăsă pudurile slănoase în fotoliu, după care scoase blocnotesul.

– Să știi: am lucrat foarte conștiincios asupra problemei tale, frate, – mi-am făcut și notițe. Am coborât cu iubitul meu învățăcel în beciul eparhiei, ne-am așezat frumușel pe două scăunele, cu un castron plin de fasole făcăluite dinainte și...

– Ați băut vin cu fasole?!

– De ce țipi? De ieri a început postul... Na, că am uitat care post!

– Nu contează – oricum, n-ai ținut în viața ta niciunul, neîmpărtășitule!

– Cu ce ești tu mai sfânt dacă pășești pragul bisericii numai în prima săptămână a Postului Mare, când primești împărtășania?

– S-o lăsăm!

– S-o lăsăm. Ascultă atent, că l-am conșpectat pe Episcop când vorbea – cu stânga țineam paharul, cu dreapta îmi notam. În primul rând, starea sufletului după despărțire de trup nu are direct legătură cu faptul dacă are sau nu are cine-ți perpetua numele...

– Nu m-am gândit la progenitură, măi zăpăciture! Mă întrebam: unul ca mine care nu lasă-n urma lui nimic ce i-ar perpetua numele ar putea avea în trupul lui un suflet care să se ridice la ceruri după ce dă ortul popii? Acel nimic, mă Dic-ule, se referă nu la odraslele pe care le-aș fi putut plodi cu o femeie-tanc, ci la o zestre spirituală, pe care eu, ghinionst nenorocit, n-o las în urma mea, ai înțeleș, bre?

– Sigur că am înțeleș, bre. Episcopului nu-i place să vorbească de ghinion – ce tot îi dai mereu cu ghinionul – poți tu scăpa de această obsesie tâmpită ori nu poți?! Toți nenorociții care trăiesc degeaba pe Terra sunt ghinionști. P.S.S. zice că viețuirea sufletului în rai, cu Dumnezeu (după ieșirea din trup) se numește mântuire sufletească. Mi-a spus, și foarte serios, că ne-o dorește și

mie, și ție – putem zice că suntem de-acum cu un picior în Paradis. Și această mântuire nu ține de statutul ce și-l atribuie omul – norocos sau ghinionist, ci de calitatea vieții lui creștinești: de smerenie, credință, curățenia inimii. Citez: „Doar o inimă curățată de gânduri rele poate da sufletului încredere că se va ridica la ceruri...” Vai de capul tău! A ta e grea de gânduri proaste, ca un țuhal plin cu bostani. Și încă ceva, citez: „Unui bun creștin n-are de ce să-i fie frică de infern”. Adică, trebuie să înțelegem, nici de moarte. Mie, bunăoară, nu mi-e frică...

– Mincinosule! Cu o zi înainte să te opereze la prostata, udasei cearșaful de frică.

– Și, în final, după ce mă chiflicisem, că nu mai puteam ține pixul, mai adăugă aici un P.S. cu mâna lui: Na, citește-l tu:

Citesc: „Cu guvernarea de azi, ai toată șansa să ajungi în infern”. Aruncai cu dispreț foaia:

– Asta, Dicționarule, se referă direct la tine...

33 Aflându-mă cu așternutul – alt ghinion îți mai trebuie?! – doar la o întindere de mână de patul lui Adri, în după miezul acelei nopți cu aventuri de la hotel, chiar adormii, ca un prunc scos cu cântec de leagăn din scaldătoare. Mi se arată și un vis – nu unul segmentar, cum mi se întâmplă de obicei, ci un vis scurt, dar bine încheiat care m-a zbuciumat în sudori. Se făcea că, alunecat în răcoarea unei tufe de mure de la poalele Dealului Ursului, o urmăream cu ciudă pe Vica jucând poarca. Mai precis,

urmărindu-i pe ceilalți doi camarazi ai mei, văcari ca și mine, cum se mocoșesc să împingă în groapă mingea, păzită cu strășnicie de vecinul meu, Iluță (l-am imortalizat, acum vreun deceniu, într-o povestioară pentru copii, l-am imortalizat tragic, pentru că n-a fost și n-are nicio șansă să fie vreodată publicată).

Vica (prenumele întreg – Viorica, firește) era fiica unei familii de învățători din sat, cu două clase în urma mea, de care mă îndrăgostisem prin clasa a VII-a. La această concluzie prăpăstioasă ajunseseam eu de câteva săptămâni – cum treceam pragul școlii, dimineața, ochii mei, umeziți de timiditate, o căutau pe Vica. Cu numele ăsta, amputat de trei litere, o chema la ea, în timpul recreațiilor, și maică-sa, Cristina Harlampovna, pe care-o avusesem dăscăliță în clasa întâi și pe care n-o pot da uitării nici la anii ce-i am, pentru că cele mai multe și mai zdravene palme ea mi le-a cârpit pe obraji, de care se învredniciseră din plin și toți colegii mei pentru purtare „cuvincioasă”, firește.

Revin la vis: se făcea că o urmăream cu ciudă pe Vica bucurându-se copios că Iluță, porcarul, respinge cu abilitate mingea pe care cei doi o trimiteau spre groapă. Fără îndoială, era topit de fericire Iluță, pentru că tatăl Vioricăi îi preda de câțiva ani matematica, iar vecinul meu, ca și mine de altfel, se pricepea la rezolvat probleme ca șoarecele la prins fluturi.

Fac iarăși o paranteză ca să vă conving că aveam pe atunci un motiv serios să fiu îmbolnăvit de ciudă (nu înțelegeam la anii ceia ce poamă năvălă e gelozia): cu

un amurg înainte, o pândisem pe Vica câteva ore și, cum ieși din curtea casei părintești, îndepărtându-se spre alimentară, îi ieșii înainte și-i propusem prietenie: Copila mă privi ca pe-un melc cu carnea retezată („Sunt pionieră și n-am voie să fac prietenie cu băieții”), și se îndreptă, fâțâită, spre poarta magazinului. Eu rămasem cu sandalele rușinate, înfipte în praful drumului, așteptând-o să iasă. Vica trecu, ocolindu-mă cu o pâine subsoară, și, numai când deschise portița să intre-n curte, întoarse fața spre mine și-o ținu așa, cât a-i smulge petalele unui trandafir lăsând să le zboare buza vântului. Acea ezitare în pragul porții îmi plăcuse nu știu de ce. Și mă încercă subit cu o fleandură de speranță („Ei, nu putea ea să accepte de la prima propunerea mea – e fată doar...”) și pășii cocoșește spre casa mea, lăsând luna să-mi cearnă cu toată dărnicia-n ochii înamorați lumina ei care, de când e pământul, e pătlagină pentru rănilor îndrăgostiților.

Visul se dovedi a fi scurt de tot, pentru că Adri începuse să bolborosească ceva în somn și mi-l rupse, trezindu-mă. Vizitai WC-ul, ținându-mă pe degete. Revenii în așternut. Somnul se îndărătnicea berbecește să vină. Începui număratul. De câteva ori numărui până la o sută – zadarnic. Și atunci, începui să mă întreb, cu bulbucății înfipti în tavanul scorjit, luminat pieziș de un bec din afară: oare ce-o fi făcând Vica ceea în aceste clipe? O fi dormit, firește, – ce are de făcut la ora asta când de-abia începură să se înspice zorii-n geam? Și dacă doarme, singură doarme ori... cu un bărbat alături? Și de ce, măi blegule de Ilie, nicio boare le-

șinată de gelozie nu se furișează spre inima ta? Doar Vica e prima copilă care ți-a înfiorat sufletul.

Pe patul de alături se zbătu plapuma, dezvelind un poponeț rotund în slip alb. Căscai mai larg ochii și încremenii sorbindu-i rotunjimea. Ispita își deschise în fierbințeli botnița, gâfâind. Și dacă începură să-i curgă balele, mă ridicai, mă întinsei și-i învelii părintește poponeața. Revenit în așternut, începui să realizez că pentru prima oară mă prostesc în asemenea hal („Trebuie să nu-i suflu o vorbă lui Dic despre escapada asta la *Zarea*, că are să crape de râs”).

– Nu dormi, bădiță? Îi auzii ciripitul de găinușă somnoroasă.

– Te ascult pe tine. Îl certai pe unul în somn care voia cu tot dinadinsul să-ți scoată slipul cela de mătase...

– Gândurile dumitale, domnule redactor, roiesc numai în jurul...

– Hai, zii mai departe, de ce te-ai oprit? Vezi că nu-ți ajung cuvinte? Trebuie să faci lecturi – vocabularul ți-e catastrofal de sărac.

– E adevărat. În ultima vreme am citit cam puțin...

– Bine că recunoști.

– Spre deosebire de dumneata.

– Iar umbli cu dumneata! Cine vorbește așa cu un bărbat cu care... a făcut o noapte de dragoste?

– N-am făcut eu niciun fel de dragoste cu dum... tine, bădiță. După care-și scoase la iveală năsul-năsturel: Ia, ne-am mai prostit și noi un pic – să facem atâta drum și să nu...

– Să nu, ce? Vezi că iar nu-ți ajung cuvinte?

– Să nu ne prostim!

– Nu, că te repeți și nu-i bine. Ieri vocabularul îți era mult mai colorat. O tipă ca tine care intenționează să se facă actriță trebuie să posede elocvența lui... Demostene.

– A fost un bâlbâit – nu-mi place.

– Aici e miracolul! Dintr-un bâlbâit a ajuns cel mai mare orator al Antichității!

– Al Atenei. Cicero e cel mai mare. Tu, bădiță, ai face bine dacă mi-ai masa un pic lăbuța piciorușului stâng, că... mi-a amorțit și... simt niște dureri până mai sus de genunchi... Și-și trase plapuma, dezvelindu-și „adevăra-ta comoară cu care a înzestrat-o Dumnezeu” (dacă vă mai amintiți, așa își elogiase virgina membrele ei inferioare în ajun, înainte de somn).

– Ești vicleană. Vrei iar să mă scoți din miști? De data asta, nu ți-a merge – renunță la această doleanță, că mi-roase urât a ispită diavolească.

– E copilărește din partea ta, bădiță! se supără Adri („Uite-o cum se dă în spectacol!”) Dac-ar fi să judec și eu în felul ăsta, trebuie să leșin pe bune, ca să-mi acorzi un prim ajutor.

Cedez. Îi apuc bijuteria cu cinci degetuțe și încep masajul.

– Mai gingaș, te rog... Mă doare, geme ori se preface că geme talibana, punându-și lăbuța pe mâna-mi păroasă.

Înaintez condiția:

– Dacă nu rabzi, renunț eu!

– Rabd, bădiță, nu vezi? Dar îmi frângi os`cioarele cu labele... tale.

Atunci mă decid – ucigă-l crucea începuse să-mi bată toba-n tâmple – să sporesc efectul masajului și mă ridic cu fricțiunile până la genunchi, apoi și mai sus:

– Ce faci, bădiță?

– Activez circulația sângelui – nu se vede?...

34 Actrița, revenind la tonul obișnuit: *Sinucigașul meu refuza cu încăpățânare să-și propună textele vreunui compozitor, zicând, strâmbându-se, că-i repugnă celebritatea. Că spre ea aspiră doar oamenii naivi și creduli de-alde mine... (Repetă.) Oamenii naivi și creduli... Vă mai amintesc ce spunea idiotul despre actul de creație: Acesta, zicea cu un rânjec cinic ce mă îngrozea pur și simplu, fiind o mare absurditate, opera, produsul lui muncit, născut din caznă, suferință, e o absurditate și mai regretabilă, și mai nesuferită!*

Bărbatul-figurant: *Și mai nesuferită...*

Actrița, întorcându-și capul, smucit, peste umăr): *Tu ești, mă, un nesuferit, pentru că-l contrazici, cu ideile-ți deșucheate, pe idolul tău, cu volumele căruia dormi sub cap! Și mă repezii imediat la sertarul unde-mi păstram caietul cu notițe (așa face). Și-i citii solemn din Nietzsche (citește): „Arta și numai arta, pentru ca adevărul să nu ne ucidă”. Ai auzit bine? Numai ea ne salvează. (Arată spre spectatori.) Le spuneam și lor: vin la întâlnire cu arta ca să nu-i ucidă adevărul vieții. (Triumfă.) Așa scrie dascălul tău sacru!*

Bietul meu arhitect înzestrat cu harul lui Orfeu oftă înnegurat: „Ticălosul ... Ticălosul!”

Bărbatul-figurant: *Ticălosul...*

Actrița: *Simțeam că-i pierit. Și-mi părea bine! Doar după aceea mi-am dat seama că făcusem o greșeală fatală. Din aceea zi n-a compus decât o singură poezie... E un text de adio pe care l-am găsit pe pervazul ferestrei după ce l-am pus în sicriu... Cine știe, poate prin sertarele din birou o fi ascuns de mine niște texte... Dar e puțin probabil. Mi-a spus-o de multe ori și m-am convins eu însumi: unicul microunivers unde-l cerca muza era (arată) aici, lângă geam. Își punea dedesubt acest volum de poezii al lui Baudelaire și scria reze-mat cu coatele de pervaz. Nu l-am mai văzut mai mult să stea aici. În orele libere, își citea cărțile cu perna sub cap ori ședea, în aceeași poziție, cu ochii pironiți în tavan și cu mâinile pe piept...*

(Alarmată.) *Aoleu! Nu-mi ard sarmalele? (Același joc pantomimic: aleargă la aragaz, verifică.) Slavă Domnului, e bine. (Gustă.) Orezul, mi se pare, ar mai trebui un pic să fiarbă... (Pune în farfurie o sarma-două și coboară în sală; unei spectatoare:) Chiar te rog: gustă și spune-mi: cum îți pare orezul? Mulțumesc. (Altei spectatoare:) Vrei să guști și dumneata? Poftim. (Îi dă să guste.) E fiert? Merg să sting focul (se execută). Așa... Acum rămâne să-mi vină kolegele și începem praznicul. Nu mi-a telefonat Sony, dar... (Sună telefonul. Ridică.) Alo! Sony? Așteptam... Numai tu nu mă sunasei... Nu e încă nimeni, dar e timpul să vă porniți... Deocamdată (râde) a sosit doar unul... Ți-oi explica eu... Dacă-i cavaler? (Îl întreabă cu privirea pe Bărbatul-figurant.) Zice că este. Dacă nu minte? (Același joc din partea la amândoi.) Îmi face semne că... minte, dar cred că... glumește. E un bărbat solid, nu poate umbla cu amăge-*

lile... Ce vârstă are? Hai, dragă, vino mai repede, că mi se răcesc sărmăluțele!

(Dă să închidă, dar încremenește cu receptorul în mână. E greu de spus ce exprimă mai mult întreaga ei făptură: bucurie sau groază?) *Se mișcă... O, Dumnezeule! (Îi cade receptorul din mână, se apucă de pânțece.) El... El l-a împins pe taică-său în ștreang... (Își mângâie pruncul din pânțece.) Dragul mamei... Micuțul meu... ucigaș... Chiar azi să-mi dai tu primul semn că... ești gata să vii în această lume? Iese că... și tu vei fi prezent la praznicul tăticuțului tău? El, dragul mamei, te-a urât năprasnic de cum ai apărut, ca o zvâcnire de văpaie, în cugetul meu... Parcă am făcut totul ca să nu te zămislești, dar, uite, că n-am reușit! Așa a vrut Dumne... Dumnezeu? (Tremură galben.) „Omul l-a născocit, pentru ca să nu se omoare”, repeta mereu taică-tău, savurând fiecare silabă din aceste cuvinte prăpăstioase. (Pauză.) Nu, nu era descoperirea lui. El se hrănea mereu, dragul mamei, cu ideile idolilor întunericului!*

„Nu, eu n-am să mă las păcălit”, mă încredința sinucigașul de taică-tău. (Bărbatul-figurant vrea să repete replica, dar Femeia îl oprește printr-un gest moale.) Dispari!

(Bărbatul-figurant coboară în sală, ia loc pe un scaun din primele rânduri.) *„N-am să mă las nicidecum păcălit”, zicea mereu. (Râde negru.) Dar am știut eu să-l fac să-l deteste și pe schizofrenicul cela de Dostoievski! Mergeam pe urmele lecturilor sale... ca un detectiv. Cărțile pe care le citea el o dată, eu le citeam de două ori, căutând cu lumânarea argumentele, ca să-i pot da, la momentul potrivit, lovitura de grație!*

Ha-ha! (Se așază pe podea cu caietul său de notițe.) L-am așteptat într-o seară, cu „Jurnalul” lui Dostoievski pe brațe... Cum a intrat în casă, mi-a citit pe față că ard de nerăbdarea să-l strivesc!

„Ai mai găsit ceva?” mă întrebă îngălbenindu-se. Văd că jubilezi!”

Bărbatul-figurant: Văd că jubilezi...

Actrița, triumfând: Am găsit! Am plăcerea să ți-l demitizez și pe ultimul idol la care te închini. Ți-am spus de zeci de ori, nihilistule naiv, să nu crezi ca o nătăfleală în ceea ce debitează eroii romanelor! Am o plăcere enormă să-ți râd în nas! Idolul tău credea în nemurirea sufletului. Credea! Credea!

„Nu se poate! zberă înnebunit nihilistul meu. Minți cu nerușinare! Nu poate fi așa ceva!”

Bărbatul-figurant: Nu poate fi...

Actrița: Și atunci am deschis „Jurnalul” scriitorului și i-am citit (citește din caiet): „Dacă făpturii omenеști credința în nemurire îi este atât de necesară, încât fără ea ajunge să se omoare, înseamnă că ea reprezintă starea normală a omenirii... (Vine în avanscenă, accentuând fiecare silabă.) Astfel fiind, nemurirea sufletului omenesc există în mod neîndoielnic!”...

35 Nu te mânia, cititorule drag, dacă mai ești. Dacă nu mi-ai părăsit scrisul, înainte să-și mărturisească până la capăt Adri, actrița, povestea ei lacrimoasă, enervantă pe alocuri. I-a mai rămas doar o pagină de monolog, nu mai mult. Și ai (am) scăpat de smiorcăielile ei, codimentate cu aiureli filosofice. Mă uit: obrazul laptopului meu

de-o seamă cu sturlubatica studentă, Adri, îmi arată pag. 67. Dacă romanul meu se va întinde pe o sută de pagini de calculator, cum mi-am pus în gând, îmi va fi destul de dificil să umplu tocmai treizeci și trei fără monologul lui Adri-actrița. Și fără fărâmele celea de amintiri, supte din deget, romantic-siropoase din camera hotelului *Zarea*, va fi de asemeni greu – cât îl mai poți duce cu zăhărelul (citește: cu peripeții erotice puerile) pe cititorul nostru de astăzi, pentru care un sfert de oră de sex barbar, dar aie-vea, înseamnă catastrofal mai mult decât zeci de pagini cu cochetări erotice nevinovate.

Aceste reflecții de două parale mi-au aburit neuronii în dimineața când îmi zătream mustața cu o lamă uzată și mă însângerai, pentru că o las să crească câte-o săptămână uneori din lene s-o rad. Graba de a nu întârzia la serviciu tot ar fi unul dintre motive. Azi însă e duminică și mă gătesc să merg la mormântul Licăi. Mă dau cu *Salcâm alb* – contează că-i cel mai ieftin parfum de la piața din urbe? Cine ce treabă are cu parfumul meu? Îmi tamponez ciupiturile, în timp ce mă privește din oglinda șifonierului o arătare cu obraji scofâlciți și cu pungi fioroase sub ochi. Îi arăt limba mâncată pe verso de-o ciupercă albicioasă („Iar am uitat vreo trei zile să-mi clătesc gura cu apă cu bicarbonat și sare – tămâia lui de zăpăcit!”) și revin în pat – mai e mult până la începutul slujbei. La care n-am de gând să asist, firește. Pentru că n-am răbdare să stau ore întregi în picioare, cu atât mai mult, în genunchi și să ascult textele evanghelice, citite ori cântate, ale căror înțelesuri nu le-am putut pătrunde până la capăt niciodată.

Ștefan, Dicționarul, zice că e cât se poate de firesc că un creier ca al nostru nu le poate pătrunde. Și de fiecare dată uit să-l întreb de ce nu le poate.

Mă întind și scot din noptieră jurnalul Licăi. Îl deschid. Îl răsfoiesc. Mă mai opresc. Mângâi buchile, rotunjite impecabil caligrafic cu pixul negru. Cum l-o fi ținut ea între degetele-i ca paiul răscopt, înainte să lase lumii ultima expirație? Simt cum îmi vin... Lacrimile. Le las. Chiar le ajut. Sforțându-mă. Să curgă. Cât mai harnic. Dacă e să plâng, apoi să plâng! Fac muzica lui Igor Dvurecenski să răsune la maximum. Mi-a recomandat-o Eleonora, femeia de serviciu de la etajul nostru. Ea se scoală și se culcă, zice, cu *Molceanie*. O ascult și eu. Acasă. În fiece dimineață, când deschid laptopul.

Luni am să-i mulțumesc femeii încă o dată. Că mi-a favorizat plânsul. Se plânge foarte bine când asculți *Molceanie*. Oare de ce și-a botezat-o așa rusul? Ar avea ceva, de fapt, această piesă cu tăcerea. Cu o tăcere care te alunecă într-o disperare din care, îți zici rupt, nu mai ai cum ieși. Și, după un minut-două de ascultare, conștientizezi că locul disperării l-a luat putoarea de resemnare. Și începi să descrești. Descrești-descrești, făcându-te așa de neputincios și mic, încât nu-ți dorești altceva decât să te lovească cu vârful adidasului fiecare cretin trecând pe lângă tine. Adică pe lângă umbra ta. Mai pirpirie ca tine. O umbriță gri care, încâlcindu-se într-un bulgăre uscat, nu poate să-și ia zborul-rostogol, cotilindu-se. Încotro? Bunăoară, într-o băltoacă din Bălți ce nu se mai poate zvânta încă din „eliberatorul” iunie 1940.

Trag sertarul noptierei și-i dau drumul. Jurnalului. Încet, cu evlavie călugărului de schit. În duminica asta nu-l mai citesc, îmi zic. Au început să scârțâie strunele moto-rașului, intensificându-și bătăile. Mai degrabă, în timpul care mi-a mai rămas, mi-l învelesc cu îmbrățișările și săruturile din noaptea cea. În garsoniera mea. Când am avut-o întâia oară în pat. Pe Lica...

Iese, așadar, cucoana din baie într-un halat cu picățele și eu, cu ostășelul gata de atac, o aștept în așternut. Fosta mea colegă de clasă, ca și când n-ar fi simțit niciun pic ce fiertură de patimi se produce la numai doi pași de oglinda în care își studiază imaginea, zice:

– Cred că suntem înțeleși, dragă Titus („Îmi place că mă drăgălășește cu prenumele ăsta – trebuie să recunosc”): mă vei avea a ta, dar numai peste cincisprezece zile. Când mi se termină perioada de doliu.

– Poate nu poți din alt motiv? De, ca orice femeie..., gem eu.

– Nu suport vicleniile, Titus. N-am alte motive.

Eu mă revolt, firește:

– Asta chiar e nesperios din partea ta!

Lica se întoarce brusc spre mine, sânii ei plini frigându-mi cu splendoarea lor văzul:

– Cum nu-i serios, dragă? Suntem legați prin Sfânta Cununie. Și sufletul bietului meu soț de-abia peste cincisprezece zile se va înfățișa în fața Domnului să-i pronunțe sentința. Eu sunt datoră să mă rog să-i fie cât mai ușoară, dar nu să...

– Clar. Dacă toate femeile văduve ar judeca așa ca tine, bărbații alde mine ar trebui să sufere. Face bine Dumnezeu că ne obligă să suferim?!

Acea noapte a rămas totuși una de neuitat. Fără să-și poată stăpâni lacrimile, Lica s-a lăsat mângâiată și sărutată („Ce fac, Doamne, ce fac?”), iar eu, neînfrânatul, îi suflam fierbinte în crinul urechii:

– Tu nu faci nimic, Lico... Tu stai cuminte și lasă-mă pe mine să fac ce doresc cu gura ta..., cu sânii tăi..., cu corpul tău... care n-a fost mângâiat încă destul, Lico. Tu plângi dacă-ți vine, plângi...

36 – Na, citește, puturosule! îmi aruncă drept în moalele capului ziarul *Văpaia* Ștefan-Dicționarul. Dacă nu vrei să publici tu, un oarecare Calamanciuc a început să scrie pentru rubrica ta. Și-o face cu nimic mai rău decât tine, ba din contra, mult mai bățaios! Citește, citește – primul material de sus, în stânga paginii.

Închid laptopul, iau ziarul, caut, citesc: *Cine n-aș vrea să fiu...*

– E rubrica ce-o susțineai tu, nu?

– Așa e. Și?

– De câte ori te-am rugat eu – scrie, măi omule, ceva despre comentatorii ăștia mincinoși de la posturile de televiziune care, seară de seară, ne împut auzul cu brașoavele lor. Îi mai freacă Constantin Tănase în editorialele sale, dar de ce să nu-i dregi și tu? Citește, citește, cât mă mai odihnesc și eu în fotoliul ăsta jerpelit.

Citesc: *Un comentator politic mincinos n-aș vrea să fiu cu niciun preț. Că, turnând minciuni la vreun post TV, mi-ar fi rușine să dau ochii la serviciu, în stradă cu oameni care n-au clarviziune de clapon în ale politicului...*

– Bunăoară, cu oameni de alde mine! sare Dic. Eu sunt tare în politică, tare! Cu tine nu i-ar fi rușine să dea ochii, pentru că ai o clarviziune politică de clapon – ha-ha-ha!

Eu înghit gălușca și continui cititul: *O problemă în jurul căreia comentatorii politici, făcând aport de jujuci în fața patronului, toarnă baliverne pe parcursul a mai mulți ani e cea a Transnistriei. Dar și eu spun minciuni! Problema reînțregirii teritoriului R. Moldova nu-i deloc una a Transnistriei. Nici a Rusiei. E numai problema noastră. Una umilitoare, dureroasă.*

– De câte ori și eu îți spuneam! se umflă Ștefan: lui Putin, lui Pupcurciuk și bandei aceleia le este-n cot de toate zvârcolirile moldovenilor în jurul programelor guvernamentale, ale societății civile, legate de soluționarea conflictului transnistrean!

Eu continui: *Diriguitorii separatiști ce trag în hamul Kremlinului și elita Imperiului rus nu elaborează niciun fel de programe de normalizare a relațiilor dintre Tiraspol și Chișinău, pentru că-i preocupă doar programele de destabilizare a acestora în momentele când Chișinăul trebuie pus cu botul pe labe...*

– Așa e! sar scânteii din Dicționar. Chiar aseară, măi Ilie, Televiziunea Publică a transmis că Tiraspolul a refuzat să-și trimită reprezentanții la Viena la o nouă rundă de negocieri în formatul 5+2. De fiecare dată, inventează

motive să refuze! Dar comentatorii noștri mincinoși ce spun? Că negocierile oferă șanse! Nu li-e rușine, măi prietene? Dă-i mai departe!

Îi dau mai departe: *De-aceea, dacă n-aș avea modestie nici cât păr are broasca pe burtă și m-aș proclama comentator politic, mi-ar puți rău de tot gura afirmând că ar exista anumite șanse să-i readucem în același stat pe trăitorii ambelor maluri ale Nistrului. Pentru că nu există asemenea șanse, oameni buni! Geniali au fost emisarii Kremlinului sub dictatul cărora aproape toată industria fostei r.s.s.m. a fost îngrămădită la Tiraspol și Bender (să fi prevăzut ei de pe-atunci că și Tighina va fi proprietatea lor pentru vecie?!).*

Dacă mai au un pic de curaj și onestitate (că minte știu că unii mai au), comentatorii politici trebuie să le bage-n tărtăcuță guvernanților și parlamentarilor, care sunt acum vânași voronikrelinește cu dolari, să elaboreze cât nu-i târziu un program, ca s-o poată lua de nănașă pe U.E. fără secesionista Transnistrie...

– „S-o poată lua de nănașă!...” – măi, da` nu seamănă să fie prost Calamanciuc ăsta. Ei, citește de-acum și ultimul alineat.

Citesc și ultimul: ... *păzită de armia imperială, Transnistria furată nu se va întoarce în Republica noastră „independentă” și „suverană”, cum nu se întoarce în carne și oase din mormânt bunelul meu, Nicolae Pădurariu, care-i rugase cu lacrimi în ochi pe ocupanții sovietici să-l lase măcar pădurar în propria-i pădure furat-colectivizată...*

– Ia stai! răcni Dic, zvârcolindu-și amenințător în fotoliu batoza. Nicolae Pădurariu ăsta nu-i bunelul tău?

– Sigur că-i al meu, prostule.

Ștefan îmi smulse din mâini ziarul, lăsând ochenele să-i lustruiască sandalele care, din fericire, în ziua cea erau dintr-o pereche:

– Sigur că-s prost, frate-meu drag. De vreme ce nu ți-am recunoscut stilul... și pseudonimul.

– Lasă-mă naibii – n-am eu niciun stil, îl tipării pe umăr. Cât am stat noi aici și am vorbit degeaba, s-a făcut ora 12:00. Și pentru că avem un Director care, după cele două muștrări ce ni le-a dat pentru absențe nemo-tivate, nu ne mai verifică totuși dacă stăm fără treabă la teatru și după prânz, hai să plecăm la crâșma unde ne-am îmbătat ieri. Plătesc eu... Numai dacă crâșmărița cea, ruscuță, înveșmântată-n ie, mi-a da și mie pe datorie...

37 – Și, ca să activezi sângele, trebuie... să te urci așa de sus? protestează casta, când buricele degetelor mele ajunseră la slip. Lasă-mă!

– Voia prințesei e lege pentru mine, și mă răsturnai, țuhal dezamăgit, în pat.

În geam începu să rânjească mutra soarelui. Sării și-l deschisei.

– Închide-l, că mă trage curentul! se îngrămădi sub așternut virgina, întorcându-mi ceafa de iepure nehrănit. Tu, bădiță, numai în ciudă îmi faci. Și, după ce-i executai ordinul: Zău că... de-acum îmi pare rău, că te-am rugat să rămânem aici până luni...

– Chiar acum putem s-o frecăm din... Și mă închisei subit.

– Eu chiar mă mir de dumneata, se zvârcoli, întorcându-se și sfredelindu-mă cu bozul copt al celor doi ochi mâniați: Cum poți să-ți permiți să vorbești ca un... hamal, scuză-mă, fără cei șapte ani de acasă? Dumneata care... deții și un post pe care l-ar putea ocupa un om... bine educat, cu carte serioasă!

– Îmi pun și eu această întrebare sacramentală, dudu-iță...

– Sacramentală! De-acum umbli cu neologisme! Sacramental e ceva sacru, consfințit... Nu încerca să strălucești cu lexicul, că m-am convins ce deocheat îți este.

– Eu cu toate strălucesc, dudu-iță.

– Dudu-iță! De-acum a doua oară! Și se ridică smucit pe șezute: Să nu-mi mai zici așa, că nu-mi place deloc!

Eu întinsei laba și încercai, în cuibul plapumei, să-i găsesc piciorușul. Îl găsii. Și începui, moale și liric, să-i masez degetuțele. Răzvrătita, mieluță cu țâța dulce-n gură, se calmă subit. Proptindu-se pe ambele mâini, își săltă piepții, de-i alunecă plapuma, ca să-mi frigă iar ochii cei doi pepenași încăpățânați de sub sutien. Trebuia să fiu tare („Ce naiba, n-am mai văzut în viața mea țâța-trufanda?”), trebuia să-mi îmbrac o mască rece, impenetrabilă de donjuan experimentat pentru care asemenea încercări sunt floare la ureche. Trebuie să fiu rezistent („Dacă m-am prostit în așa hal și am adus-o, trebuie să ies mai puțin pișat și din situația asta...”), chemându-mi pe mutră un aer cât mai consistent de indiferență și imaginându-mi că

sunt sultanul Swazilandului și chiar în clipele astea îmi părăsesc, flegmatic, haremul cu cele cincisprezece soții, după o noapte de teroare conjugală.

Pisica îndulcită nespus își scoase la iveală și cealaltă bijuterie miniaturală cu cinci mărgeluțe trandafirii. Mă lăsați reverențios în genunchi și continuai să-mi fac treaba („Trebuia să ajung în capitală – tămâia mă-tii de prost! – ca să-mi descoper talentul de maseur?!”), aruncându-mi din când în când ochii spre mutrișoara ei de o blajinătate angelică. Îi place cum îi fac, îmi spuneam chiar satisfăcut. Bine că măcar în acest domeniu sunt bun...

– Unde ai învățat, bădiță, să masezi așa de... așa de minunat?

– Păi... am învățat și eu... pe unde am putut...

– Vasăzică... le-ai masat și pe altele, vrei să spui? îmi suieră subțire în moalele capului.

– O fac pentru prima oară – jur solemn! mă apărâi dârz.

Bătăioasa medită amenințător, cât mi-ar cârpi, cu pauze, vreo cinci palme:

– Nu te mai apăra așa, bădiță, c-aș fi o mare proastă de-aș crede în jurămintele... tale. Totuși mi-ar fi ciudă tare, dacă aș afla că le-ai făcut masaj... de acesta ce-mi faci acum mie, fără a fi rugat să le faci.

– Ai fi geloasă, vrei să spui?

– Groaznic de geloasă!

– Egoisto! Vrei numai ție să-ți fie bine?

Gâsculița sări-n picioare, răsturnându-mă pe spate:

– Da, da! Numai mie! Mai bine mor decât să-l împart cu altcineva! Rămân fată bătrână până la sfârșitul zilelor

mele decât să mă mărit cu unul care ar fi în stare să mă înșele – clar?

– Clar, mă învoii cât se poate de creștinește („Dacă mai stau cu tine și aceste două zile, ar putea să-mi crape inima...”), intrând în baie („Să ardă Zarea-ua asta cu băile ei!”).

Încrâncenat în decizie să-mi iau zborul din capitală chiar în acele clipe, când revenii în cameră, Adri sta decum lângă ușă, împachetată-n blugi și într-un pulover gri:

– Luăm micul dejun la o cafenea, că-i mai ieftin, apoi ne ducem cu o floare la mormântul lui bădia Grig Vieru. Că n-am mai putut răzbate până la sicriul lui de-atâta amar de lume. Dar tu, bădiță?

– Am reușit totuși să arunc câțiva bulgări peste sicriu când l-au coborât în groapă...

Legat, pe treptele scărilor, de pașii jucăuși ai lui Adri, îmi ziceam: o fi poluat, poate, mapamondul ăsta cu nepuțință, deșertăciune și alți terchea-berchea alde mine, dar chiar așa, dar chiar așa cum reușesc eu s-o fac, și s-o fac fără să depun minim de eforturi...

38 Actrița strigă triumfătoare: „...nemurirea sufletului omenesc există în mod neîndoielnic”! iată ce afirmă idolul tău, Dostoievski, iubitul! (Vine în avanscenă și, brusc, chipul ei devine livid, alunecat într-o mâhnire suferindă:)

Era pentru ultima oară când îi ziceam iubit. Dar fără nicio adiere de afecțiune, ci cu un sarcasm nimicitor în care, într-un

singur cuvânt, adunasem parcă tot năduful, toată obida ce le depozitasem în sufletul și carnea mea, friptă de dorul mângâierilor sale ce atât de mult îmi lipseau în ultimii ani de căsnicie.

Dostoievski era cel mai încoronat idol al său. Să lovești în el era cu totul riscant și din partea-mi. Soțioru-mi îi citise de nenumărate ori toată proza, dar, uite, că la Jurnalul acestuia nu ajunsese încă. Era de neexplicat cum de nu ajunsese, dar e târziu de-acum să vorbim despre asta. Faptul că marele său idol credea în nemurirea sufletului îi clătina toate concepțiile sale putregăioase. (Pauză.) Așteptam să-l văd nimic. El însă spuse calm, dar acela nu era glasul său...

Bărbatul-figurant, urcând în scenă: Era nebun... (Iese din scenă.)

Actrița: Da. Așa zise: „Când a scris astea, nu era în toate mințile...” Și se duse la bucătărie să ia cina... După câteva clipe, întredeschise ușa: „Vreau să mănânci și tu cu mine”. I-am răspuns că sunt sătulă. Dar dânsul insistă: „Vreau să cinăm împreună. Și să bem o gură de votcă”.

Am ciocnit paharele... Era ultima noastră cină pe acest pământ... Avem oare șansa să ne întâlnim și dincolo?! (Râde sec.) Pentru ce bem? I-am întrebat. Tăcea. Astăzi am fost la medic... Degrabă are să ne dea de știre... Bem pentru norocul copilului nostru?

El sorbea votca și continua să tacă. I-am turnat cafeluța, dar nu s-a atins de ea.

„Crede-mă, scumpo, vorbi într-un târziu și vocea lui îmi păruse venită de dincolo de pereții micuței noastre bucătării... N-am putut să iubesc această lume și... n-are s-o poată nici el iubi...”

Vrusem să-l întreb dacă a încercat măcar s-o iubească! Dar m-a oprit cu ochii... Avea ochii umezi și din ei se smucea să iasă afară lumina ce mai rămăsese...

„Același destin absurd va avea... Ca și mine... De aceea n-am putut niciodată să-l doresc... Numai eu știu cât m-a costat asta... Vei fi blestemată, femeie, tu...”, îmi zise blând și, în loc să-mi întoarcă spatele, prinse a-mi mângâia obrazul...

Actrița e numai revoltă zbuciumată, suferindă: Vei fi blestemat tu! Și mă mir cum de nu înțelegi măcar atâta lucru?! Copilului nostru îi va fi dragă viața – fii sigur. Pentru că eu, mama lui, din prima zi cum va vedea soarele, arborii, păsările-n zbor, îi voi spune: cu cât viața îi mai absurdă, dragul mamei, cu atât trebuie s-o trăiești mai puternic și mai frumos. Ce tot vorbești de această lume? Ce ai tu cu ea? Puțin îmi pasă că n-o iubești! Dă-o-ncolo de lume! Iubește-mă pe mine... Și-l prinsei de mâini, lipindu-mă de pieptul lui osos și mic. Iubește-mă, scumpule, cu toată patima ce-o ții zăvorâtă-n tine! Numai atunci ai să poți simți – o, Doamne! de când aștept asta! – cât te iubesc și eu! (E înnebunită.) Știu că vrei să mori – te rog, nu mi-o mai spune! Dar nu vreau, nu! Nu vreau să te spânzuri ca un alcoolic disperat! Nu vreau să bei otravă ca o muiere! Nu vreau să te împuști ca un jalnic trădător de țară! (Pauză.) Să te sinucizi? Da, dar să te sinucizi... iubindu-mă! Va fi o moarte frumoasă cum n-a văzut lumea... Las-o să te ardă, să teucidă iubirea ce nu mi-ai dat-o întreagă... (Tulburată, cu glas stins.) O, nici nu m-ai lăsat să înțeleg că o ai... O tăinuiai, prostule, în sufletul tău... când eu mă uscam ca trestia, mângâindu-te...

(Se ridică. Se duce spre fereastră, clătinându-se. Ia un plic de pe pervaz. Revine.) *Ultimul lui text... De adio... Mai merită să vi-l citesc?* (După aprobarea spectatorilor.)

*Am să mă duc pe-omături împietrite,
într-o iarnă
cu aer tare, țeșos, de mărăcine.
Femeie, lozie, tu, nu-ți fie teamă –
Chiar să vrei, n-am să te pot lua
cu mine.*

*Nu te iau, lumânare, tu, plânsă.
Mă voi duce singur (ah, mă vor duce!)
Vor coborî pâcelele, zarea va fi stinsă,
Când m-or legăna pe frânghii,
sub cruce.*

*Să-mi plângi la creștet. Bocetul tău
să-mi arză ca vâpaia auzul
împietrit!
Apăsât în adâncuri, strivit sub lutul greu,
Să mă-nsenin o clipă, că am plecat
iubit...*

Nu. N-am să-ți plâng la mormânt, sinucigașule... (Pauză.) Nu pot. (Pauză.) Și nici nu vreau! (Pauză.) N-am plâns nici la groapă, când te legănau pe frânghii... (Pauză.) N-am să-ți caut imaginea nici în amintiri..., nici în albume. (Pauză.) Am să-ți ard toate pozele... (Duce mâna la pânțele.) Am să-i spun că n-a avut tată... (Pauză.) Auzi, dragul mamei? Tu n-ai

tată... (Zâmbește excentric.) A murit înainte de-a te fi zămislit... (Pauză.) A vrut să se facă... Dumnezeu. Aici, pe pământul ăsta văduvit ca miriștea, cum zicea el, de oameni curați și buni... (Pauză.) Dar nu și-a găsit apostoli să-l înțeleagă și să-l ajute... (Pauză.) Și a urcat... (Ridică ochii.) Nu. Și a coborât într-un întuneric al disperării și al uitării... de unde încă nu s-a ridicat nimeni... de-alde dânsul... (Pauză.) Am să te cresc numai în iubirea mea... (Pauză.) Și ai s-o ai destulă, ca să-ți fie dragă această lume... (pauză), așa absurdă cum ne-a dat-o Dumnezeu...

39 La început, am conceput această proză drept o istorie tragică a unei actrițe dintr-un teatru de provincie, însetată de o dragoste mare, neobișnuită. Dar care a avut ghinionul să îndrăgească cu toată patima și chiar să-și lege destinul cu un nihilist incurabil care a sfârșit în ștreang. Pe parcurs însă, povestea actriței ghinioniste, martor îmi ești și dumneata, dragă cititorule, a tot fost strâmtorată de fragmentele din viața naratorului însuși, încât acesta, la un moment dat, a început să aibă senzația stranie că romanul ar fi despre el, Ilie Pădurariu (botezat și Titus de către Lica, care i-ar fi putut fi, pesemne, și soție legitimă, dacă n-ar fi murit). Ziceam, un roman despre mine, pentru că povestitorul sunt eu, nu? Și, probabil, nu mai puțin ghinionist decât actrița Adri pe care am cunoscut-o, (ne)norocosul, încă de pe când era studentă la actorie. Toate acestea sunt de două parale și-un leu de-al nostru, moldovenesc, pentru că

un cititor deștept ca dumneata, sunt aproape sigur, le-a priceput de mult.

Acum pentru că actrița Adri nu mai are ce căuta pe scândura scenei în proza mea, lamentațiile ei sfârșindu-se odată cu ultimele acorduri ale spectacolului (cred că mai țineți minte că eu i-am zămislit și textul?), nu-mi rămâne decât să-mi lătesc proza exploatând zonele în afara poveștii ei cu sinucigașul, de altfel dezgustătoare și enervantă pe alocuri. Și, îmi doresc asta ori nu-mi doresc, Adri-studenta și Adri-actrița se vor retrage pe planul doi, lăsându-mă în față! Uite, din acest moment, cititorule, mă poți considera un personaj-cheie al acestei narațiuni.

Acestea fiind spuse, mă las legănat de o retrospectivă moale, grăbindu-mă să iau troleibuzul ca să reușesc s-o întâlnesc la gară pe Lica. S-a scurs de-acum mai bine de-o lună de când fosta mea colegă de clasă, văduvă, și-a scos vălul cernit al doliului după decedarea iubitului ei soț. În momentele astea, se lasă și ea legănată într-un vagon made in r.s.s. bilorusă, furnicată de fiorii îmbrățișării mele ce va veni peste două sferturi ticăloase de oră.

Cobor peste două stații. Arăt spre vadra cu crizanteme albe, cerând trei flori. Florăreasa, tot rusoaica durdulie – vă amintiți? – pe care o susținuse în demersul ei moldovenist legumara cea moldoveancă cu batoză de zece puduri:

– Eu aleg pentru voi cele mai frumoasă. Soție dăruiți, da?

– N-am soție, doamnă. A mea refuză să se nască.

– Refuză să nască, domnu'?

– Nu să nască, doamnă, ci să se nască. Adică să apară în lumea asta parșivă.

– De ce, domnu'?

– Pune condiții drastice: ori să mă fac prim-ministru, ori, cel puțin, ambasador în Federația Rusă, ca să pot fi invitat de Putin la recepții. E încă în pântecul mamei, dar e îndrăgostită lulea de țărutul vostru.

– Nu înțeles eu bine ce spune dumneata, dar nu criticiți pe prezident Putin, că-i tare *maladeț!*

– De ce-i *maladeț*, doamnă, – pentru că-i nimicește pe ucraineni cu tancurile lui?

– Ce-i asta, nimicește?

– Îi căsăpește, doamnă. Îi omoară bandiții ceia separatiști trimiși de dânsul.

Florăreasa îmi aranjează buchetul, oftând din pântec:

– Înțeleg, voi sânteți naționalist, da` eu, nu. Macar că sânt haholca, da` eu țin cu Putin. Că el vrea să facă Rusia mare, cum fost pe timpul *soiuzului*, când era pace și ghini de trăit.

Uite-așa, naționalistule nesuferit Pădurariu! Tu până acum n-ai înțeles ce vrea Putin – trebuia să vii să te lumineze hoholca asta internaționalistă care nu-i de partea conaționalilor săi în care trag tunurile rusești, ci de partea fùhrerașului care vrea cu orice preț să ne adune într-un nou țarc unionist unde să fim cu toții fericiți. Când îi prinde tu la minte, Pădurariule? mă întrebam pășind țanțoș spre gară. Doar lucrurile sunt atât de sim-

ple pentru o hoholcă educată în spiritul internaționalismului proletar – de ce n-ar fi și pentru tine, care ai trecut prin aceleași valțuri ale ideologiei marxist-leniniste?

Trenul sosi la timp. Reușii să alerg la vagon și să-i întind laba când cobora scările. Lica îmi dădu o sacoșă cam grea, luă buchetul, mirosi florile:

– Miros a toamnă tristă crizantemele astea, Titus. Și mă luă de braț: Ți-a fost un pic dor de mine?

– Mi-a fost un pic, răspunsei, fără să mint.

– Dar eu aș fi vrut să-ți fie tare-tare dor, dragul meu coleg.

– Mi-a fost tare-tare dor, răspunsei, de data asta mințind-o, poate, puțin („Unul ca mine poate iubi ca toți oamenii?!”) și-o sărutai pe gură din mers.

Treceam pe o alee a parcului Episcopiei și Lica îmi propuse să luăm loc pe o bancă. Era unica în parc, cu trei leațuri demontate și ne-am continuat plimbarea. Dar treceau mereu pe lângă noi grupuri de vlăjgani scuișând sudălmi rusești și, om pățit, îi propusei să ieșim cât mai repede la stație, că începuse să amurzească.

– Ți-e frică să nu luăm bătaie?

– Bătaie am să iau eu, pe tine au să te violeze.

– Au ei pe cine viola. Cu alde mine, chiar ar înfunda degeaba pușcăria.

– Nu-l supăra pe Dumnezeu... și pe Ili... Titus al tău – arăți ca o duduiță de... 27-30 de ani.

– Ei, da! Vrei să mă înduioșezi și... să lăcrimez? Și, gurguindu-se pe vârful pantofilor, mă sărută pe gură: Noaptea asta ai să mă ai a ta cum îți dorești.

Pe lângă noi se scurseră încet un flăcău cu un început de barbă, cu o duduiță leșinată fără niciun fel de rezerve pudice pe umerii lui.

– Uite-i, se vede că se iubesc...

– Se iubesc barbar. Nu vezi cum spânzură cu țâțele aproape goale pe umerii lui?

– E semn că ai îmbătrânit, Titus dragă, dacă judeci în modul ăsta și te revolți. Tinerii, așa e, sunt mai puțin discreți decât eram noi, dar de ce nu admiți că sunt mai deschiși și mai sinceri în ceea ce simt?

– Sinceri, zici? Că-și flutură, în văzul lumii, ca pe niște cârpe de preț, sentimentele?

Ajunsem la blocul meu. Din alimentară ieșeau cumpărători cu sacoșele pline și îi propusei să intrăm să luăm ceva haleală. Lica râse:

– Haleală am adus eu pentru două-trei zile, dacă ai acasă ceva produse pentru garnitură. Cumpără două franzele și atât.

Îi încălzii două cratițe de apă să se spele. O întrebai, când își scoase rochița, dacă nu va avea nevoie să-i masez spatelul (aveam experiența acumulată în hotelul *Zarea!*):

– N-am avut în viața mea vreun asistent, când îmi spal corpul – clar, domnule redactor?

– Protestez în muțenie și mă supun, și-i deschisei reverențios ușa la baie. Îmi permiți să scot din sacoșa ceea și să împodobesc masa?

– Ai răbdare. Într-un sfert de oră ies și fac eu totul.

Și pentru că primul lucru ce-l făcui totuși eu, punând coniacul pe masă (îl tăinuiseam de Dic și ArtPop,

vă amintiți?), a trebuit să înghit noduri exact un sfert de oră, pentru că halatul gălbior, cu decolteu apetisant în chiar cele cincisprezece minute de caznă reuși să taie și să aranjeze în două farfurioare șnițelul ce-l aduse, colorându-le cu felioare de pâine murdărite elegant cu icră roșie...

40 Nu mai pot scăpa de amintirile legate – nu-i un moft al lui ucigă-l crucea? – de acea aventură din capitală cu Adri, studentica. Pe tine, cititorule dorit de senzații mai tari, ar putea să te irite: ce-i cu vânzoleala asta de trei parale cu o virgină cărei, se pare, îi lipsește o doagă? Și nu fără temeii.

În duminica ceea, am depus la mormântul lui bădia Grig un buchețel modest de flori. Am stat pe băncuța dealături, ținându-ne de mâini.

– Cine-i acest Constantinov? mă întrebă pe neașteptate Adri.

– Nu înțeleg.

– De sculptor vorbesc.

– Nu-l cunosc. Dar ce-i?

Angelica strâmbă din năsuc:

– Nu-mi place. Și Călin, fiu-su, anunța că, la început, compoziția arhitectural- monumentală arăta altfel. A fost modificată din cauza lipsei de spațiu. Îți poți închipui așa ceva? Monumentul s-a prăfuit vreun an și jumătate, pentru că, vezi Doamne, nu s-a găsit loc destul pentru poet în cimitir! Canaliile!

– Dar monumentul e fain...

Fata se ridică, protestatară, îndemnându-mă:

– Uită-te atent la înfățișarea poetului: consună ea cu versurile-i: „Sunt iarbă. Mai simplu nu pot fi”?

Studiaii monumentul, dar nu găsii ce să-i spun.

– Măi redactorule, măi, uită-te mai bine și răspunde-mi: are înfățișarea lui măcar jumătate din gravitatea, uimitoarea simplitate ce le conțin versurile? Nici pe departe nu le are! Să plecăm, că-mi vine să-i sugrum!

– Pe cine?

– Pe Constantinov acela și... pe toți care n-au înțeles și au acceptat să-l instaleze.

– Vieru ne-a lăsat un strălucit monument – poezia. Și nu știu dacă are nevoie și de altele. Să mergem, că întârzim la spectacol.

– Cumpărăm niște flori pentru actori?

– Hai, că nu-i obligatoriu... („Imaculata asta are să mă curățe de parale!”).

– Zgârcitule! Nu obișnuiesc se merg la spectacole fără nicio floare. Că, dac-o fac, au să-mi dea și mie spectatorii când voi fi actriță, nu crezi?

Trasei fermoarul de la buzunărașul-cazna:

– Mai am vreo două sute... și ceva de lei, dar au să-mi trebuiască pentru benzină („Să cheltuiesc cu tine până la ultima lețcaie, și pe urmă să stau flămând?!”).

– Care cavaler normal se pornește cu o domnișoară în capitală cu punga goală?

– Eu te-am adus în capitală pentru o noapte, căprițo („Să-ți fac treaba și să mă întorc, ca un cavaler normal,

cum zici”), dar nu să umblăm haihui zile întregi prin Chișinău...

Castitatea se opri, privindu-mă ca pe-o barabulă degerată:

– Mi-ai studiat așa de minuțios biografia?

– De unde ai mai luat-o și pe asta?

– Mi-ai zis căpriță. De unde știi că am jucat rolul Caprei?

– Ai jucat rolul Caprei? Când?

– La școală. Prin clasa a... VI-a. Când am montat cu profa de română „Capra cu trei iezi” – nu trebuie să-ți spun cine a scris-o?

Începui a necheza. Contrafăcut, răgușit, de se întoarseră spre noi cele câteva capete de „capre” amărâte care vindeau la marginea trotuarului, în căldărușe, pe ziare, legume, buchețele de flori:

– Ai jucat rolul Caprei, zici? N-am știut, zău („Asta mi-a mai rămas – să-ți studiezi biografia de capră!”). Eu nu ți-am zis capră, comoaro. Căpriță ți-am zis. Nu poți nega – te-am dezmiardat cât se poate de gingaș.

– Sigur, sigur, domnule, și fâțâita se apropie de o bătrânică. Cât ceri pe buchețelul ăsta de trandafiri, mătușă? Douăzeci și cinci? E cam mulțisor pentru buzunarul cavalerului meu care trăiește sub limita existenței, dragă mătușă. Dacă-l dai cu cincisprezece... Perfect! Plătește, domnule cavalier.

Când intrarăm în hol, cu copiii împreună, Adri îmi suflă misterios în ureche:

– Nu mai planează la „Licurici” atmosfera ceea de pe timpul când trăia Titus Jucov... Îți spun un secret: tatăl re-

gretatului director al teatrului, preot fiind în satul nostru, le-a botezat pe surorile mele mai mari... și pe mine tot.

Începu spectacolul. Îi luai lăbuța miniaturală în palma mea și o ținui așa până la sfârșitul spectacolului. Îmi amintesc doar că spectacolul era cu păpuși ce vorbeau în versuri. Fabula era simplă, foarte actuală și pentru vremurile noastre: un Hămăilă leneș, sătul să mai slujească la stăpân, hotărăște să plece în căutarea unei țări unde alde dânsul duc un trai îmbelșugat, umblând cu colacii în coadă. Reușește să-i câștige aliați pe Miauila, Cioroiul și aceștia doritori de huzureală fără muncă. Refuzară însă să-i însoțească Furnica, Albina. Ajung ei și, cum trec hotarul, îi întâmpină un viscol și un ger cumplit, doi ghețari sunt gata să-i strivească și un urs alb – să-i mănânce. Eroii noștri se întorc în țara lor, făcând o uimitoare descoperire: meleagul lor e cel mai frumos din lume!

– Îmi permiți să-mi scot batistuța ca să-mi șterg ochii?

I-am expulzat mâna din laba-mi ocrotitoare și mă încreți uimirea văzându-i obrajii plânși. Viitoarea actriță se sculă în picioare, aplaudându-i cu foc pe interpreți care erau chemați la rampă. Ei ieșiră surâzători și sala toată, ridicată-n picioare, explodează și mai abitir în aplauze. Adri își făcu loc, urcă grațioasă treptele și-i întinse buchetul unui flăcăuan scund și urâțel, interpretul Cioroiului.

O așteptai, ieșirăm tăcuți. Mă luă la braț. Și pornirăm spre parcul din inima capitalei, care are și el înfipt în inima lui bustul faimosului african crețos – gloria poeziei ruse. Care, exilat în Basarabia cea cu plăcinte și vin de soi,

a avut plăcerea sadică, în scrierile sale, s-o împrăște cu noroi. De aceea, de când mă știu, obișnuiesc să ajung la bustul lui Eminescu, Creangă și ceilalți clasici pe din spate, să nu fac alergie privindu-i mutra îngustă, arogantă. Dar mai e de mers până acolo și o întreb de ce l-a preferat pe urangutanul pitic, de i-a înmânat florile, și dacă i-a plăcut spectacolul.

– Nu-l vorbi de rău, că nu-i chiar așa de urât. I-am dat buchetul, pentru că Cioroiul lui a fost cel mai convingător. O, sigur că mi-a plăcut spectacolul! Numele regizorului ăsta, Leonid Cibotaru, e puțin cunoscut, dar văd că montează spectacole bune. Dar ce mesaj actual, dle! Trebuie să-i pregătim pe copilașii noștri de pe-acum să nu-și părăsească meleagul unde s-au născut și crescut, în căutarea copitelor de cai morți.

Îi răspunsei că spectacolul e actual, dar că textul e slabuț...

– Nu cred, flutură din coama-i de păcură. Actorii noștri n-au abilitatea să-și spună replicile în versuri. E mult mai dificil și... nici nu prea are cine să-i învețe.

Acceptă s-o conduc pe din spatele africanului, dar ținu să trecem, mai întâi, pe la bustul lui Nichita Stănescu, poetul ei preferat.

– Mi-a fost și mie pe când eram student, dar... mai târziu mi-am dat seama că are și rebut. Trei sferturi din poezie – a spus-o într-o conferință chiar Gheorghe Grigurcu care l-a cunoscut personal în anii lui de celebritate.

– Ai cui ani de celebritate – ai lui Stănescu sau ai lui Grigurcu?

O sărutai părintește pe frunte, lăudând-o că are simțul umorului. Adăugând că în apele celebrității s-a scaldat în tinerețe Nichita, pe când criticul Grigurcu detestă celebritatea, considerând-o amorală.

– De ce-i amorală, domnule? N-are dreptate Grigurcu acela al dumitale. Celebritatea falsă, obținută prin lingușire, concesiile murdare în fața propriei conștiințe, poate fi considerată amorală. Dar asemenea celebrități, bădiță, sunt niște celebrități de paie, care se călătoresc în anonim, până la urmă, nu? Una adevărată, clădită prin caznă, sacrificii, totală dăruire, nu poate fi nicidecum amorală!

– De la cine ai compilat tu, comoaro, citatul ăsta?

Terorista ultimei nopți ale mele de hotel mi se desprinsese de braț, de se înfipse în irisurii mei cu cei doi tăciuni fierbinți, lovindu-mă peste bot și peste inimă cu aceste cuvinte, pe care, cu o topică și o stilistică un pic modificată, îi rog pe prietenii ce mă vor supraviețui să mi le incrusteze pe o plăcuță de inox, sub cruce:

– Domnule Pădurariu, fii calm: dumneata n-ai cum să te învrednicești nici de una falsă, cu atât mai mult, de una adevărată...

41 Să auziți, și să nu credeți! Pentru că nu-i de crezut așa ceva! Întâi Directorul o invită-n birou pe actrița Adri, iar după un sfert de oră mă cheamă pe mine. Ve-deți? Nu spun că mă invită, („Măi Pădurariule! Ia să intri tu la mine. Dar mișcă-ți curul rapid, că ți se îngrașă rău în ultima vreme!”), pentru că formula drăgălașă ce mi-a în-

fipt-o-n auz celularul, ați auzit-o și voi, nu semăna defel cu o invitație.

Cobor scările ca un adolescent, verific dacă nu mi-e alunecat fermoarul la prohab – mă probozise odată șeful, în prezența șoferilor din curte, că mi-e deschiat – mă salut cu secretara și ea-mi spune, cu un zâmbet subțire, să intru. Bat în ușă. Deschid. Directorul mă poștește să iau loc, arătându-mi fotoliul de lângă masa lui solidă – semn cunoscut de toți, că va avea loc o discuție serioasă, mai degrabă fără frecuş.

– Ieri primarul – știi că mi-e prieten, nu? – mi-a comunicat o veste foarte bună – s-a eliberat terenul de lângă cimitirul vechi, unde fusese cândva benzinăria. Și-mi rezervează și pentru teatrul nostru un loc pentru două morminte. E chiar lângă drum – minunat loc! – e un mare noroc să ai căscioara de veci acolo! Ai să faci tu un șaşlâk pentru asta... Ce zici – îl cumperi?

– Dar nu mă pregătesc să mor, domnule Director, bolborosii, băligat de resentimente. E prematur să...

– Lasă, mă, asta! Omul, dacă-i sănătos la cap, cum iese din piz... mă-sii, trebuie să-și ocupe un loc la cimitir. Ia exemplu de la mine: cum au măsurat terenul pentru „Aleea actorilor” la cimitirul cel nou, eu înaintea tuturor l-am ocupat pentru mine și Ileana mea, Dumnezeu s-o ierte, și-n prima săptămână chiar mi-am instalat gârduțul.

– Și eu aş vrea în „Alee...” să...

– Totul e ocupat! mi-o tăie Directorul, începând să aburească de supărare. Tu, ce, ești actor?!

– Nu sunt, așa e, mă învoii eu, moale de tot, dar de ce

să cumpăr locul cela pentru două morminte, când eu... sunt numai unul?

– Ai să te însori! se foi în jilț șeful. De-aceea am chemat-o și pe Adri acum un sfert de oră. Vă interzic de-acum înainte să vă fre... în biroul tău! Acasă, mă Ilie, mă, se face sex. Creștinește, în pielea goală, pe cearșafuri curate, nu pe masă sau pe podea, sălbaticilor!

De prisos să mai spui ceva: Directorul era la curent cu tot ce respiră, oftează, geme în birouri, cabinele de machi-aj etc. Mai știam și eu: în afară de sălile de spectacole, holurile, coridoarele teatrului, nu fuseseră instalate în alte locuri camere de supraveghere. Asta a mai lipsit! Dar totuși, dacă firul vizual-auditiv al escapadelor noastre erotice ajungea în biroul Directorului, neapărat că trebuiau să existe un ochi și o ureche, amândouă vii și receptive, care le contabilizau.

– Ai înghițit gălușca, Pădurariule?

– Am înghițit-o, dle Director...

– Prea bine! Mai întâi, te duci, chiar azi, să plătești locul și comanzi garduțul. Că ar putea să ți-o ia alții înainte – totul e posibil în orașul nostru. Vine țiganul, bunăoară, – știi că cimitirul e în mahalaua țiganilor? – și vede că nu l-a ocupat nimeni, sapă groapa și-o înmormântează pe soacră-sa – ai s-o dezgropi după asta tu? Sună telefonul. Directorul ridică, dă indicații scurte cuiva, închide, apoi își răsucesce zâmbetu-i ironic spre mine: Iar săptămâna viitoare te însori și tu. Că-i femeie frumoasă, bre, – păcat că n-am agățat-o și eu când am angajat-o... Te însori și-atunci îl rog și eu pe primar să

vă dea o cămăruță la vreun cămin, ca să-ți faci și ție un puradel...

– Dar dacă Adri nu vrea? închisei pleoapele, ca un osândit.

– Cum să nu vrea, domnule? căscă Directorul ochiul, stângul, mai accentuat. Ea, care a fost căsătorită cu un sinucigaș... spânzurat, de la care are și un copil, să nu se vrea măritată cu un secretar literar ca tine? Drept e că... nu faci tu nicio plească-n teatrul ăsta, dar asta-i altă problemă. E vina mea că nu vă pun la treabă și vă țineți numai de beții amândoi – crezi că nu știi că tot peste-o zi vizitați crâșma ceea de peste calea ferată? Da' de măritat te asigur eu c-o să vrea – unde mai găsește ea așa cavalier... vrednic?

– ... care a trecut de cincizeci, precizai eu, brusc, alunecând cu juma' de inimă în melancolie.

– Nu contează, protestă moale șeful. Apoi îi sări cepul: Măritată, zici, ar putea să nu dorească, dar... sex vrea?!

– Ca să fiu sincer, îndrăznesc, ca un june nevinovat eu, mai mult la insistențele mele...

– Clar. Doar n-are să te tragă ea de mânecă! Îmi place, Pădurariule, că ești insistent! Dar și dânsa trebuie să-și dea seama – cum să refuze un... dramaturg, care a scris o piesă special pentru dânsa? Că nu toți dramaturgii noștri se încumetă să scrie monodrame. Și încă la comandă.

Și atunci mă smiorcăii cât se poate de contrafăcut:

– Ei, ce dramaturg mai sunt și eu... cu o singură piesă în scenă?

– N-ai s-o ai nici pe asta – am scos spectacolul din repertoriu.

Acum însă simțeam „că pe cap... [îmi] cade cerul”. Așteptam. Mă furnica în orbita ochilor. Era destul să fi scos o silabă, drept vă spun că aveam senzația asta, și mi-ar fi țâșnit lacrimile. Directorul, se vede, observă că făcui în pantaloni.

– Nu mai lua și tu așa aproape de inimă. Înțelege măcar tu, că ești om de teatru: păstrez în repertoriu spectacolele ce aduc venit. Țasta, cu biletele ce se vindeau aproape la jumal` de preț, că se juca în sala mică, deabia îmi acoperea consumul luminii. Ce să mai vorbim, Pădurariule? Are și un mesaj plicticos, enervant chiar. Cum să asculte-n scaun tineretul ăsta al nostru, o oră și ceva, văicărelile unei muieri care-și plânge dezamăgirile de pe urma unei căsătorii cu un nenormal, obsedat în permanență să-și pună capăt zilelor? Și, după o pauză, bună totuși de băgat sub unghii: Or mai trece vreo cincisăse ani, va veni altă generație de tineri și, poate, vom reveni la el... Și, când mă ridicai să ies: Poate prietenul ăsta al tău de cataramă, Dicționarul, cum îi ziceți voi, acceptă să plătiți în doi locul acela, că-i o ruină de-acum și trebuie să se gândească și mai serios decât tine unde-l vor păpa viermii. Nu sunteți poponari, dar nu v-ați simți rău acolo alătura...

– Are loc. Lângă soția-sa. Și-a afișat de-acum, ca și dumneata, fotografia pe monument.

Și ieșii. Fără să-i zic „La revedere”. Fără să-i pup mâna, că s-a angajat să mi-o starostească pe Adri și să aibă grijă de locul nostru de veci. Primul gând ce-mi îmboldi creierul a fost să vorbesc cu mireasa. Ca să aflu în detalii ce

năzdrăvănii i-a spus șeful. Știu blocul unde locuiește cu chirie – că de-o sun, ar putea să invoce vreun motiv ca să mă refuze – am să întreb de cineva și-am s-o găsesc. E actriță cât se poate de cunoscută în putoarea asta de provincie...

42 M-am decis să merg pe jos. Să-mi mai răcoresc tărcuța. Să-mi mai adun gândurile. Că erau împrăștiate. Și grele. Și noduroase. Preț de jumătate de oră, mi-am zis, ajung. Și Adri, între timp, își aduce copila de la grădiniță. Bine că mi-am amintit! Intru în magazinul specializat, *Bucuria*, și cumpăr o ciocolată de doisprezece lei. Nu mă înduram să cumpăr o cutie.

Și cum traversez podul Răutului, vreți să mă credeți ori ba, în irisurii obosiți îmi apăru, clătînându-se-n galbenul arțarului de sfârșit de octombrie, halatul gălbior al Licăi...

...În seara ceea, după ce trecusem prin zborul îngândurat al frunzelor din parcul întomnat, intrarăm în garsoniera mea. Și iată-ne, stând față-n față la măsuța cu cele două farfurii încărcate cu șnițel și colorate cu icre roșii. Aduse de ea special pentru acea întâlnire.

Destup înfrigurat sticla de *Barza Albă*, torn în cele două păhăruțe. Ciocnim.

– Bine-ai venit, draga mea colegă de clasă!

– Bine te-am regăsit, în sfârșit, dragul meu coleg! Și servește, te rog, din șnițelul pe care l-am gătit special pentru tine.

Urmă o pauză umplută doar de clefăitul meu. Mă răfuii rapid cu tot ce era în farfurioara dinspre mine și, înfipt cu văzul tulbure de dorință în golul ei desăvârșit – al farfuriei, deocamdată – căzui pe gânduri. Musafira îmi observă alunecarea-mi în visare:

– Ți-ai amintit de ceva trist?

– Dimpotrivă. Mi-am amintit de niște cuvinte șoptite la ureche – de dragul lor m-aș sacrifica ca Giordano Bruno în Piața Campo dei Fiori. Dar nu înainte de a abjura în public doctrina din „Gli eroici furori”.

Lica îmi trimise albina dulce a zâmbetului:

– Spune, mai întâi, care sunt acele cuvinte, după care îmi lămurești și mie ce idei propaga Bruno în acea lucrare, că n-am auzit până acum de ea.

– „Noaptea asta ai să mă ai a ta cum îți dorești” sunt acele cuvinte magice. Mi le-a suflat discret la ureche o doamnă adineauri în parc. Iar în „Gli eroici furori”, călugărul naiv Giordano ia apărarea dragostei platonice prin care nenorociții ce se mulțumesc cu ea se apropie mai lesne de Cel de Sus.

Lica râse cu toată gura, rotunjindu-și a patimă cele două petale de roze:

– Nu face păcate, Titus dragă. Iubirea platonice e cea mai curată de pe lume. Și cea mai plăcută lui Dumnezeu, firește. Vreau să te rog să n-o ridiculizezi, că nu-i bine.

– Și eu vreau să te rog să-mi zici în continuare Ilie, dar nu Titus. În școală mă supăram, crezând că mă luați peste picior...

– Cu riscul că ai să te superi și acum, dar eu nu-ți voi spune decât Titus!

Și Lica se ridică, de veni, toată învolburată, și mă sărută pe buze. O ridicai în brațe și o răsturnai, furios și aprins, pe canapea. Trasei de pe ea halatul, ci mă rugă doar cu buzele tremurate pe ale mele:

– Spală-te și tu un pic până aștern eu patul...

...Halatul gălbior se evaporă când ajunsei la stația „Steluța”. Traversai strada și o cotii la dreapta, printre blocuri cu cinci etaje – toate surori gemene, fătate de același proiect de croială sovietică, cu balcoane mici de diverse culori, privind la trecători prin geamuri de toate dimensiunile posibile și ținând în coarne rufe spălate în apele amărâte ale tranziției.

Fiorul amintirilor plesnise și mă întrebam: pornit la întâlnire cu Adri, de unde această vâslire a memoriei spre unica femeie care, deși nu m-a înrobit, de altfel ca și toate celelalte pe care le-am cunoscut, mi-a lăsat în suflet, cu plecarea-i în infinit, un gol atât de pustiitor, de parcă bozul nimicitor al cancerului ce mi-a răpit-o i-l plantasem în intestine eu...

Acum îmi port pașii prin băltoacele ce nu se usucă în această urbe aproape nicicând, întrebându-mă bleg: am mai avut eu, în afară de Lica, vreo femeie care să mă adune cu atâta dulceață la sânu-i? Și s-o facă cu atâta simplitate și dorință nedisimulată? Ca în seara cea când, luându-și pe cont propriu o micuță vacanță, a făcut sute de kilometri ca să ajungă la mine, în bârlogul meu închiriat de 14 metri pătrați.

Mă opresc lângă o gheretă să-mi mai trag sufletul. La trei măsuțe amărății tranziției beau câte o cinzeacă. Cu plăcinte. Tot micuțe, amărâte. Simt că mă furnică la lingușiță. Mi-e foame rău. Ce-ar fi să-mi cumpăr și eu una și s-o mănânc mergând? Mă apropii, cer. Vânzătoarea, o durdulie cu bujori în obrăjori, îmi studiază imaginea, apoi îmi răspunde cu cele două plăcințele alungite ale buzelor: „Cestno: s brânzoi mogu dati, no oni pozavcerașnie (Nu vreau să vă mint: cele cu brânză sunt de alaltăieri)”. Înghit în gol. Mă interesez dacă nu are de cele cu cartofi sau varză. Îi pare rău. Nu are. S-au terminat.

O cățea, cu pulpele bălăbănind a gol de tranziție, se gudură la picioarele unui bărbos cu cușmă jerpelită ru-sească.

– *Pașol nahui!* o lovește cu piciorul bărbosul.

De la masa vecină, un ins uscat și încovoiat ca secera lui Voronin se ridică și se apropie de vânzătoare. Cere o plăcintă. Cu brânză de alaltăieri. Cheamă milos, rugător:

– Hai vino, amărâto, că asta-i pentru tine... Nea-nea, unde-s cățelușii tăi – nu-s flămânzi și ei ca tine?

Cățeaua, cu ochi de pățită, radiografiază plăcinta, apoi, pe rând, pe toți mușteriii de la cele trei mese, mai îndelung oprindu-se, firește, la bărbosul ce-o lovise cu bocancul. Mai ezită totuși. Ca s-o apuce, în sfârșit, temător, cu prudență și să se retragă cu ea după gheretă. Moldoveanul generos mi se adresează, venind cu explicațiile de rigoare:

– Mi-e jale de câinii aștia. Îi aduc, domnule, mititei, de la țară și-i lasă în plata Domnului. Iese că un cățel n-au cu

ce-l hrăni, dar case cu două-trei etaje au cu ce ridică! Sunt zgârciți și proști, domnule! Că am vorbit la telefon aseară cu văru-meu: zice că jumătate de sat n-are să iasă la votare acum, pe 30 noiembrie. Bine, mă, îl întreb: sunt hoți buni ăștia din Alianță, nimeni nu spune, dar ce te faci dacă vine iar la putere Vorevronin cu camarila lui? Și-i mai ia în bandă și pe derbedeii de socialiști ai lui Durdonel, și pe cei nu mai puțin derbedei din „Patria” kremlinistă? Că-s hrăniți bine cu bani de Moscova. Are să vă fie mai bine în țarcul lui Putin? Că nebunul ăsta se crede un al doilea Petru I și mâine-poimâine ne-om trezi cu tancurile rusești în Piața din Chișinău, că lui îi în cur de sancțiunile celea ale Europei și-ale Americii.

– Măi maldavanin, rânji bărbosul, trimițând pe gât votca, eu spus ție nu o dat': nu poate trăit Moldavia fără Rosia. Și Ucraina tot nu poate. Și Putin nostru... și vostru vrut acum să ajute. Dar ucrainți, blea, nu votat acum comunisti și cu naționalisti în Radî o să fie tare laji de dânșii!

– Ai înțeles cu cine împărțim noi pâinea din 1945 încoace? mă întrebă moldoveanul ce jălise cățeaua. Stai cu noi aici. Dacă nu-ți ajung bani de-o cinzeacă, te servesc eu...

I-am mulțumit și mi-am îndemnat adidașii prin băltoace, căci înserase de-a binelea. Am ajuns cu ușurință la blocul-cămin pentru familisti, unde-și avea garsoniera tot cu chirie cunoscuta actriță Adri. Întrebai de cele două bătrânele ce mâncau semințe pe banca din fața scării. Ele mă priviră lung și cu zâmbet de șireată suspiciune, numindu-mi etajul și numărul.

Urc. Apăs butonul. Aștept. Iar apăs. Deschide. Adri. În hălățelul albastru ce-i șade atât de bine! Fața-i radioasă încremenește-n uimire:

– Tu?!

– Eu, Adri...

– Și de ce vii fără să mă suni?

Tac. Caut s-o privesc în întunericul ochilor. Ei fug. Nu-i pot prinde.

– Mă lași să intru, Adri?

Fruntea-i frumoasă se încrețește urât. Buzele-i ce m-au înnebunit toți anii tremurată. Fără dulceața ce-o știu. Fără fiorul ce-mi dădea uneori amețeli. Tremurată a mânioasă răzvrătire:

– Nu pot, ghinionistule. Am un bărbat în casă. Și, dacă văzu, pesemne, că îmi pierise piuitul, rămânând înfipt, ca betonul lui Ghimpu al primei Alianțe pentru Integrarea Europeană: Ce propui: să facem sex în grup? Cum ne ducem apoi să ne jurăm credință în fața popii? Că Directorul vrea să ne unească pe veci – și aici, și pe lumea cealaltă. Trebuia să te pețescă și pe tine – nu te-a chemat? Că ne-a găsit și loc pentru morminte. La amândoi.

Rămasei mut. Sprijinit cu umărul de perete.

Adri închise ușa. Și inima-mi. Pentru dânsa. În vecii vecilor. Cel puțin, cu acest ghimpe negru în creier coborâi scările, tot cu el, răsucindu-mi-se a disperare în toată ființa-mi, ajunsei la ghereta cu plăcinte și votcă *Pșenicinaia*, de comandai o sticlă întreagă. Invitându-l la o masă liberă pe moldoveanul ce hrănise cu o plăcintă cățea.

– Te văd tare indispus, frate, observă dânsul, sculându-se, ca să revină rapid cu trei plăcinte. Două-s pentru tine, că am mai mâncat una cu rusul. Vrei să te îmbeți, cum văd eu...

– Vreau.

– Și eu, se înveseli un pic moldoveanul. Îmi zice Feghia. Adică... Tudor, dacă ne luăm după aiștia căpoși care spun că suntem români.

– Și nu suntem?

– Sigur că nu. Și aruncă-n gât lichidul. Suntem moldoveni și punctum.

– Dacă știam că ești... un prost, nu te mai invitam cu mine la masă.

Feghia mă privi uimit, încruntă un pic sprâncenele:

– Am *pervôai razread* la box și... aș putea, din câteva mișcări, să te las țol lângă masa asta, dar n-o fac. Simt că ai ceva greu pe suflet și... vrei să te descarci pe cineva. Ei, bine, socoate că te-ai descărcat. Mai toarnă, că... și eu sânt tare amărât...

Torn. Ciupesc dintr-o plăcintă. Beau.

– Nu ciocnești? Și mănâncă, omule, că ai să te flioșcăiești acuși... Hai, că *vâtrezvilka* au desființat-o democrații iștia, dar te pot duce la post și te curăță de parale.

– Polițiștii noștri nu-s corupți, ei luptă cu corupția.

– Măi, tu, dacă vorbești serios, ești mult mai prost decât mine. În țărișoara asta, dacă mai dai peste vreunul care nu fură e numaidecât țâcnit ori nu are ce fura. Tu toarnă-ți, că eu am mai luat câteva pahare cu rusul acela care-l pupă-n cur pe Putin.

Ciocnim. Eu înfulec tot lichidul, Feghia – doar pe jumătate. Și își continuă discursul:

– Și te rog să nu te socoți mai mare patriot decât mine. Eu am fost la toate marile adunări naționale și n-am lipsit aproape la nicio ședință a cenaclului *Vatra* ce-l conducea la universitate istoricul acela, Dobrogeanu, cu care, când ne întâlnim, mai trag și cu el câte-o cinzeacă.

– Ei, ei? Și de ce te consideri moldovean, și nu român?

– Pentru că, după ce ne-a trădat k.g.b-istul acela cu barbă, care răcnea la megafon din copaci că vrem unirea cu România, nu mai pot să cred în nimic! Și nici nu vreau să cred, înțelegi, măi...? Cum îți spune?

– Ivan Ivanovici.

– Am avut noi un closet, Ivan Ivanovici, ce-a călărit r.s.s.m.-ul cât Leonid Ilici i-a călărit nevasta – zicea lumea ca era o muiere tare frumoasă – tu ai văzut-o vreodată? – dar dacă ești și tu Ivan Ivanovici, n-am ce să fac. De cine vorbeam, măi, că mi-a sărit din cap?

– De bărbosul cu megafonul.

– Da, bre, de dânsul – tu știi că iar vrea să nimerească cu partidul lui în parlament? În țara asta, e în mare cinste să fii derbedeul neamului și, după ce lumea mai uită de asta, să te ceri pe la televiziuni ca să le amintești camarazilor pe care i-ai trădat că de-acum încolo nu vei fi un derbedeu ascuns, cumpărat de Kremlin, ci un derbedeu necamufat, cu actele în regulă, dar același pupcurist kremlinist.

– Feghia dragă, din gura ta ies idei geniale, dar hai să mai tundem și paharul ăsta, că vreau să mă târâi acasă și să mă culc.

– Măi Ivan Ivanovici, te duci la culcare odată cu găini-le? Hai, fii sănătos! Și să ne mai întâlnim, că pe mine mă găsești aproape-n fiecare seară la una din mesele astea...

Carafa de *Pșenicinaia* era *pșeniciniită*, cu cele două plăcintuțe cu brânză de alaltăieri. Feghia își șterse gura cu o batistă în mai multe culori, dar rămase-n scaun. Eu mă aplecai reverențios în fața capului mișos al vânzătoarei, expus în vitrină, și o luai cătinel printre băltoacele pe care le deslușeam aproximativ. Ca să ies, tot aproximativ, la stația de troleibuze. Era 9:00 și aveam toate șansele să ajung pe jos în culcușul meu închiriat, că după această oră circula numai transportul privat al tranziției – niște autobuze ce horcăie în permanență gaze puturoase, ca fostele tractoare sovietice cu șenile, T-40. Iar în buzunarul meu de dramaturg cu o singură monodramă, și aceea trasă pe linie moartă, foșneau timid doi lei cu care te puteai achita doar pentru un bilet la troleibuz...

43 A doua zi, sculându-mă cu bostanul cât o râșniță, băui din robinet o lingură cu picături de valeriană – în ultimii ani, motorașu-mi hazliu o cam ia razna – apoi pu-sei la fiert ultimele două ouă din frigider. Aveam remușcări penibile – trebuia să cheltuiesc ultimii lei pe votcă?! Idiotul! Pe cine am vrut să mă răzbun eu, pe Adri? Și ce stresuri mi-a produs ea, mă rog? Că m-a refuzat să mă primească-n garsonieră? Mare brânză! Se cordește și cu alții? Bine face! Trebuie să-i țină doliu nenorocitului acela

de sinucigaș? Sau... să-mi fie fidelă mie? Nu i-am cerut asta și dansa, așijderea.

Și, când dădai drumul la apă să călesc cele două ouă, mă însenină: păi, ideea idioată a Directorului mă împinse să plec la ea! De când se eliberase de căsătoria ei oribilă, nu mi-a venit niciodată-n gând s-o iau de soție. Mă satisfăceau pe deplin vizitele ei în birou, și acelea cam rare, care finalizau de cele mai multe ori cu o partidă de sex. Și ea, în ultimul an, părea mulțumită („Dragă Ilie, după fiecare escapadă erotică în biroul tău, mă gândesc tot mai puțin să-mi refac familia. Cu tine, cu atât mai mult – n-am avea nimic de câștigat ambii”). Și venea de fiecare dată cu explicațiile de rigoare: că am uni două sărăcii mici într-una singură, ceva mai măricică; că, și după ce trecem într-un apartament cu două camere – tot închiriat! – va fi nevoită de asemeni să-și înăbușe gemetele... – să nu le audă fiică-sa! În fața acestor argumente, e curată naivitate să mai spui ceva.

Dar nu în asta rezidă tot ridicolul situației, ci în cu totul altceva – eu niciodată, cum vă spuneam adineauri, chiar niciodată, după ce devenise văduvă, nu-i spusese nici jumătate de cuvânt că mi-o doresc de soție! Ba avusesem și imprudența să-i mai destăinuiesc că am avut o relație, unica serioasă, cu o colegă de clasă, Lica, și, dacă n-ar fi luat-o Domnul prea devreme, mi-aș fi întemeiat și eu o familie. Adri mă îmbrățișă, compătimindu-mă („Vai, da` eu, proasta, am crezut toți anii ăștia că sunt aleasa unică a inimii tale...”), și nu-mi păruse atunci falsă.

Iar dacă ar fi cazul să fiu până la urmă sincer cu cititorii mei, incomparabil mai mult am ținut tot timpul – oricât

ar fi de straniu! – la Adri din tinerețea ei sturlubatică, la studentica Adri, care continuă să-mi ofere – peste atâția ani! – cu atâta nevinovată dezinvoltură și cochetărie clipe de revelație, încălzindu-mi amintirile.

Pentru că nu terminasem în capitolul anterior să vă povestesc până la sfârșit despre promenada noastră prin parcul central al capitalei, după vizionarea spectacolului acela pentru copii de la Teatrul de Păpuși „Licurici”. Îmi amintesc și vă amintesc și vouă că puiculița mă uimise prin reflecțiile ei asupra problemei spinoase vizând celebritatea. Chiar lăsasem cuvânt către prietenii mei rugându-i, după stingerea mea, să incrusteze pe o plăcuță de inox, sub cruce, acele cuvinte ale ei: „Domnule Pădurariu, fii calm: dumneata n-ai cum să te învrednicești nici de una [celebritate] falsă, cu atât mai mult, de una adevărată...” Firește, modificând stilistica și adăugând ceva cuvinte. Bunăoară: „Odihnește-te în pace, prietene drag. Care n-ai avut parte nici de o celebritate adevărată, nici de una falsă”. Ei, cum vă pare? Mie-mi sună cât se poate de simpatic. Vai! Ce-ar fi să mi-l iau titlu pentru acest roman! Ce-ar fi să renunț la „Ghinionistul urcă la ceruri”? Care urcat, domnule, care urcat? Trebuie motivată cumva metafora asta. Decamdată pare a fi cusută cu ață albă... N-ar fi mai potrivit: „Celebritatea ghinionistului”? Chiar fără să-l dau între ghilimele, nuanța oximoronică a primului cuvânt face titlul mai intrigant. Ar putea să se întrebe cititorul: „Ce fel de celebritate ar mai putea avea și un căcăcios de ghinionist?”.

Și totuși, nu-i prea bine. La primul titlu am renunțat chiar la începutul manuscrisului, acum, iată-mă renunțând și la al doilea. Și o fac aproape la finalizarea lui. De fapt..., când îl începi știi, nu însă și când închei manuscrisul. Într-o scriere epică, presupun, ultimul punct îl pui când simți că te-ai epuizat. Tu, ca narator: nu mai ai ce-i comunica de preț eventualului tău cititor. Și ele, ca personaje, de asemeni: nu mai au ce comunica între ele sau, dacă continuă s-o facă, dialogul, ai intuiția tu ca povestitor, va fi unul banal, ca ciubota lui Ivan. Atunci, dacă te-a înzestrat Domnul cu un micuț bun-simț și un respect sănătoșel pentru cititor, îl pui. Punctul. Ultimul. Și lași manuscrisul să se odihnească. Să se așeze cât mai comod în scaunul tăcerii. Și să aștepte. Minte mai odihnită a naratorului. Spiritul lui, în sens de duh, mai îmbunătățit. Ambele – ale tale, firește. Ca și metaforele în-sănătoșite de prăfuit, răsuflat. Pentru că sunt necesare ca aerul lui Dumnezeu nu numai poeziei, ci și prozei. O narațiune, fie și îngrețată de erudiție, fără scilipirile metaforei, ale tropilor în genere, nu numai adoarme, dar și irită. Și când aceștia trei – mintea, spiritul-duh, tropii, înveșmântați în înțelepciune și cutezanță, ambele revigorate, încep să bată în tâmpurile povestitorului, acesta revine la masa de scris. Și-n acea clipă începe miracolul redactării. Autorul care trece peste acest miracol, lăsându-l în totalitate lectorului de carte, e un scrib fără vocație...

În timp ce însăilam rândurile din alineatul de sus, mă sună Dic:

– Măi prietene, am o veste groaznică: cu câteva clipe în urmă, s-a transmis la radio că a murit editorialistul Constantin Tănase... Nu spui nimic?

– Dumnezeu să-l ierte. Am rămas fără regele jurnalismului basarabean. Cu vreo săptămână în urmă, ți-am spus atunci, probabil, l-am sunat să-i propun o rubrică în ziar. Mi-a răspuns: „Măi Ilie, lăsați-mă în pace, că sunt tare bolnav. Abia am putut să apăs pe buton...” Mi-am cerut scuze de la maestru și am închis. După care, simții că se năruie ceva-n mine...

– E semn cât se poate de rău, Ilie dragă, acum, când a rămas o lună până la alegerile parlamentare...

– Bagă-le-n cur! S-a stins cel mai mare publicist al guberniei R. Moldova, dar el îmi vorbește de niște alegeri nenorocite!

– Fără pana lui Tănase, chiar ar putea fi și mai nenorocite! Acum vreo cinci ani, cu editorialele sale, a demolat partidul comunistilor, scoțând tinerii pe baricade, ai uitat asta? Vai de capul nostru! E sărbătoare mare în țarcul ciocan-seceriștilor...

I-am răspuns că jubilează din plin și derbedeii din alte partide, unde s-au oploșit oportuniști de toate culorile dezonorante, capabili să-și vândă mama și tata în schimbul banului și puterii.

Peste două zile, în ziua înmormântării ziaristului, declarată de Președintele țării zi de doliu național, la ora 12:00, când toată suflarea democratică din țărișoară încremenise într-un minut de reculegere, m-am postat și eu în fața oglinzii, așteptând să văd dacă ochii mei pot naște

o lacrimă. Că merita să nască. Sincer și inimos slujitor al adevărului din această provincie românească, ce continuă să fie strunită de zăbalele Kremlinului, acest vrăjitor al verbului publicistic găsisse pe vremuri cuvinte de laudă la adresa unui material de-al meu ce-l blama pe o lichea națională din partidul comuniștilor și care, mai târziu, a evadat, de s-a cocoțat în fruntea unei formațiuni democratice. Dar metamorfoza nu s-a produs – a rămas, cum a fost, – lichea. Nu l-am văzut „în convoi[ul] de-normântare”. Dar erau prezenți alți politicieni din camarila puterii, radiografați virulent de pana publicistului. Și mă întrebam, smiorcăindu-mă cu venin: de ce au venit?; să vadă lumea că-s sensibili? sau se căiesc pentru tâmpeniile făptuite?

Și, ascultând cu juma` de ureche discursurile vorbitorilor pe buza gropii, mă mai întrebam, de-acum cu cele două pahare de tulburel aburindu-mi creierul vlăguit și trist, cum nu se mai poate de trist: trebuia să moară bădia Constantin, cum îi ziceam uneori la telefon, ca să-i simt atât de dureros celebritatea? O, această măreață fantomă pe care-o râvnesc și cei cu har și, mai ales, cei fără de har! Când oare bipedul, marele visător și alesul Proniei, ar trebui să-i savureze parfumurile strălucite și tari – pe pământ, unde invidioșii au sadica plăcere să azvârle cu pietre în el, ori în ceruri, la umbra dulce a unui palmier?...

44 Scotocind prin cele două sertare de la masa unde-mi osândesc aproape zilnic bătrânul laptop, în căutarea unei agende vechi de telefoane, dădui de o scrisoare cu două fețe înnegrite cu pixul. Era adresată Licăi. Se găsea atunci pe patul suferinței. La spital. Nu mai era în stare, mi-amințesc, să mai facă notițe în jurnal. Mi-l dase acasă. Rugându-mă să-l citesc după înmormântare.

Într-o seară, întorcându-mă de la ea frânt, am însăilat și eu aceste rânduri. Să i le dau, a doua zi, să le citească. Dacă va putea. N-a putut. Era în agonie.

Sunt niște reproșuri. Niște strigăte de disperare, în pustiu. Iată doar câteva:

N-am meritat, scumpa mea Lica, măcar a-ți trece pe dinaintea, și eu, păcătosul, am fost milostiv de Dumnezeu să-ți fiu pereche – ah, ce rău îmi pare că n-ai reușit să te dezlegi de prima cununie, ca să putem și noi a ne jura credință în fața altarului... Tu, scumpo, m-ai ajutat să mă simt om, aducându-mi atâta împăcare sufletească! Ci eu, nemernicul, te-am întristat de multe ori prin purtarea mea, dezamăgindu-te. Mă întunec în clipele când îmi dau seama că nu voi mai avea timp pentru a-ți dovedi cât de mult ai însemnat... și cât de mult mai însemni tu, scumpa mea, pentru mine... Ziua nu-mi mai este zi, noaptea nu-mi mai este noapte, rugându-mă în disperare pentru sănătatea ta, pentru ca bunul Dumnezeu să nu mi te ia de lângă mine. Te implor, neprețuita mea Lica, roagă-te și tu lui Dumnezeu – ah, știu că o faci de când ai cunoscut suferința! – ca să mai rămâi cu noi... Spre sfârșit, urmează niște declarații patetice, fierbinți, pe care mă îndoiesc – nu eram beat cumva? – că le-am scris eu: Ești îngerul,

duminica vieții mele, rostul existenței, speranța mea, icoana la care mă voi închina cât mă va ține acest pământ... Și, în încheiere, cu litere majuscule, de tipar: RĂMÂI, O, NU PLECA! RĂMÂI ORI... IA-MĂ CU TINE, IA-MĂ CU TINE, IA-MĂ CU TINE!... Și, jos, în stânga, cu litere mici, clătinate și decolorate, de lacrimi, pesemne: Miercuri, 29.03.2006, iar în dreapta: Al tău care te venerează, Titus.

O recite..., nu, o citesc pentru prima oară. Întorceam foaia de pe o față pe alta, simțind în nări miros de icoană arsă. Stranie senzație. Leșinătoare, stânjenitoare.

Sună telefonul. Deschid. E ArtPop, actorul:

– Ce mai faci, bădie?

– Chiar vrei să știi?

– Sigur!

– Vorbesc cu morții...

Urmă o pauză, după care:

– Ești beat, bădie? Știu că... nu te îmbeți în așa hal, ca să vorbești cu morții. Ce-ai pățit?

– Spune ce vrei – ai nevoie de mine?

– Așa avea... dacă ai fi treaz. Hai că vorbim mâine, când vii la serviciu...

– N-o mai lăsăm pentru mâine. Zii!

– Păi... am scris și eu o piesă vara asta... Și așa avea nevoie să mi-o redactezi.

– N-am înțeles prea bine. Tu scrii piese?

– N-ar trebui să te miri așa, făcu ArtPop și simții în basu-i o boare de reproș. Când eram elev, toate scenariile pentru cercul dramatic din școală le compuneam eu...

Schimbai tonul. Totuși ArtPop era cel mai pasionat de lectură actor din teatru – nu era un secret pentru nimeni. Și dacă alți colegi mai tineri, făcând-o pe regizorul, scriu de zor scenarii, de-ți vine să zbori în cosmos citindu-le, de ce ArtPop să nu scrie... piese? Îl îndemnai, dacă nu se supără, s-o dea lui Dic pentru redactare – era chiar de datoria lui.

– L-am rugat. Nu poate. Zice că n-a făcut în viața lui poezie.

– Și ce dacă?

– Vezi dumneata, bădie... Eu piesa am scris-o în versuri... Tot concediul am lucrat la ea.

Noutatea era mare, dar mi-am sugrumat mirarea, interesându-mă despre ce-i piesa. ArtPop îmi explică cu basu-i cântător: despre cel mai înțelept Făt-Frumos al românilor – Păcală, care-l pedepsește pe un popă hapsân și crud la inimă.

– Nu-i bine, prietene, nu ezitai să-l înfrunt. Pe Păcală îl lași să-și facă treaba cum știe el mai bine, dar pe popă îl înlocuiești cu un boier – tot hapsân și crud. ArtPop tăcea. Asta-mi dădu curaj: Cu atât mai mult, spectacolul e pentru copii. Și-i amoral din partea noastră să scoatem în scenă un popă...

– Clar, bădie. N-am nevoie de alte explicații. E de-ale mirării numai: cum de nu m-am gândit eu la toate astea?! Și închise.

Împăturii în două scrisoarea pentru Lica și o băgai într-un plic vechi. Iar plicul îl introdusei în jurnalul Licăi. La pagina... Taman la pagina cu acele rânduri subliniate de mine cu creionul, căci le recitisem, ca un pedepsit al

sortii, de nenumărate ori: *La vremea vremii, transcendental, vei veni alături de mine... eu îți voi ieși în întâmpinare, ca nu cumva să te rătăcești și să pornești pe o cale stelară greșită... Nu vreau, nu! Nu vreau să te pierd și în eternitate!...*

Închisei smucit sertarul și-mi dădui doi pumni în cap. Doar jurasem! Jurasem să nu-i deschid jurnalul mai mult niciodată! M-a avertizat și doctorul George Drăgan, care m-a trimis de câteva ori să trec electrocardiograma. De-acum câteva zile la rând... are să mă urmărească dispărarea ochilor ei spăimoși cerșind ajutor. Cerșind ajutor! Ajutooor!...

45 – Acum spune-mi clar, sincer: ce vrei tu de la viața mea?!

Intrase ca un vifor spulberând albastru, în pardesiul ei albastru (nici nu auzii de-a bătut în ușă sau ba), și acum sta etalându-și piciorușele zvelte-n ciorapi negri, cu scaunul târșăit până-n jilțul meu, privindu-mă sfidător, ca o dușmancă de prima speță. Continuă, răsucindu-și făcliile irisurilor de mangal în ochii-mi căscați a mirare:

– Fii bărbat, ai curajul și spune-mi odată și-odată: ce dorești tu de la viața mea?

Mă scuturai, revenindu-mi:

– Tu crezi că mi-ar trebui curaj să-ți răspund la această întrebare băligoasă?

Adri, domolindu-și coardele, își aruncă stângul peste dreptul pe care, de cele mai multe ori, mi-l potriveam pe umăr când o lungeam pe masa biroului:

– Tu l-ai rugat pe Director să mă pețască?

Această întorsătură de situație fu atât de neașteptată, încât, în pauza ce se întinse, ca un țol murdar, între noi, mă simții un căzut pân' la gât într-o latrină părăsită, unde, la cea mai mică mișcare, aș fi alunecat ireversibil. Dar trebuia să-i răspund oricum. Mânioasa actriță, care-mi fusese într-un fel pasiunea vieții mele în tinerețea ei inocentă, apoi, când s-a măritat cu nenormalul, sursă de dezamăgiri, dar mai târziu, după moartea spânzuratului ei – și potolitoare de însetări carnale, acum aștepta încordată să-mi deschid pliscul îndărătnic. Și să recunosc ceva ce ar catapulta-o spre piscul orgoliului ei de femeie frumoasă și, poate, și de actriță celebră în urbea noastră-heleşteu. Simțeam, amuzat, că aștepta un răspuns afirmativ din partea mea („Ce-ar fi să-i coc minciuna – vrea s-o audă, nu? Pentru că mi-era frică să nu mă refuze în cazul dacă veneam eu cu propunerea să...?”).

– Ți-ai înghițit limba ori ce?

– E un acord între noi, ca între doi bărbați: să facem așa... să înțelegi tu că e o inițiativă din partea lui doar... („Na, că ți-am cârpit-o!”)

– Așa am bănuțit chiar de la bun început! se însenină Adri. Dar, când m-a chemat în birou, am făcut pe mioara că... nu pricep nimic. Că sunt uimită de propunerea lui și, în același timp, flatată că Domnia Sa se angajează să ne facă asemenea onoare. Ce zici, am procedat bine?

– Ai procedat genial!

– Ei, pentru că recunoști că fac lucruri geniale, dă-mi cheia. Și o înhăță de pe masă, țopăi spre ușă și o răsuci în

broască. După care începu să-și tragă blugii: Hai, pentru ultima oară... să sfințim masa ta – scoate din dulap cuvertura cea și așterne-o. Eu nu mă urnii, până când n-o văzui goală pușcă: Ce faci, Ilie? Îmi admiri sânii? Popoul? Haide, pregătește culcușul, că îngheț. Eu începui să rânjesc. Sardonice. De parcă înfulecasem o porție dublă de *Oenanthe crocata*: Ce naiba aștepți – nu vezi că mi-e frig?

Eu mă ridicai, ca un prinț moștenitor, luai din cui mantoul și i-l pusei pe umeri. Femeia îi prinse nervoasă poalele și se înveli, lăsându-se în jilț. Întrebă cu tremur: Ai avut o cocotă noaptea asta, că... nu mai poți?

Eu lăsați sardonice să-mi sluțască tot monitorul:

– Dar tu mai vrei... după o noapte de zvârcolire carnală?

– Sigur că mai vreau – ce, nu-mi cunoști virilitatea? Și, după ce se cuibări mai bine în jilț, adunându-și sub mantou picioarele: Eu, Ilie dragă, știi ce idioată fidelă i-am fost spânzuratului meu, în timp ce tu te-ai distrat când ai vrut și cu cine ai vrut. Iar după ce l-am înmormântat, eu îmi descărcam până la epuizare stresurile pe scândura scenei, iar tu îți vedeai în continuare de micuțele tale distracții, și n-am încercat o dată să te urmăresc sau, Doamne ferește! să-ți reproșez ceva. Cu ce drept, îmi ziceam? Da, am avut o relație cu bărbatul acela, dar... de-acum gata, de azi am înmormântat-o!

– De ce trebuie s-o înmormântezi? Dacă-ți place cum îți face băiatul, dă-i înainte!

Ochii mari ai lui Adri mă fixară cu o curiozitate de pisică cu ghearele desfăcute:

– Îți bați joc de mine? Aaa, ai pus la cale cu Directorul tărășenia asta ca să mă umiliți?! Și femeia zvârli din umeri mantoul și începu, icnind, să se îmbrace: Ia să vezi ce-i fac eu boșorogului de Director! Chiar acum îl caut și-i pun cererea pe masă – fac eu un... ceva în teatrul ăsta al lui!

– Degeaba te revolți – Directorul are cele mai serioase intenții – să ne împerecheze oficial și atunci... îl roagă pe primar să ne facă un cadou nupțial – o cameră într-un cămin muncitoresc.

Adri încremeni cu slipul argintos în mână:

– Și tu?

– Eu... nimic.

Femeia își trase smucit slipul, fâțâindu-și popoul de miss-lebădă:

– Te-ai aprins de bucurie că, în sfârșit, ți se împlinește visul din tinerețe?

Acum Adri își îmbrăca blugii („Îi tremură mâinile, domnule, – chiar are emoții?”), iar eu îi admiram sânii mici și plini („În orice caz, eu am fost norocosul care – în premieră și cu atâta turbare! – i-am sărutat și frământat în noaptea ceea de pomină de la hotelul *Zarea!*”), în suflet furișându-mi-se o apatie de iarbă-amară. În fond, îmi ziceam, Adri are perfectă dreptate întrebându-mă ce vreau de la viața ei. Dar cum să-i spun ce, dacă în niciun chip n-aș fi în stare să-i spun ce vreau? Uite-o că-și trage cizmulile scurte pe piciorușe („Ce fine îi sunt, domnule! De masat i le-am masat atunci, la sigur, dar... i le-am pupat oare? Că obraznicuța-mi ceruse să i le acopăr cu

săruturi!”), apoi și sâni îi dispar sub puloverul subțire, gri. Îl potrivește, ciupindu-l, la umeri. Are o micuță tresărire – merge, țațoșă, de răsucește îndărăt cheia, scui-pând-o pe masă:

– Cum ți-a părut de data asta partida noastră de sex, domnule secretar?...

46 Mi-am scos *Fiat*-ul de vânzare. Am rugat pe băieții de la teatru să-mi posteze pe internet poza lui (am fotografiat rabla cu aparatul meu, de-o seamă cu mine când începusem să umblu la fete în satul meu de lângă aripa Codrului Cosminului. Și, la două zile după publicarea anunțului, îmi vine un mesaj. Din partea unui maior din Statele Unite, William D. Swenson, luptător contra terorismului din Afganistan, Irak, decorat cu Medalia de Onoare de către Președintele SUA, Barak Obama, și alte mari distincții. După ce-mi declară că-mi cumpără rabla cu prețul anunțat, trece la lucruri care m-au năucit. În traducerea română și cea rusă, nu mi-au fost toate clare. De aceea vă dau, fragmentar, textul în original, cu speranța că nu mă veți bănuși chiar defel că am inventat această istorie:

HERE IS A LITTLE BRIEF INTRODUCTION ABOUT MYSELF I joined the U.S. Army in 2002. I attended Officer Candidate School at Fort Benning, Ga., where I was commissioned as a second lieutenant. I attended the Infantry Officer Basic Course and earned branch qualification in Infantry. I served one tour in IŞraq and two tours in Afghanistan. For my final tour in

Afghanistan i was assigned to Task Force Phoenix, Combined Security Transition Command-Afghanistan and served as an Afghan Border Police advisor, in support of 1st Battalion, 32nd Infantry Regiment, 3rd Brigade Combat Team, 10th Mountain Division (Light Infantry).i was born on November 2, 1978, i am a Major in the United States Army and i was awarded the Medal of Honor on 15 October 2013. i am the first living United States Army officer to receive the Medal of Honor since the Vietnam War, as well as the sixth living recipient in the War on Terror.

În continuare marele luptător cu terorismul îmi declară planul lui de afaceri, de pe urma căruia, dacă voi respecta toate condițiile, mă voi îmbogăți cu 30% din suma de 21.4 milioane ce urmează să mi le trimită mie într-o așa-zisă casetă de metal, restul, 70%, revenindu-i lui, sumă ce urmează să fie investită, cu concursul meu nemijlocit, într-o afacere profitabilă: Or, lui, ofițer al Armatei SUA, îi este interzis să facă tranzacții bancare: *THE PLAN: The box will leave from Iraq on board with the Red Cross jet and arrive to their offices in Europe- Spain, Upon their arrival I shall be linked up with a well respected and experience diplomat by the red cross diplomat agent, who shall accompany the box out of Iraq to Spain , immediately i am link up with him i shall forward to you his contact to enable you negotiate with him the logistics delivery of the box to you . It has to be clear to you, that the diplomat is not aware of the content of the box as it will be marked as your FAMILY TREASURE with bound sealed agreement to avoid tampering of the funds , you shall take control and reach an agreement with*

him as regards to the delivery of the box to you... The box shall contain the money (21.4 million U.S.D) and will be protected with a pin code which I will make available to you alone. You shall not in any case disclose the content and the pin of the box to the diplomat for security reasons... The money: Immediately you received the box from the diplomat that shall be assigned to deliver the box to you, I shall furnish you with the pin code key which you will use to open the box and it shall be subject to you only for your access to the funds. Also I want you to have in mind that your percentage will be 30% of the total sums , while you shall ensure that my own Percentage of 70% will be invested in a lucrative business venture there in your country under your care, as a military man i have none or little idea about business...

S-a sfârșit cu ghinionul vieții mele! răcnii în mine și mă repezii să încui ușa biroului pe dinăuntru. Lăsați deschis mesajul, lăbărțat pe două pagini ale monitorului, dând să mă las în fotoliul jerpelit, dar mă răzgândii prompt: pentru prima oară în cei aproape treizeci de ani de când îmi încălzesc în el fundul, nenorocitul de jilț, jerpelit și cu doseala slinoasă de când îl știu, îmi provocă greață.

Dar nu-mi puteam permite să trag de timp, pentru că maiorul William D. Swenson aștepta cu mare nerăbdare răspunsul meu – accept să mă facă milionar ori nu accept? Că, dacă refuz, dânsul găsește pe un alt partener de afaceri! Deocamdată, s-a oprit la candidatura mea („Au intuiție de diavol americanii ăștia, ce să mai! Imediat a înțeles maiorul cu cine are de-a face, că se poate încrede în mine!”). *Am nevoie doar de cuvântul tău de încredere și*

asigurare să cooperezi cu mine, menționa în ultimul alineat. Și, ca să te convingi de onestitatea mea, îți trimit și un set de poze ale mele. Dacă te decizi, trimite de urgență pe acest e-mail datele tale (numele, prenumele, adresa exactă de la domiciliu, nr. de telefon, pentru că trebuie să începem înregistrarea casetei cu datele tale în calitate de proprietar, pentru a putea expedia caseta cu cele 21 de milioane din Irak în Spania, de unde un diplomat foarte serios al Crucii Roșii va pleca cu ea în țara ta pentru a te găsi...

Recitesc de câteva ori textul, corectându-i greșelile stilistico-gramaticale. Vouă vi-l dau curățat. Încep să transpir. Mă repăd la laptop. Îmi tremură labele. Trebuie să-i dau răspunsul. Imediat! Până nu s-a răzgândit. Trebuie să mă țin de coada lui („Americaniii ăștia sunt oameni de cuvânt și hotărâți, nu-s niște terchea-berchea alde noi!”). Mă apuc: *Stimate Domnule* („Îl scriu cu majusculă – cred că se va pricepe de ce”) *William D. Swenson, am primit mesajul D-voastră. Mă bucur foarte mult* [Șterg formula superlativului, să nu creadă că am leșinat de plăcere – nu-i bine], *că m-ați ales pe mine pentru această afacere. Sunt un om al scrisului...* („Ce-ar fi să-l pocnesc cu o minciună și să-l anunț că-s membru al Uniunii Scriitorilor din R. Moldova și din cea a României? Aș arăta mult mai solid...”). Șterg, revin: *Sunt un om serios, scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor din România și din cea a R. Moldova, dacă ați auzit de așa țară. Accept cu mare plăcere...* [Renunț la „mare plăcere” – e prea de tot, trebuie să fiu cât mai modest. Revin:] *Accept propunerea D-voastră de a Vă fi partener de afaceri. Fiți sigur: am des-*

tui prieteni... [șterg] cunoscuți în eșaloanele puterii de stat, pentru a Vă ajuta să Vă alegeți cu venituri considerabile de pe urma investiției celor 15 milioane de dolari ale Dumneavoastră [făcui fulgerător calculul cât îi revine americanului după ce-mi iau partea mea – peste șase milioane!]. Vă expediez copia buletinului și nr. celularului meu. Încă o dată Vă mulțumesc pentru încredere. Vă sărut... [iarăși șterg] îmbrățișez. Cu întreaga considerațiune, Ilie Pădurariu.

47 Cum de-am uitat, cititorule, să-ți comunic – asta ar putea să te amuze cu adevărat! – despre ce s-a ales cu locul acela din cimitir pentru două morminte – al meu și al nu știu cui, pentru că însurătoarea mea cu actrița Adri trecuse pe linie moartă. Dar pentru că mă frământam să găsesc un alt nenorocit să dorească să-mi facă, alături, veșnică companie subterană (de unde bani să plătești pentru două locuri?), Dic s-a decis să-i ceară sfat fostului său învățăcel și Episcopul s-a oferit îndată să plătească dânsul jumătate de sumă („Las’, Ștefane, că găsesc eu pe cine să-l prohodesc alături de amicul tău”).

După ce am ridicat certificatul de viitor locatar al cimitirului din mahalaua țigăniei, m-am dus cu ArtPop, că se pricepe de minune în ingineria construcțiilor, am măsurat locul și am bătut patru țaruși. Și, lămurit lucru, ne-am decis să plecăm la crâșmă să sărbătorim evenimentul. Eu propusem s-o facem în doi, dar ArtPop își încruntă sprâncenele („Chiar te zgârcești, bădie, să plătești pentru încă juma’ de litru de vin și o plăcintă? Știu

ce vrei să spui: că a refuzat să plece azi cu dumneata. Ce să-i faci? E orășean get-beget Dicționarul și putorile astea fug de lucru, ca dracul de tămâie...”). Și mă calmă, anunțându-mă că a adus, cum făcea de altfel de fiecare dată, zece oușoare fierte de la găinile sale. Explicație: ArtPop era un gospodar cum rar se întâmplă într-o urbe ca a noastră, având casă la curte, cu o grădină fantastică de flori de care îngrijea cu osârdie gospodina lui, avocata, și, firește, o poiată cu zece găinușe, câteva cuști cu iepuri ce dădeau anual ortul popii și de fiecare dată în zorii zilei. După care voinicul și optimistul ArtPop umbla vreo săptămână gârbovit ca după o boală grea. Sufeream și noi deopotrivă cu dânsul tragedia iepurească, pentru că, se mai întâmpla ca la sindrofiile planificate din timp, avocata să-l trimită spre burțile noastre secătuite cu câte-un urecheat pârpalit în cuptorașul din fundul grădinii.

Până la crășmă aveam două stații cu troleibuzul. Ru-soaica-crășmăriță ne întâmpină în ie, pe deasupra având o jachetă de stofă într-o culoare cu geaca lui Dic. Care o întrebă, ca de fiecare dată, reverențios:

– N-ați uitat, doamnă, că vă iubesc?

Doamna răspunse, arcuindu-și buzele ca purpura steagului u.r.s.s.:

– Nu uitat, domnu. Nu se poate uitat, că sânteți clientul noștri.

– Perfect! exclamă Dic. Am să vă iubesc și cu mai multă patimă în continuare, dacă ne dați trei litri de *Cabernet*, cu care ne-ați servit săptămâna trecută, când ne-am îmbătat un pic...

– Îmbătat tare, nu un pic, râse numai cu buza de jos cârciumăriță, că neatale cuzut în genunchi când vrut să iasă din tualetă.

– Aoleu! Să nu ne amintim de lucruri neplăcute, doamnă! o îndemnă ArtPop. Vezi, de încălzește plăcintele acelea, că ni le servești de fiecare dată reci.

– Aoleu! îl imită rusoaica, ducându-și la tâmple mâinile cu toate degetele inelate. Da' eu nu am cu ce încălzit, drept spun.

Eu venii la tejghea și-i făcu semn să-și apropie urechea:

– Încălzește-le lângă țâțe, doamnă...

Crâșmărița nu se pierdu cu firea, gurguindu-și cele două mere explozive:

– Țâțe, domnu', nu poate de încălzit, da' de pupat, și se grăbi să ne toarne vinul în ulcior.

– Las-o, bădie, că nu-i de nasul dumitale! zise cu oarecare ciudă ArtPop. Și turnă vinul în pahare: Hai să închinăm primul pahar pentru aceea ca să n-ai nevoie de locul acela din cimitir măcar până vom face Unirea celor două țări românești, că eu de-aceea și am votat pentru Elena Udrea la prezidențialele României.

După ce-am supt rubiniul, recunoscui că și eu am votat-o pentru sloganu-i unionist, dar s-a făcut și ea, și noi de răsul găinilor cu procentele ce le-a acumulat.

– Lasă, bădie, că-n al doilea tur blondina își va îndemna alegătorii să-l voteze pe Iohannis-neamțul.

– Așa e, confirmă Dic cu juma' de plăcintă-n falcă, și Ponta are s-o belească. Alegătorii celorlalți pierdanți tot îl vor vota pe neamț, că s-a săturat, dom'le, lumea de

p.s.d.-ul ceta cu toți socialiștii lui. Și Dicționarul care, în afară de ArtPop, e unicul cititor de pe mapamond al pieselor mele, adăugă întinzând paharul să-i mai torn: În piesa ceea a ta despre Lăpușneanul ai o replică genială: noi, moldovenii, suntem niște mioritici cu brânza-n puțină și cu mintea-n cur. Și, întorcându-se spre actor: Cunoști tu, măi ArtPop, pe planeta asta o altă populație ca a noastră care să se țină de trecutul sovietic și de ruși mai dihai decât râia?

Trebuia să luăm o pauză – ArtPop al nostru nu are obiceiul să vorbească cu mâncarea-n adâncitura bucală. După alunecarea îmbucăturii, așteptarăm să usuce paharul, după care:

– Și tata, Dumnezeu să-l ierte, îmi vorbea că moldovenii din gubernia rep. Moldova au două mari slăbiciuni – slăbiciunea burții și cea a închinăciunii în fața scursurii din Răsărit. Și pentru că idealul Unirii nu trăiește în burtă...

– E clar, intervenii eu solemn. Vom face Unirea tuturor românilor când acest ideal va trece din burtă în neuronii moldoveanului, ba și ai românilor de peste Prut, pentru că nici acolo nu se leșină de dorul Unirii. Și, după ce îmi clătiii gătița cu splendoarea ce aducea și a busuioacă: Dragii mei colegi și *garsoni* de crâșmă, până mai alaltăieri, idealul Unirii, în răstimpuri, îmi înfiora și mie inimioara. Vă anunț însă cu oarecare tristețe că-n viitorul apropiat puțin probabil îmi va mai înfiora-o, pentru că într-o săptămână mă fac milionar... și idealistul din mine își va da duhul.

Îi rugai să-și apropie urechile proaste, că le voi mărturisii un secret cu care va trebui să între în mormânt. Zâmbiră amândoi, privindu-mă ca pe un Dondodon declarându-se consilierul lui Putin. Dar mă ascultară: la început, distrați, apoi din ce în ce mai speriați – o mărturiseau mutrele lor ce începură să afișeze crispări ale păpușii Annabelle, încarcerată în muzeul ocult din Connecticut. Urmă o pauză bună a fi multiplicată în mai mărunțele, foarte necesare *vojakului* comuniștilor, bătrânelul Voronin, când se bâlbâie. Primul reacționează materialist Dicționarul:

– Măi Ilie, când ultima oară te-a consultat doctorul George Drăgan?...

48 În cuibul meu de 14 metri pătrați m-am întors zdruncinat. Și cu gând dușmănos asupra celor doi colegi ai mei („Trebuia să vă împărtășesc eu, târlanilor, o asemenea taină?! Dacă află maiorul, antiteroristul, mă asasi-nează!”) care, în loc să mă încurajeze în șansa mea proaspătă – și, poate, unica! – de a deveni milionar, ei își bat joc de credulitatea mea!

Ajung. Îmi scot pantofii. Deschid frigiderul *Oka* („Of, ce vchiește, idiotul! Ce să-i faci, dacă l-am cumpărat la mâna a doua, vechitură de pe timpul lui Brejnev?”) și caut, bâjbâind (de vreo zece ani, i-a ars luminătorul), farfurioara cu colțunașii rusești cu cartofi. N-am răbdare să-i mai încălzesc („E glumă – să bei doi litri de vin cu o singură plăcintică cât fătătoarea caprei?”). Curăț o ceapă. O tai mărunțel. Torn ulei. Destup votca – câștigul meu de la

un barter – o felicitare în versuri pentru tinerii însurăței, comandată de nănașă, o amantă a mea de cândva și, mai recent, a mirelui ce trecuse de patruzeci, care a și prins-o de nănașă. Îmi torn un păhăruț plin. Să pot adormi. Dar n-am răbdare. Deschid laptopul. Caut. Tremurând. Mi-a venit! Mesajul maiorului William D. Swenson! Viitorul meu partener de afaceri! Trec direct la textul tradus în română. Doamne, ce proastă e! Traducerea. Dar nu schimb nicio literă, nu scot nicio virgulă. Înghițiți-l și voi, eu cum îl înghit? De-aceea mă screm atât până-i descifrez mesajele. Voi reproduce însă doar câteva fragmentele pe care le-am înțeles cât de cât – dacă vă dau textul integral, aș putea să vă înnebunesc:

Traducere

HI HI HI hallo Dragă,

Multumesc pentru mesaj, fricos [„Sigur. Eu n-am luptat, ca tine, cu talibanii!”] și îndoielnice este destul de normal că te îndoiești mie datorită faptului nu înțelege explicația mea foarte bine [„Am înțeles că-mi dai 6 milioane din cele 21, altă explicație ce-mi mai trebuie?”]. Această tranzacție este 100% sigur și REAL ... pot să asigur că se va face sub protecția juridică ... Sunt un om de cuvântul meu și, de asemenea, de mare integritate [„Înger cu epoleți, ce să mai vorbim?!”]. Deci, dacă nu sunteți capabil să se ocupe de tranzacție, vă rugăm să mai bine te uita despre asta la acest stadiu incipient [„Lasă-mă naibii, nu ți-am scris că sunt un om serios, scriitor, membru al ... și că accept cu mare plăcere propunerea de a-ți fi partener de afaceri?”]. Este nevoie pentru a elimina fiecare atom de îndoieli și gândurile negative

în tine... pentru că oameni cu mintea negativ are grămadă de eșecuri în toate activitățile lor [„N-am avut niciun „atom de îndoieli”, dar prietenii aștia doi „cu mintea negativ” și-au bătut joc azi, la crăsmă, de credulitatea mea și cât pe ce eram să...”].

În continuare, americanul lansă ultimul argument pentru a-mi spulbera negativul minții („Parcă l-a informat, dragă, cineva că azi le-am cerut sfatul dromaderilor de colegi!”): *Am trăit toată viața mea să creadă în Dumnezeu și nu știu dacă tu crezi sau nu, dar ca pentru mine, vreau să știi că această ocazie este o favoare divină speciale din partea lui Dumnezeu [„Favoarea-i pentru tine, că mie, nevrednicul...], deoarece Biblia a făcut-mă să înțeleagă că fiecare lucru bun vine de la Dumnezeu. Și în DEUTERONOM 8:18, a spus: el este Dumnezeu, care dă puterea de a face avere. Asa ca tot ce am nevoie este angajamentul dumneavoastră totală să fie sincer și foarte pozitiv. Deci dacă esti sincer capabile, mă aștept pentru a primi informații detaliate și copie de ID-ul să începă documentația a casetei de bani pe numele tau ca beneficiarul cutiei și începe, de asemenea, aranjament cu agentul Crucea Roșie pentru a înregistra caseta pentru a fi pe de aer pentru livrare la tine...*

Îmboldit de resentimente, îi trimit integral curriculum vitae, indicând și adresa de la serviciu, după care îi citesc încă o data ultimul alineat: un agent al Crucii Roșii, pre nume Jose Lujan Fernandes, urma a doua zi, duminică, să pornească pe calea aerului din Spania, având o cutie metalică burdușită cu dolari, spre țara mea suverană și independentă. Și să mi-o înmâneze

luni chiar în garsoniera-mi închiriată, unde-mi torc de peste două decenii ghinionul. Iată că vă dau și însemnele așa-zisului lot, trimis de maior, viitorul meu partener de afaceri:

LOT DESCRIERE INFO

Lot – (1 cutie) metallic

Numele receptor – Pădurariu Ilie

Adresa receptor [adresa și nr. celularului nu-l dau – asta mi-a mai lipsit, să mă mai identifice cititorii!]

Descriere: Family Treasure

Diplomat Nume: Jose Lujan Fernandez, prenume Roman

Tel: +34602284003 ; e-mail: dip_roman.jose@yahoo.se

Dar pentru asta, mă avertiza americanul, trebuie să urmez strict indicațiile agentului-diplomat din mesajul ce-l voi primi mâine, în zori, în ajunul zilei celei mai norocoase din viața mea.

A urmat o noapte unică de coșmar. Secărica am uscat-o pe la 2:00. Numai cu o lingură de colțunași cu cartofi. Dar nu mă doboră somnul. Punga de cafea am nimicit-o pe la 4:00. Când pornii laptopul. Și muzica. Melancolica *Molceanie* a lui Igor Dvurecenski mă energiza la culme. Ca și Simfonia 36 do major a lui Mozart care mă înviora atât de salvator în clipe de zdruncinate și desperate căderi.

Destul ți-am călcat pe nervi, cititorule. Voi pune capăt și acestei istorii – mărturie a celebrității ghinionului meu. Mărturie, pe cât de hazoasă, pe atât de tristă. Cum a fost întreaga mea viață de până acum.

Mesajul agentului Crucii Roșii, Jose Lujan Fernandes, îl primii la 5:00 și un sfert. În zorii zilei. Cum mă anunțase în ajun maiorul milionar. Textul se dovedi a fi cât se poate de lapidar: eu, Ilie Pădurariu, în prima jumătate a Sfintei Duminici, sunt obligat să achit costul biletului său avia, Madrid-Chișinău, plus suma pentru serviciile prestate – în total 1.200 de euro. Numărul contului și numele băncii unde să trimit banii nu le-am reținut – le-am șters imediat, tremurând negru, odată cu mesajul. Păcat. Sunt sigur că ele erau unicele adevărate în toată tărășenia asta.

Scoasei din priză laptopul și, într-o clipă, descrescui într-atât, încât rămaseră din mine numai picioarele, și ele leșinate. Care m-au târșâit, ca pe-o cârpă uitată-n ostreața gardului, până la geamul de la bucătărie. L-am deschis larg, scoțând capul. Câteva picături de ploaie căzură, cumiți, pe pleșul meu prost, înviorându-mă canceros („Dacă mă arunc, aterizez direct în unul dintre cele două tomberoane... Și, de cad în gunoaie, pot doar să mă calicesc – nu-i bine...”) și-l lăsa să-l plouă, până simții că mă scutură frigurile...

49 La mormântul nefericitei mele Lica... („De ce „nefericite”? E mai nefericită ea decât mine, acolo, în stea?”). Rectific: la mormântul scumpei mele Lica bate vânt nă-tâng. Și plouă mărunț, sâcâitor. Așa, cum ploua azi, pe la cinci, când mă împinse cel cu cornițe să... A fost una dintre clipele mele lindinoase de slăbiciune – am mai trecut prin asta. Aprind lumânarea. Se stinge imediat. Alde

mine sunt niște ghinionişti perfecți – le mai oferă destinul șansa să aibă voința ca să-și poată singuri da ortul popii? În asta, s-ar putea, constă și celebritatea lor. Micuța, dar statornica lor celebritate.

O aprind a doua oară. Caut s-o ocrotesc în căușul palmei – se stinge. Ia stai! Care micuță? Am mai spus cândva prostia asta, se pare... Celebritatea e întotdeauna mare. Grandioasă! De-aceea și e celebritate. Arunc cutia de chibrituri și scot băsmăluța. Mă buric. Șterg ochii Licăi – porțiunea cea de inox unde pictorul Ungureanu a înveșnicit în metal ochii căprui ai Licăi. Aici sunt incolori. Dar surâzători. Ca în schița de portret ce i-a făcut-o Ada. Cu Ungureanu tot a fost un barter. La un pahar de rachiu, începusem să-i laud o pictură monumentală de pe clopotnița satului său de baștină, Pârlița, și el n-are ce face: „Publici un material în L. A. despre picturile mele și eu ți-o immortalizez pe Lica. Metalul îl plătești dumneata, firește”. Am bătut palma, ne-am îmbătat bine și... iat-o pe Lica surâzându-mi. De pe cruce. Uf, ce pată nenorocită! De ce oare nu se șterge? Păi... nu cu scui pat – cu spirt o poți șterge! Așa-mi spunea și Mihai. Ei, de l-aș avea, mi-aș lustrui acum pe dinăuntru gătlejul...

Zgomot de pași în spatele meu. Întorc capul – o namilă de țigan, în geacă de piele cafenie, șterge cu o cârpă masa de beton, la mormântul nevestei, pesemne. Mă salută. Răspund cu o înclinare a capului.

– Tu aștepți întotdeauna eu să te salut primul, dar... nu mă supăr.

– Da? mă fac niznai. Nu-mi amintesc – scuză, domnul meu.

– Ești... naționalist? Numai intelighenții ăștia naționaliști umblă cu „domnule”. Ce fel de domn ți-s eu – nu vezi că-s un țigan amărât? Și scoate din sacoșă o sticlă cu nu știu ce, două pahare, o franzelă și o bucată zdravănă de mușchi, tăiat felii: Vii să bei o țuică fiartă de mine pentru sufletul țigăncii mele? Și, dacă vede că nu mă urnesc, toarnă și-mi aduce păhăruțul de plastic plin.

Eu îi mulțumesc, dar îl răstorn pe basma și mă aburc să-i șterg ochii Licăi.

– Ce faci?! răcnește țiganul. Îi din prune, nebunule! Cărate de mine cu BMV-ul tocmai din piz...mă-sii.

– Scuză. I-am șters ochii Licăi... Și merg din urma țiganului: Ți-l plătesc, dacă te superi...

– Măi, ție... nu cumva îți lipsește o doagă? Cum să-mi plătești, dacă-i de sufletul Saftei mele? Îți mai torn, iaca... Avem o sticlă întreagă, nu vezi? Și mănâncă, să nu te îmbeți...

Îi urez țărână ușoară Saftei lui și beau. Trag aerul cu greu și-i spun că-i o palincă dată dracului. La care:

– Nu-l pomeni pe dracul, că sântem în cimitir.

Eu îmi cer scuze și arunc în căușul bucal altă porție.

– Ce aveți voi, intelighenții aceștia ce vă ziceți români, că hojma vă cereți scuze. Pentru orice fleac. Eu în viața mea nu mi-am cerut de la nimeni scuze și, slavă Domnului! am poftă de mâncare și... de băut...

– ... și ai somn sănătos, îl completez eu.

– Foarte sănătos! Când mă culc, atuncea dorm – mănâncă, bre, ce stai?

Mănânc. Carnea e cât se poate de gustoasă. I-o spun și lui.

Țiganul râde întru-n dinte:

– Cum să nu fie gustoasă, dacă-i din vițel furat? Vede c-am înghețat cu carnea-n falcă și-mi dă explicații: A fost președinte de colhoz. Îl știu: trimitea cu vagoanele fructe, legume, butoaie cu vin la Moscova. Acolo i-au dat *kandidat nauk*, iar Bodiul l-a făcut *Gheroi soțtruda* (erou al muncii socialiste). Când s-a desfăcut colhozul, țărani l-au ales președinte de asociație. Dar a pierit și acum o conduce ginerele său. Aprinde și țiganul o lumânare, dar e într-o cutiuță specială și nu se stinge: Vorbește lumea că vrea să-și cumpere *vertaliot* (elicopter) – îi putred de bogat. Îi amăgește groazic pe proștii de țărani. Acum spune și tu: îi păcat să furi de la unul ca aista? Tresare cu îmbucătura-n gură. Se uită la ceas: Întârzii. Te las. Mai departe te descurci singur.

Își saltă batoza. O cotilește abil printre morminte. Eu mă mut cu sticla și zacusca la Lica. Le fac loc lângă trandafirul scuturat de lângă cruce. Îmi reproșez că n-am fost vrednic până acum să-i fac un gărduț și o măsuță pentru pomene. Arunc privirea – acum ochii Licăi mă privesc mai cutezători nu știu cum: *La vremea vremii, transcendentă, vei veni alături de mine, îmi reîncolțesc în tidva, înfierbântată de palinca țiganului, acele rânduri din jurnalul care mi-s a doua rugăciune după Tatăl Nostru. („Voi veni, Lico, numaidecât. Dacă sufletu-mi se va dovedi vrednic a se ridica până la tine...”).* Îmi torn. Îl înghit. ... *Am să te aștept cam mult, pentru că tu mai ai de călătorit o bună vreme*

pe cărările vieții... Da-i tare, măi! („Nu cred că ai să mă aștepți prea mult, Lico. Chiar azi-dimineață era cât pe ce să mă ridic la tine. Să mă ridic? Care ridicat, tâmpitul? Aș fi căzut – huștiuliuc! – la fundul iadului, în cazanul cu smoala în clocot. Așa pățesc nenorociții care-l sfidează pe Dumnezeu, renunțând la cel mai prețios dar al Său...”)...
Și nu te grăbi să pleci când vii la mormântul meu... („Nu mă grăbesc – de ce să mă grăbesc, Lico? C-a mai rămas mai mult de două sute de grame în carafa asta – nu-s tâmpit s-o mai împart cu Dic sau cu ArtPop! Iar jumătate din pastramă mi-a prinde bine și acasă...”)

... *Meditează la tot ce-a fost plăcut în puținul timp ce ne-a fost hărăzit să-l petrecem în doi... A fost frumos! Dar frumosul este efemer, dragul meu Titus... Îmi mai torn o cinzeacă. Ciocnesc cu inoxul crucii. Îi fac vânt în laringe.* („Am mai polemizat noi, Lico, pe subiectul ăsta... La facultate ni se vorbea că frumosul e „categoria fundamentală a esteticii prin care se reflectă însușirea omului” de a avea emoție. Când se află, firește, în fața unor desăvârșite opere de artă. Sau în mijlocul naturii... unde, *par exemple*, mă găsesc eu acum, Lico...”).

Mai desprind o felie de mușchi și o culc frumușel pe hrinca de pâine.

Gustos mușchiul, într-adevăr. Ei, după asemenea țuică îndrăcită din prune furate, mănânci și ținte. Și îndată făcui o constatare care mă învioră benefic: ce fel de ghinionist sunt eu, de vreme ce norocul m-a ajutat să nu mă arunc azi-dimineață prin gura fatală a geamului? Mai degrabă, un mare prost, că de-atâta amar de vreme port în neuronii mei această obsesie stupidă! Și-apoi, doar cu

câteva ore mai târziu, nu tot el, norocul, mi-l trimite pe Țiganul ăsta cu cele două daruri? Care sunt, trebuie să recunosc, la fel de valoroase pentru mine, precum, bunăoară, e acest manuscris de roman pe care nu știu dacă-l voi mai încheia vreodată...

50 Nu l-a mai încheiat. Exact așa cum arată acum ni l-a lăsat nouă pe un CD. În ajun, am fost tustrei la concertul susținut de Tudor Ungureanu cu ansamblul său, Ștefan-Vodă, și l-am văzut nestăpânindu-și lacrimile când s-a interpretat cântecul acela despre Bucovina și feciorii săi. După concert, – greu de crezut, dar așa e – a refuzat să meargă la crâșmă. Iar a doua zi, s-a condat. În aceeași săptămână, și-a vândut *Fiat*-ul pe un preț de nimic, evitând orice întâlnire cu noi. Când a venit să-și ridice banii la contabilitate, a intrat să-și ia rămas bun. Întrebat de ce și-a vândut și laptopul, zâmbi, ca un muribund îmbrățișat de îngeri: „Un coleg de-al meu din sat cu relații îmi ajută să am serviciul pe care-l doream de mulți ani: pădurar în pădurea furată de sovietici a bunelului meu, Nicolae Pădurariu. Îmi voi scrie gândurile și smiorcăiturile inimii pe frunzele fagilor, brazilor – la ce mi-ar trebui laptopul?”

Și ne întinse certificatul de proprietar al locului din cimitir: „Sfatul meu: să-l vindeți și... la crâșma ceea să mă pomeniți și pe mine. De bine, dacă se poate, că și mie are să-mi fie dor de voi...” Și, când îl aștepta de-acum taxiul la poartă să plece la autogară, ca să ia autobuzul spre Cernăuți: „M-am epuizat – e cam totul ce-am avut de spus.

Nici vouă n-am cum vă oferi mai mult spațiu. V-am citit, pe parcurs, tot ce-am scris despre voi amândoi. Acum rămâne să citiți manuscrisul în întregime, după care să decideți: îl edităm sau nu? Cu pseudonimul meu de ziarist pe copertă, firește. Sponsorul îl găsiți voi. La urma urmei, n-aveți și voi un micuț orgoliu – să rămâneți pentru posteritate pe filele unui roman? Dar nici proști nu sunteți în așa măsură ca să credeți că romanul meu vă poate oferi celebritate. N-am și n-ați putut și voi avea norocul, în provincia asta ticăloasă, să pupați în cur pe-un ins celebru, pentru că râia asta de celebritate, cum spunea un nebun hâtru, e contaminabilă...”

Dic, ArtPop,
colegi de serviciu ai autorului
și personaje în acest roman

NOTE BIBLIOGRAFICE

Poet, dramaturg, romancier, nuvelist.

Născut la 7 februarie 1945, în s. Mihoreni, Ținutul Herța, fostul jud. Dorohoi, teritoriu românesc ocupat de armata sovietică în 1940, actualmente administrat de ucraineni.

Absolvent al Facultății de Filologie a Universității de Stat „Alec Russo”, Bălți (1970).

Opera tipărită:

Ultima noapte de mileniu cu un copil îmbătrânit, piesă, Editura ARC, Chișinău, 1998;

Deea-Fecioara din lacrima cerbului, basme pentru copii, Editura ARC, Chișinău, 1998;

Caprele verzi etc., dramaturgie, Editura ARC, Chișinău, 1998;

Ispita înecului, dramaturgie, Editura SIVIS S.R.L., Chișinău, 2001;

Poemele repaosului, poezie, Editura SIVIS S.R.L., Chișinău, 2001;

Toamnele lui Adam, poezie, Editurile Artress, Augusta, Timișoara, 2004;

Ultimul Urmaș al lui Ștefan-Vodă, piese, Î.S.F.E.-P., „Tipografia Centrală”, Chișinău, 2005;

Să mă iubești sinucigându-te, să te sinucizi iubindu-mă, monodrame, Î.S.F.E.-P., „Tipografia Centrală”, Chișinău, 2005;

Salvați capra lui Creangă! teatru pentru copii, Editura Prut-Internațional, Chișinău, 2007; *Vise cu brândușe*, povestiri pentru copii, Î.S.F.E.-P., „Tipografia Centrală”, 2007;

Ghicitori pentru hâtrișori, ghicitori în versuri pentru copii, Editerra-Prim, SRL, Chișinău, 2007;

Să-ți fie dor de tine, nuvele, Editerra-Prim, SRL, Chișinău, 2009;

Singur, în 50 de poeme, poezie, Editura Timpul, România, 2010;

Târziul, în 50 de poeme, poezie, Editura Princeps Edit, România, 2011;

Donjuan de mucava, roman, Editerra-Prim, Chișinău, 2011;

Donjuan în derivă, roman, Editerra-Prim, Chișinău, 2012;

Alunecarea din vis, poezie, Editura Lumina, Chișinău, 2012;

Vise cu Dumnezeu, proză pentru copii, Editura Prut, Chișinău, 2013;

Teatru pentru copii, OPERA OMNIA, TEATRU CONTEMPORAN, Iași, 2013;

Femeie a târziului. Poeme de dragoste, poezie, Editerra-Prim, SRL, Chișinău, 2013;

Donjuan, proscrisul, roman, Editura TIPO MOLDOVA, Iași, 2013;

Toamnele risipei lui Adam, OPERA OMNIA, POEZIE CONTEMPORANĂ, Iași, 2014;

Sexul cuvintelor, poeme, Editura eLiteratura, București, 2014;

Celebritatea ghinionistului, roman, Î.S.F.E.-P., „Tipografia Centrală”, Chișinău, 2015.

Piese jucate:

Izvorul cu blesteme, Împăratul îmbrobodit (Teatrul „Ginta Latină”, Chișinău); *Împăratul îmbrobodit, Mărul fermecat, Ucigașii mamei, ucigași, Deea-Fecioara din lacrima cerbului, Împăratul de paie, Ultimul Urmaș al lui Ștefan-Vodă, Târfa de marți, Ștefan-Vodă din legendă* (Teatrul Național „Vasile Alecsandri», Bălți); *Ultima noapte de mileniu cu un copil îmbătrânit* (Teatrul „Luceafărul», Chișinău); *Mărul fermecat* (Teatrul Dramatic „Ion D. Sîrbu” din Petroșani, România); *Povestea lui Harap-Alb*, dramatiza-

re în versuri după „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă (Teatrul de Stat, Oradea); *Să mă iubești sinucigându-te, să te sinucizi iubindu-mă* (Teatrul Liber „Silviu Silvian Fusu”); *Spaima zmeilor, Câinii cu colaci în coadă* (Teatrul Republican de Păpuși „Licurici”, Chișinău).

Premii:

Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru anul 2007, la compartimentul *Literatura pentru copii*, pentru volumul *Salvați capra lui Creangă!* teatru pentru copii, Editura *Prut-Internațional*, Chișinău.

Premiul 1, în cadrul Topului celor mai citite zece cărți ale anului, ediția 2011, pentru romanul *Donjuan de mucava*, Editura-Prim, Chișinău, 2011.

Premiu în cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii, ediția 2013, pentru cartea *Vise cu Dumnezeu*, proză pentru copii, Editura *Prut*, Chișinău, 2013.

Premiu în cadrul Salonului Internațional de Carte, ediția 2013, pentru romanul *Donjuan, în derivă*, *Editerra-Prim*, Chișinău, 2012.

Piese premiate la concursurile republicane de dramaturgie:

Casa umbrelor, Baladă neterminată, Ultima noapte de mileniu cu un copil îmbătrânit, Un dramaturg aproape ratat și o târfă aproape gentilă, Împăratul îmbrobodit, Ispita înecului, Câinii cu colaci în coadă, Păziți soarele, Ultimul Urmaș al lui Ștefan-Vodă, Poetul Iepuraș, Ștrengărel și Motănel.

Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova.

Membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Membru al Uniunii Teatrale din Moldova.

CUPRINS

PARTEA I	3
PARTEA II	93
NOTE BIBLIOGRAFICE	196

Copertă: *Vitalie Leca*
Prepress: *Svetlana Cersac*

Com.

Întreprinderea de Stat Firma Editorial-Poligrafică
„*Tipografia Centrală*”

MD-2068, Chișinău, str. Florilor, 1

Tel. 022 43-03-60, 022 49-31-46